Nr. 2 8 ianuarie 1976

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

MESAJUL DE PACE, PRIETENIE ŞI COLABORARE AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

DOCUMENTAR

Arabia Saudită

•

„CONCORDE" — un avion care face mult zgomot

Economia occidentală sub semnul dificultăţilor

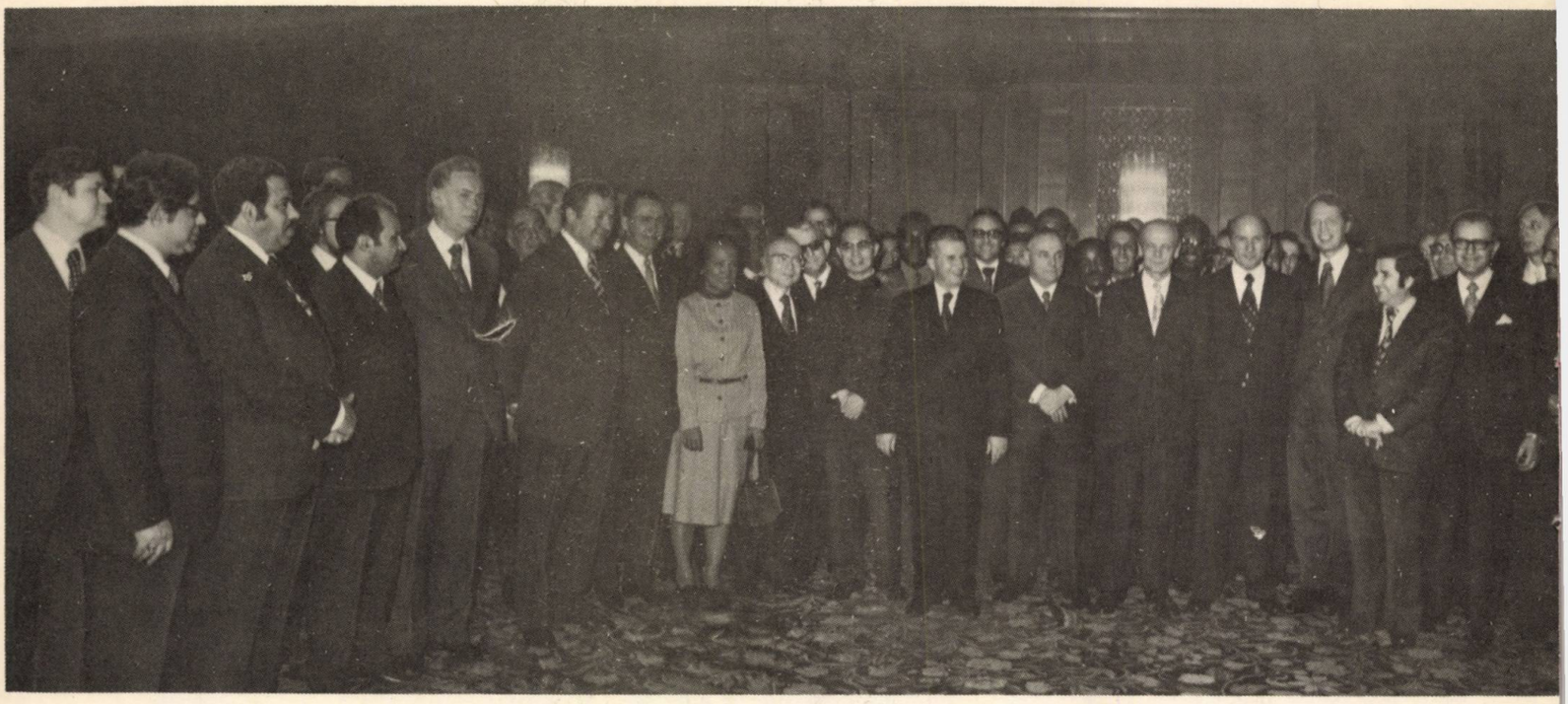

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe șefii misiunilor diplomatice, pe reprezentanți ai statelor prietene, precum și ai unor organizații internaționale acreditați în țara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul Anului Nou și al celei de-a 28-a aniversări a proclamării Republicii

CU PRILEJUL ANULUI NOU

Reprezentanții pionierilor, școlarilor, studenților, ai uteciștilor au venit, într-un pitoresc alai, la sediul Comitetului Central al partidului, pentru a adresa, potrivit datinei străbune, urări de sănătate și ani mulți tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat

LUMEA

Săptămînal de politică externă

2 (637)

8 ianuarie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Mesajul de pace, prietenie și colaborare al României socialiste. Ion Mărgineanu 2

Economia occidentală în 1975. Inflație, recesiune, șomaj. Ilie Șerbănescu 3

Orientul Mijlociu. În preajma reuniunii Consiliului de Securitate 5

Madrid. Cerință vitală : amnistie fără discriminări 6

Cipru. Spre o nouă rundă a convorbirilor intercomunitare. Ion Badea 7

Tananarive. „Eny" pentru „Carta revoluției socialiste". Dumitru Constantin 8

Caracas. Actul naționalizării industriei petroliere, simbol al independenței economice. Anca Voican 9

Laos. Prioritățile momentului Liana Enescu 12

Societatea de consum. De la criza economică la criza morală. Eugeniu Obrea. 20

„Concorde" — mult zgomot, dar nu chiar pentru nimic. Marcel Negreanu 23

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.D. Germană. Mediul ambiant — importantă preocupare actuală. Constantin Varvara 10

DOCUMENTAR

Arabia Saudită — Coordonate ale dezvoltării. Ion Madoșa 11

SINTEZE

Mișcarea comunistă — uriașă forță politică a contemporaneității 13

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar sirian : Palmyra. Crăciun Ionescu 16

1000+1 18—19

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Consiliul de Securitate — atribuții, competențe și funcționare. Nicolae Chilie 21

SERIAL

Cele patru călătorii ale lui Cristofor Columb 24

POȘTA REDACȚIEI 26—28

SUMARUL selectiv pe anul 1975 (II) 29

În acest număr :

Mesajul de pace, prietenie și colaborare al României socialiste

SINTEZE

Mișcarea comunistă – uriașă forță politică a contemporaneității

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar sirian : Palmyra

SOCIETATEA DE CONSUM

De la criza economică la criza morală

Răspundem cititorilor

CONSILIUL DE SECURITATE – atribuții, competențe și funcționare

Din actualitatea internațională

ORIENTUL MIJLOCIU

●

MADRID

●

NICOSIA

●

TANANARIVE

●

CARACAS

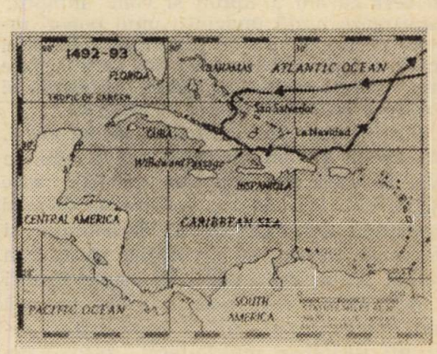

SERIAL

Cele patru călătorii ale lui Cristofor Columb

Mesajul de pace, prietenie și colaborare al României socialiste

Ion Mărgineanu

Am fost de cînd existăm un popor harnic, cu dragoste de glie, și am născut și am crescut pruncii, de mai bine de două mii de ani, în cultul muncii și al libertății. Chiar cînd furtunile istoriei s-au abătut asupra noastră, am știut că niciodată nu vor urni din loc Carpații, nu vor izbuti să întoarcă apele Dunării din drumul lor spre Mare, înapoi, la izvoare. Am păstrat în datinile străbune strălucirea de diamant a bucuriei de a întîmpina un Nou An cu optimism, oricît de vitrege ne erau împrejurările. Viitorul nu îl priveam în plumbul topit în noaptea de revelion, pentru a ne ghici, chipurile, ceea ce ne așteaptă, ci în sufletul neamului, hotărît să lupte pentru fericire și prosperitate, să fie stăpîn la el acasă. Și acest viitor, pe care l-au visat atîtea și atîtea generații de înaintași, în numele căruia s-au jertfit cei mai buni fii ai nației, în frunte cu comuniștii, l-am adus la timpul prezent, noi, cei care am pășit în ultimul sfert de veac al mileniului. Și dacă astăzi avem inimile pline de bucuria împlinirilor, dacă la cumpăna dintre ani am ridicat cupele cu justificată mîndrie pentru tot ce am zidit în țară, pentru înflorirea și strălucirea României socialiste, pentru prestigiul ei, al președintelui țării, pe arena internațională, am făcut-o pentru că întreaga noastră națiune urmează cu încredere nețărmurită partidul comunist, înfăptuiește cu elan și abnegație Programul său de edificare pe pămîntul României a celei mai drepte și mai umane orînduiri sociale. Am făcut-o cu convingerea că ceea ce am înfăptuit și vom înfăptui înfățișează lumii imaginea unui popor iubitor de pace, care întinde mîna prieteniei tuturor popoarelor, a unei țări care își face auzit glasul pentru ca pacea, prietenia și colaborarea între națiuni să triumfe.

Am încheiat un cincinal și, odată cu el, am așezat la temelia țării noi trepte pe care să suim spre viitorul socialist, spre comunism. Privind retrospectiv la drumul străbătut, amintindu-ne de strădaniile și eforturile făcute, de greutățile pe care a trebuit să le înfruntăm, de unele lipsuri și deficiențe care s-au ivit în această mare epopee națională a construcției societății socialiste multilateral dezvoltate, știm mai bine ce avem de făcut în noua etapă istorică în care am pășit, în noul cincinal care găsește țara cu toate pînzele sus. Chiar din primele zile ale lui 1976, au început să se adune primele izbînzi în muncă, adevărate rîndunele vestind primăvara patriei în ascensiunea sa spre noi culmi de progres și civilizație. Avem tot ce ne trebuie pentru ca istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea, în fapt hotărîrile întregului popor, să se materializeze în succese în toate domeniile, pentru afirmarea deplină a revoluției tehnico-științifice în toate sectoarele vieții economico-sociale, pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, pentru a produce mai mult, mai ieftin și mai bine, pentru ca ordinea și disciplina să fie, la fiecare loc de muncă, la ele acasă. Avem toate condițiile ca întregul popor, stăpîn deplin pe bogățiile patriei și făuritor al acestor bogății, să participe activ la conducerea conștientă a țării. Stă, deci, în puterile noastre să adăugăm, la sfîrșitul acestui an și al cincinalului, noi și noi valori tezaurului avuției noastre naționale. Iată cît de temeinice sînt optimismul și încrederea cu care privim viitorul României socialiste. Aceasta, cu atît mai mult cu cît pe alte paralele și meridiane ale lumii criza economică și, mînă în mînă cu ea, criza morală a societății capitaliste înfățișează, în culori sumbre pentru masele muncitoare, ziua de mîine.

Realizînd mărețul Program al partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, avem bucuria unor mari realizări și încercăm o deplină satisfacție și pe planul activității internaționale a partidului și statului. Politica noastră externă dinamică, principială și consecventă, slujind atît interesele vitale ale poporului român, cît și cauza generală a socialismului și păcii, a dobîndit dimensiune planetară, pentru că ea a fost permanent orientată în direcția consolidării și dezvoltării destinderii și colaborării între națiuni, a creării condițiilor de participare egală și suverană a tuturor statelor, indiferent de mărime, la soluționarea marilor probleme care frămîntă omenirea. Punctele cardinale ale acestei politici au fost, sînt și vor fi dezvoltarea raporturilor de colaborare și prietenie cu toate statele socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu statele nealiniate, cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială, făurirea unei noi ordini politice și economice, a unei lumi fără arme și fără războaie, instaurarea în lume a unor relații noi, bazate pe egalitate, respect al independenței și suveranității, neamestec în treburile interne și avantaj reciproc.

Cu luciditatea și realismul care caracterizează întreaga activitate internațională a partidului și statului nostru, al cărei strălucit promotor este, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al partidului, președintele Republicii, a arătat în Mesajul adresat întregului popor, cu prilejul Anului Nou : **„Nu trebuie să uităm nici un moment că mai există forțe reacționare care pot pune în pericol cursul destinderii și păcii și, de aceea, este necesar să acționăm cu toată fermitatea pentru întărirea solidarității și unității forțelor progresiste, antiimperialiste de pretutindeni"**. Mesajul pune în lumină direcțiile fundamentale ale politicii externe românești, înfățișează, în văzul întregii lumi, nu o diplomație de culise, ci o activitate îndreptată în mod ferm spre împlinirea marilor deziderate ale popoarelor, exprimă angajamentul solemn al partidului și statului nostru de a face totul pentru a se obține noi succese pe calea înțelegerii și colaborării între popoare, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune. El reflectă convingerea deplină că stă în puterea popoarelor de a dobîndi în 1976 noi realizări în soluționarea problemelor internaționale complexe.

Mesajul a găsit un profund ecou în inimile și în conștiințele tuturor cetățenilor patriei — români, maghiari, germani și de alte naționalități — fiecare om al muncii din România socialistă regăsind în el propriile gînduri și aspirații. **„Minunatul Program de dezvoltare a patriei adoptat de Congresul al XI-lea al partidului** — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** —, **condițiile interne în care ne desfășurăm activitatea, precum și cursul evenimentelor internaționale ne dau temeiul să privim cu optimism și deplină încredere viitorul României socialiste"**.

Am pășit în anul 1976, primul an al celui de-al șaselea cincinal, cu hotărîrea fermă de a împlini năzuințele și idealurile de progres și bunăstare, de a avea noi satisfacții în muncă și viață. Și, așa cum spun versurile poetului : „E scris pe tricolor unire, / Pe roșul steag liberator, / Prin luptă sub a lor umbrire, / Spre comunism urcăm în zbor".

Inflație, recesiune, șomaj

„Declinul comerțului, o scădere a ritmului de creștere a producției, o rată ridicată a inflației, o sporire a șomajului și numeroase dezechilibre în balanțele comerciale : aceasta este caracterizarea generală a economiei occidentale în 1975". Astfel sintetizează revista americană „Newsweek" aprecierile autorităților guvernamentale, economiștilor, institutelor de cercetări de specialitate asupra situației economice din țările capitaliste dezvoltate în anul care a trecut. Un raport al Comisiei C.E.E. subliniază că, în anul respectiv, *„statele membre ale Pieței comune au înregistrat recesiunea cea mai gravă din întreaga perioadă postbelică, conjunctura fiind caracterizată printr-o contradicție atît a cererii cît și a producției, prin scăderea gradului de utilizare a capacităților, prin extinderea șomajului și prin persistența creșterii prețurilor, în ciuda unor succese pe linia combaterii inflației"*. Referindu-se la situația economiei Statelor Unite, cunoscutul economist american John Kenneth Galbraith consideră că trăsătura definitorie a acesteia o constituie *„declinul producției în condițiile unei rate înalte a șomajului și a unei inflații care este cea mai puternică din întreaga istorie a S.U.A."* În raportul prezentat parlamentului britanic cu cîtva timp în urmă, premierul Harold Wilson arăta că *„Marea Britanie trece prin cea mai dificilă etapă economică din ultimii 40 de ani"*, iar președintele francez Giscard d'Estaing aprecia : *„Traversăm cea mai grea perioadă pe care economia occidentală a cunoscut-o în timp de pace în ultimii 45 de ani"*. Primul ministru japonez a declarat că guvernul de la Tokio trebuie să facă față *„unei situații economice complexe și dificile, caracterizată prin inflație și recesiune"*, iar Consiliul consilierilor economici din R.F.G. consideră că sînt necesare eforturi susținute pentru ca Occidentul să iasă din *„cea mai gravă recesiune de la cel de-al doilea război mondial"*. Ca o recunoaștere semnificativă a gravității actualei conjuncturi din economia occidentală, Declarația adoptată, în noiembrie anul trecut, în cadrul reuniunii la nivel înalt de la Rambouillet a principalelor țări capitaliste dezvoltate — consemnînd *„recesiunea economică, gradul înalt al șomajului, inflația continuă și acutele probleme ale energiei"* — apreciază că *„sarcina cea mai urgentă constă în asigurarea redresării economiilor noastre și în reducerea irosirii de resurse umane pe care o provoacă șomajul, pentru consolidarea redresării esențial fiind să se evite dezlănțuirea unor noi forțe inflaționiste, care ar putea periclita succesul ei"*.

Modul în care problema dificultăților actuale ale economiei occidentale este pusă în Declarația de la Rambouillet reflectă, într-un mod ilustrativ, și un alt aspect al acestor dificultăți : ceea ce unii economiști occidentali au denumit chiar o *„criză a politicii economice"*, respectiv reducerea sensibilă a capacității politicii economice guvernamentale de a influența conjunctura în condițiile concomitenței inflației și recesiunii, aceasta neputînd formula strategii și pune la punct mijloace de a lupta simultan împotriva fenomenelor menționate, cunoscut fiind că jugularea inflației și combaterea recesiunii presupun, în general, măsuri de sens contrar.

De la numai cîteva procente (în general, între 1 și 5 la sută) în deceniul trecut, rata anuală inflaționistă a ajuns să fie exprimată, aproape fără excepție, prin două cifre, variind între 10 și chiar peste 20 la sută. Totodată, ritmul creșterii economice a tins, în ultimii ani, să se încetinească sensibil, fiind, pe ansamblul statelor occidentale, de numai 1,5 la sută în 1974 și chiar negativ — după date preliminare — în 1975, față de un ritm mediu de aproximativ 5 la sută în perioada 1960—1970. Cel mai puternic recul a fost înregistrat de producția industrială. În 1975, aceasta a scăzut, față de nivelul din 1973, cu circa 20 la sută în Japonia, cu 10—15 la sută în S.U.A., R.F.G., Franța, Italia și cu 5 la sută în Marea Britanie. La mijlocul anului trecut, producția industrială a coborît, în cea mai mare parte a statelor membre ale Pieței comune, la nivelul de la începutul anului 1972 — în medie, pe ansamblul acestor țări, ea reducîndu-se cu 12,5 la sută. Ca urmare a puternicei recesiuni, șomajul a crescut, atingînd proporții necunoscute în întreaga perioadă postbelică. Biroul Internațional al Muncii, într-o recentă statistică, arăta că numărul șomerilor din țările capitaliste industrializate a sporit, din luna septembrie 1974 pînă în aceeași lună a anului 1975, de la 6 milioane la 17,1 milioane persoane, recordul fiind deținut de S.U.A. și Canada, unde proporția celor fără serviciu în totalul populației economic active a depășit 8 la sută.

Tocmai această concomitență a inflației, recesiunii și șomajului provoacă autorităților guvernamentale, oamenilor politici și economiștilor din Occident cea mai adîncă îngrijorare. Potrivit unei concepții care a prevalat, în perioada postbelică, în rîndul acestora, asemenea manifestări nu ar fi putut exista simultan, întrucît inflația era considerată un însoțitor al „suprasolicitării" la care ar fi supuse resursele într-un regim de creștere economică ridicată, în timp ce „subsolicitarea" resurselor, cu care ar echivala încetinirea creșterii economice, era apreciată ca fiind de natură să ducă, dimpotrivă, la o frînare a inflației. S-a mers chiar mai departe, emițîndu-se opinia că o strategie inflaționistă, al cărei „cost social" ar fi o majorare a prețurilor, ar antrena, însă, o creștere economică și că, dimpotrivă, o strategie deflaționistă, al cărei „cost social" ar fi tocmai o reducere a activității economice, ar determina, însă, redobîndirea stabilității prețurilor. S-au pus la punct, în acest sens, chiar diverse scheme — s-au formulat și anumite „legi" — care, în esență, puneau problema în termenii „ori inflație, ori șomaj", cu alte cuvinte sau inflație și, deci, creștere economică (prin urmare șomaj redus, „tolerabil") sau stabilitate, cu orice chip, a prețurilor și, deci, încetinirea creșterii economice (prin urmare șomaj ridicat).

Crizele economice de supraproducție anterioare puseseră în fața politicii economice postbelice din țările occidentale problema centrală de a reduce, pe cît posibil, subfolosirea resurselor la care era condamnată, pe o perioadă, economia din momentul în care apărea discrepanța între posibilitățile ofertei (producției) și cele limitate ale cererii solvabile. În condițiile dezvoltării și întăririi structurilor monopolist statale — ale sporirii intervenției statului în economie, ale amplificării gradului de concentrare și centralizare a capitalului și producției — menținerea deliberată a unei stări inflaționiste „moderate" și „controlate" a fost considerată instrumentul capabil să ducă la înfăptuirea acestui obiectiv. Concepția era aceea că un excedent, în doze mici dar permanent, al cererii (în expresie monetară) asupra ofertei ar avea ca efect atragerea ofertei la nivelul cererii și ar „antrena", astfel, creșterea producției, stimularea activității economice în general. Trecîndu-se la acțiune, a fost practicată pe perioade îndelungate o politică de „bani ieftini" — larghețe în acordarea creditelor și menținerea dobînzilor la un nivel redus —, a fost promovat deficitul monetar voit și sistematic, iar, pe calea îndatorării publice, autoritatea statală a efectuat cheltuieli mai mari decît veniturile sale curente. Într-un cuvînt, au fost inoculate continuu economiei doze monetare stimulatoare. Puternice efecte inflaționiste au avut cursa înarmărilor și expansiunea marilor monopoluri, care, prin întărirea pozițiilor lor dominante pe piață, au avut posibilitatea de a fixa, în beneficiul propriu, niveluri ridicate ale prețurilor, însușindu-și o parte importantă din rezultatele economice ale creșterii productivității muncii.

Se relevă că inflația nu este un fenomen pur monetar, deși el apare în sfera circulației bănești. Dezechilibrul între fluxurile monetare și cele reale din eco-

PERSISTENȚA INFLAȚIEI

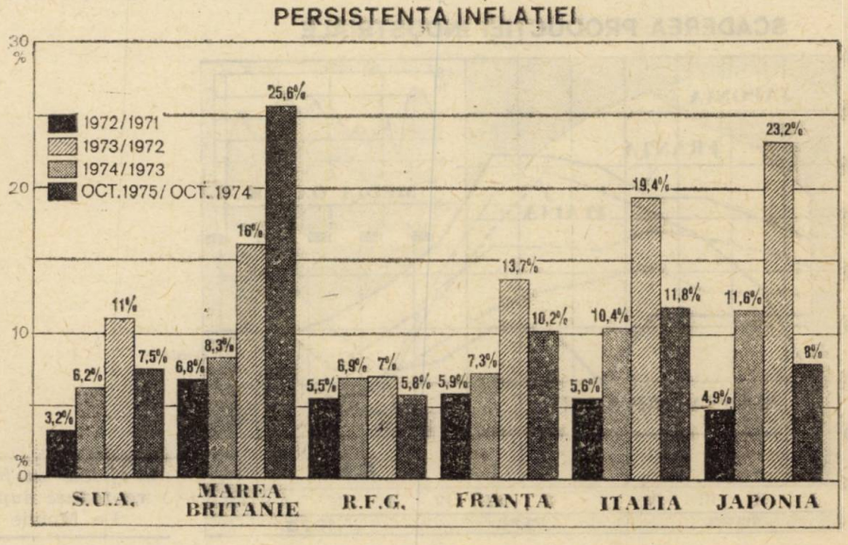

nomie, pe care îl reprezintă și exprimă inflația, nu-și află resorturile — așa cum încearcă să acrediteze ideea unii economiști occidentali — numai în politica de expansiune exagerată a masei monetare, dusă, deliberat sau nu, de autoritățile din țările apusene în perioada postbelică sau (și) în distorsiunile sistemului valutar (deși acestea constituie cauze dintre cele mai importante ale inflației actuale), ci, mai profund, în însuși mecanismele capitalismului monopolist de stat, în contradicțiile lor interne, legate de modul de producere și însușire a venitului, în disproporțiile globale și structurale între producție și consum, între cerere și ofertă, între ramuri, între regiuni, în practicile monopoliste, în dezechilibrele antrenate de deplasările nereglementate din structura populației active ca urmare a dinamicilor diferite ale diverselor sectoare economice, sub impulsul revoluției științific-tehnice, în disparitățile flagrante dintre venituri, în ultimă instanță, în obstacolele pe care proprietatea privat-capitalistă le ridică în calea unei reglări sociale, adecvate și eficiente, a proceselor și fenomenelor economice.

Rezultatul, după o perioadă mai îndelungată, a fost că fenomenul inflaționist, acumulîndu-se, a scăpat de sub control, depășind limitele inflației „tîrîtoare", „moderate", considerată „creatoare", intrînd într-o fază de inflație excesivă, galopantă, rezistentă la un întreg arsenal de terapeutici antiinflaționiste și avînd, dimpotrivă, efecte de dezechilibrare a structurilor economice și monetare. Mijloacele de combatere a inflației au fost puse în mișcare în cadrul unor repetate campanii antiinflaționiste. Politica „banului scump" a luat locul celei a „banului ieftin". Rata scontului a fost majorată. Nivelul dobînzilor a urcat cu frenezie, fiind, de pildă, în prezent, de 2—3 ori mai ridicat în comparație cu cel din anii '60. Creditul bancar a fost îngrădit, cheltuielile bugetare au fost plafonate.

Dar fenomenul inflaționist s-a dovedit imun la orice presupus antidot. Acest fapt a complicat foarte mult stabilirea unei strategii economice, punînd autoritățile occidentale în fața unei probleme dificile, cu caracterul unui adevărat cerc vicios. În timp ce măsurile antiinflaționiste, înainte de a ajunge să juguleze inflația, lovesc puternic activitatea economică, sporind șomajul, orice măsuri de relansare a creșterii economice dau un nou avînt fenomenului inflaționist.

Așa a apărut și tinde să cuprindă o arie geografică din ce în ce mai largă *„stagflația"* (reducerea importantă a activității economice într-un regim de inflație persistentă), adică exact situația care caracterizează în prezent economia țărilor occidentale. Dacă pînă în urmă cu cîțiva ani, în fața autorităților din aceste țări, problema se punea, în general, în termenii „ori inflație, ori șomaj", acum problema se

CREȘTEREA ȘOMAJULUI

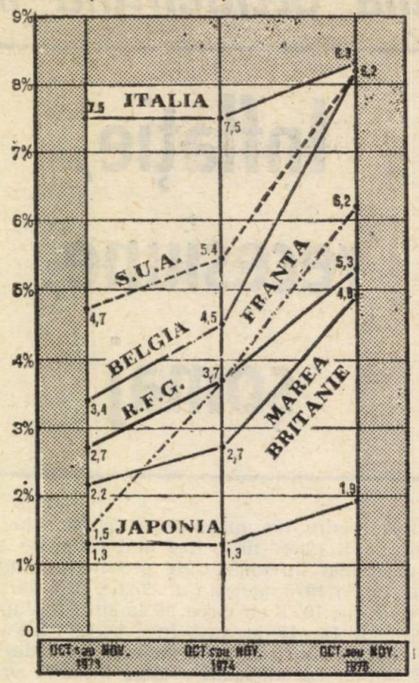

pune în termenii „și inflație și șomaj", sarcina dificilă fiind aceea de a găsi, în politica economică, formula capabilă de a înfrunta, în același timp, și inflația și șomajul. Într-o atare situație, autoritățile occidentale oscilează, în ultimul timp, în angajarea politicii economice, neluînd o opțiune fermă într-o anumită direcție, de teama amplificării consecințelor negative ce ar putea veni din direcția opusă. Și, în lipsa unei acțiuni energice într-un sens sau altul, stagflația se instalează mai puternic : inflația progresează — creșterea economică regresează.

Realitatea este că, pe acest fundal, au intervenit alte două elemente care au adîncit înrăutățirea conjuncturii și au complicat, încă și mai mult, formularea unei strategii economice : agravarea crizei valutare și declanșarea bruscă a crizei energetice. Dacă la „crearea" inflației, contribuția crizei valutare poate fi considerată mai puțin importantă, în schimb se arată a fi esențială contribuția ei la accelerarea și generalizarea inflației pe ansamblul țărilor occidentale, precum și la compromiterea diverselor programe și campanii antiinflaționiste, angajate de aceste țări. Mișcările capitalurilor speculative au transferat, ani la rînd, inflația de pe o piață pe alta sau au făcut ineficiente măsurile de restrîngere sau relaxare a creditului, adoptate, în funcție de situație, într-o țară sau alta. În ce privește criza energetică, aceasta a acționat pe diverse căi în direcția accentuării stagflației. Pe de o parte, majorarea prețurilor la petrol a alimentat în mod direct climatul inflaționist, reflectîndu-se, după cum se estimează, într-o creștere de 2—3 la sută a nivelului general al prețurilor pe piețele occidentale. Pe de altă parte, ea a fost și este, în continuare, de natură să determine deficite importante în balanțele de plăți ale țărilor apusene consumatoare și importatoare de petrol. Ca atare, majoritatea țărilor occidentale și-au redus, din considerente financiare, achizițiile externe de țiței. Chimia și automobilul sînt doar primele industrii afectate de restrîngerea consumului de petrol, pentru că efectele limitării producției în aceste ramuri se propagă în amonte și în aval, în ramurile furnizoare și în cele consumatoare.

În momentul actual, cînd, în urma măsurilor de combatere a inflației, „cadența" acesteia pare să fi slăbit, dar cu prețul unei puternice recesiuni și al unui nivel fără precedent al șomajului, autoritățile occidentale tind să considere că „sarcina prioritară" este relansarea economiei. Teama de o nouă „ambalare" a inflației își pune, însă, amprenta asupra angajării unei acțiuni vizînd stimularea puternică a activității economice, întrucît nu s-au găsit mijloace de a se asigura redresarea economiei, „evitîndu-se — așa cum menționează Declarația de la Rambouillet — dezlănțuirea unor noi forțe inflaționiste, care ar putea periclita succesul ei". În asemenea condiții, așteptata ieșire din recesiune, în ciuda unor semne în acest sens, întîrzie. Sincronismul fazelor descendente ale ciclului economic în principalele state occidentale industrializate îngreunează și mai mult depășirea recesiunii. În plus, deficitele masive din balanța de plăți ale celor mai multe din aceste țări determină unele din țările respective să ia sau să aibă în vedere măsuri protecționiste în scopul reechilibrării conturilor externe — acțiuni, care, afectînd exporturile celorlalți parteneri, pot antrena replici similare din partea acestora, cu consecințe negative generale. Comerțul internațional capitalist a înregistrat, în 1975, o scădere în volum, pentru prima dată în decursul perioadei postbelice.

Pe un plan cu semnificații mult mai largi, actuala situație a economiei occidentale este interpretată de înșiși economiștii și sociologii occidentali ca indicînd amurgul unei perioade de expansiune ce s-a sprijinit pe o serie de elemente care nu mai operează sau tind să nu mai opereze. Epoca aprovizionării din exterior cu materii prime din abundență și la prețuri reduse este depășită. Structurile raporturilor cu țările în curs de dezvoltare, care au asigurat, decenii la rînd, statelor capitaliste industrializate avantaje unilaterale sînt supuse unui proces ireversibil de reconsiderare pe baze de echitate. În contact cu realitățile, și-au relevat artificialitatea conceptele „societății de consum", în baza cărora a fost condusă expansiunea occidentală postbelică și care n-au făcut decît să acumuleze, mascînd și amînînd un timp, dezechilibrele : consumul de bunuri inutile, impus și stimulat artificial prin campanii de persuasiune publicitară, risipa, falsa imagine asupra dezvoltării economico-sociale, prezentată abuziv și exclusiv ca „afluență materială", concepție ce este considerată ca răspunzătoare de neglijarea „bunurilor colective", a „realizărilor sociale" etc.

Dificultățile profunde prin care trece în prezent economia occidentală constituie elocvente expresii ale distorsiunilor, disproporțiilor și dezechilibrelor antrenate de sistemul capitalist, ale noii faze a crizei acestui sistem, care cuprinde toate laturile vieții economico-sociale și care are repercusiuni dintre cele mai adînci asupra situației oamenilor muncii din țările capitaliste.

Ilie Șerbănescu

SCĂDEREA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

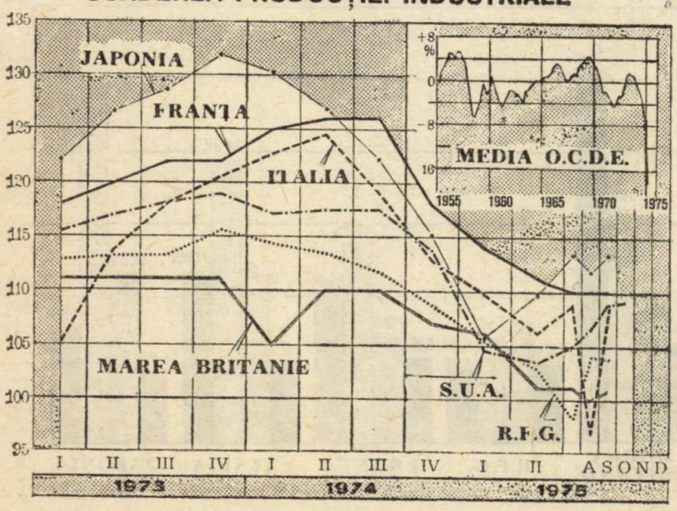

Graficele au fost reproduse după Le Monde

ORIENTUL MIJLOCIU

În preajma reuniunii Consiliului de Securitate

În conformitate cu rezoluția sa din 30 noiembrie 1975, privind prelungirea mandatului forțelor O.N.U. de observare a dezangajării pe Înălțimile Golan, Consiliul de Securitate se va întruni, la 12 ianuarie, pentru examinarea aprofundată a situației de ansamblu din Orientul Apropiat, inclusiv a chestiunii palestiniene. Este prima acțiune majoră a anului 1976 îndreptată spre reducerea tensiunii din zonă și soluționarea politică a complexelor probleme care persistă aici. În plus, trebuie subliniat că este pentru prima oară cînd, în cadrul unei reuniuni a Consiliului de Securitate, participă și un reprezentant al Organizației pentru Eliberarea Palestinei.

Așa cum s-a subliniat și la timpul respectiv, invitarea O.E.P. la lucrările Consiliului de Securitate este de natură să pună în evidență audiența sporită a cauzei poporului palestinian pe plan internațional, precum și recunoașterea tot mai largă a adevărului fundamental că această problemă reprezintă o componentă esențială a situației din Orientul Mijlociu, de soluționarea căreia depinde însăși crearea premiselor pentru instaurarea unei păci juste și durabile în zonă.

Intensele acțiuni și contacte politico-diplomatice cu privire la situația din Orientul Mijlociu, începute încă din primele zile ale noului an, vin să releve, și ele, importanța deosebită care se atribuie apropiatei reuniuni a Consiliului de Securitate și rolului pe care ea l-ar putea avea în inaugurarea unei etape noi, constructive, de reglementare deplină și echitabilă în zonă.

În această ordine de idei, se consemnează o serie de declarații, luări de poziție și acțiuni diplomatice în toate țările direct interesate, precum și contacte diplomatice în diverse alte capitale din lume.

Din Cairo, agenția M.E.N. relata, la 4 ianuarie, că Egiptul a început deja „o serie de contacte politice de mare amploare" în vederea reuniunii din 12 ianuarie a Consiliului de Securitate și preciza că schimburile de opinii au fost angajate, în special, „cu capitalele marilor puteri și cu statele membre ale forului permanent al O.N.U.". Citînd oficiosul „Al Ahram", agenția sublinia că vicepremierul și ministru de externe al Egiptului, Ismail Fahmy, a început consultările respective printr-o convorbire cu ambasadorul american la Cairo, Hermann Eilts, și cu alți șefi ai misiunilor diplomatice acreditați aici, iar reprezentantul Egiptului la O.N.U., Esmat Abdel Meguid, a primit însărcinarea de a angaja „consultări urgente" cu membrii Consiliului de Securitate. Agenția mai preciza că Ismail Fahmy va avea, în curînd, o importantă întîlnire cu o delegație a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în vederea examinării ultimelor evoluții politice și coordonării pozițiilor în perspectiva dezbaterilor care vor începe la 12 ianuarie.

În legătură cu aceeași problemă, la 4 ianuarie s-a anunțat că premierul iordanian, Zeid Rifai, a efectuat o vizită fulger la Damasc și a fost primit, în aceeași zi, de președintele Siriei, Hafez El Assad. Potrivit agențiilor Reuter și France Presse, obiectul convorbirii dintre cei doi oameni de stat l-a constituit reuniunea Consiliului de Securitate. Totodată, s-a menționat că oficialitățile siriene au fost informate despre conținutul întrevederilor avute, luna trecută, la Moscova, de fostul premier iordanian Abdel Moneim Rifai.

Apropiata reuniune a Consiliului de Securitate a constituit, la 4 ianuarie, și obiectul unei reuniuni a guvernului israelian. Luînd în dezbatere, încă o dată, problema atitudinii Israelului, guvernul de la Tel Aviv a adoptat o rezoluție în opt puncte, prezentată de premierul Yitzhak Rabin, prin care este reafirmată hotărîrea de neparticipare la reuniunea Consiliului de Securitate. Totodată, rezoluția reiterează poziția Israelului de a refuza orice negociere cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei, poziție aflată în contradicție cu rezoluția prin care Adunarea Generală a O.N.U. a recunoscut dreptul O.E.P. de a participa la toate conferințele, deliberările și eforturile diplomatice cu privire la situația din regiune, desfășurate sub auspiciile Națiunilor Unite.

În cadrul ședinței sale din 4 ianuarie, cabinetul israelian a aprobat și vizita pe care o întreprinde, în prezent, la Washington, vicepremierul și ministru de externe Yigal Allon. După cum a precizat șeful diplomației israeliene, la plecarea spre Statele Unite, întrevederile sale cu oficialitățile americane vor avea ca subiect aceeași reuniune din 12 ianuarie a Consiliului de Securitate.

Concomitent cu precizările de poziții în preajma apropiatelor dezbateri din Consiliul de Securitate, observatorii politici au remarcat un interviu acordat de ministrul de externe egiptean, Ismail Fahmy, cotidianului „Al Ahram", în care acesta declară că următoarea etapă a Conferinței de pace de la Geneva asupra Orientului Mijlociu ar putea să înceapă înainte de încheierea primului semestru al anului 1976. El a subliniat, de asemenea, că O.E.P. trebuie să participe la lucrările conferinței, în calitate de reprezentant al poporului palestinian.

România a acționat și acționează cu consecvență pentru statornicirea unei păci

Constituția Cambodgiei democratice

Constituția — adoptată, la 14 decembrie 1975, de al treilea Congres al Frontului Unit Național, și ratificată, la 3 ianuarie, de Consiliul de Miniștri khmer, întrunit sub președinția prințului Norodom Sianuk — proclamă Cambodgia drept „stat democratic", în care puterea supremă revine „Adunării reprezentanților poporului Cambodgiei democratice". Știri transmise de agențiile de presă reiau informațiile postului de radio din capitala cambodgiană, care precizează existența în conducerea țării a unui prezidiu format dintr-un președinte, un prim-vicepreședinte și un al doilea vicepreședinte, aleși de Adunarea reprezentanților poporului, pe termen de cinci ani.

Conform datelor furnizate de postul de radio din Pnom Penh, Constituția recent ratificată cuprinde 16 capitole și 21 de articole.

Primul articol subliniază că statul Cambodgia este un stat independent, unit, pașnic, neutru, nealiniat, democrat ; numele oficial al țării este Cambodgia democratică .

Al doilea articol precizează că mijloacele de producție aparțin statului.

Articolul cinci instituie drept putere legislativă Adunarea reprezentanților poporului, compusă din 250 de deputați aleși prin vot universal direct și avînd în structura sa 150 de reprezentanți ai țărănimii, 50 de reprezentanți ai muncitorilor și 50 de reprezentanți ai forțelor armate. Articolele șase, șapte și opt precizează că Adunarea este aleasă pe termen de cinci ani, că ea deține deplina suveranitate în materie de politică internă și externă și că tot ei îi revine sarcina alegerii guvernului.

Capitala țării este orașul Pnom Penh — se spune în articolul 10, iar în capitolul 11 se arată că drapelul național este roșu, purtînd în mijloc, conturată în galben, imaginea templului de la Angkor Vat.

Cu privire la drepturile și îndatoririle cetățenilor cambodgieni, Constituția afirmă — în articolul 12 — deplina egalitate în drepturi a femeilor cu bărbații, ca și garantarea nivelului de trai al poporului. Dreptul la bunăstare și justiție ca și datoria de a contribui la apărarea patriei revin deopotrivă fiecărui cetățean.

Al 18-lea articol se referă la imnul național care se intitulează „17 aprilie, marea victorie" (data eliberării Pnom Penh-ului — n.n.).

Al 21-lea articol reafirmă atașamentul Cambodgiei la o politică de independență, pace, neutralitate, nealiniere, de interzicere a instalării de baze străine pe teritoriul național, de respingere hotărîtă a oricărui amestec străin în treburile interne, de luptă împotriva oricărei forme de agresiune economică, militară, socială, diplomatică. La rîndul ei — se menționează în același articol — Cambodgia nu se amestecă în afacerile interne ale altor țări, respectînd sistemul politic și social existent în alte state ale lumii.

L.N.

drepte și durabile în Orientul Mijlociu, pronunțîndu-se pentru retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în 1967, soluționarea problemei poporului palestinian în conformitate cu drepturile sale naționale legitime, inclusiv crearea unui stat propriu, independent, garantarea integrității și suveranității tuturor statelor din zonă.

Apreciind ca un pas pozitiv invitarea O.E.P. la lucrările Consiliului de Securitate, țara noastră care, după cum se știe, a devenit, de la 1 ianuarie, membru nepermanent al Consiliului de Securitate al O.N.U., va acționa în conformitate cu poziția sa principială, consecventă, și în cadrul acestui organism pentru a se găsi și pune în aplicare soluții menite să conducă la o reglementare globală a conflictului din Orientul Mijlociu.

I. M.

MADRID

Cerință vitală: amnistie fără discriminări

Membrii guvernului s-au reunit dimineața, la orele 10, și s-au despărțit abia seara, la 21,30. A fost una din cele mai lungi ședințe ale guvernului spaniol, iar ziarele din Madrid își pregătiseră primele pagini pentru „noutatea importantă" pe care o așteptau în prag de an nou. Zvonuri, care circulau cu o anumită insistență, se refereau la o posibilă dezbatere a problemei amnistiei. Dar, la sfîrșitul puțin obișnuitei ședințe din 26 decembrie, ministrul informațiilor și turismului a declarat ziariștilor, în cadrul primei sale întîlniri cu presa, că, în prelungitele discuții ale guvernului, n-a fost abordată problema amnistiei. Decizia calificată drept principală a reprezentat-o amînarea cu o săptămînă a alegerilor de primari și președinți ai Adunărilor regionale, precum și limitarea mandatului viitorilor aleși pînă la data primei reînnoiri a Adunărilor municipale și regionale (în loc de un mandat de șase ani). S-ar părea că hotărîrea aceasta este rezultatul unui compromis între adepții „continuității" (care doreau menținerea intactă a actualului cadru instituțional și electoral) și cei care se pronunțau pentru anularea scrutinelor organizate în maniera proprie franchismului, cerînd înlocuirea lor cu alegeri bazate pe sufragiul universal. Compromisul acesta nu rezolvă nimic. În fond, este vorba de un provizorat izvorît din speranța că timpul va facilita definirea unei formule care să satisfacă pe partizanii „franchismului pur" și pe cei ai „înnoirii prudente". Absența problemei amnistiei de pe agenda ultimei ședințe a guvernului înaintea despărțirii de 1975 nu ar trebui să surprindă. Echivocurile pe care le practică autoritățile reflectă o orientare care, dincolo de aparența „pașilor mărunți", ascunde intenția de a concilia structurile franchiste cu o „liberalizare restrictivă". Declarațiile ministrului de interne, Fraga Iribarne, (considerat personajul cel mai important al primului guvern monarhic) indică o atitudine care lasă din ce în ce mai puțin spațiu pentru speranțele într-un „joc liber al forțelor politice". Iribarne, care și-a înmulțit interviurile și declarațiile publice, pretinde că „Spania se îndreaptă spre o democrație" dar că „P.C. din Spania nu va participa la această democrație, deoarece el este în afara legii" (adică a „legii" impuse de dictatura franchistă). „Noua democrație" concepută de oficialitățile madrilene prefigurează o simplă schimbare de suprafață, menită să îngăduie perpetuarea practicilor antidemocratice ale franchismului. Felipe Gonzales, secretar general al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, a declarat revistei „Guadiana" că partidul său „nu va accepta nici un compromis cu guvernul cu prețul excluderii din activitatea politică legală a vreunei forțe care luptă pentru libertate". Gonzales a adăugat că nu este convins că noul guvern va fi capabil să pună în practică proiectatele reforme cu caracter democratic, dacă nu va renunța, mai întîi, la „legile fundamentale" instituite de regimul Franco, pe baza cărora au fost interzise partidele politice. Liderul socialist a reafirmat că P.S.M.S. va participa la viața politică a Spaniei numai cu condiția restabilirii libertăților individuale și colective.

Începutul de an este marcat în Spania prin amplificarea curentului în favoarea unei amnistii generale, fără nici un fel de discriminări. Un ziarist parizian transmitea din Madrid că acest cuvînt — „amnistie" — este scandat în stradă, scris pe ziduri, rostit ferm în fața închisorilor, repetat în coloanele ziarelor, pronunțat în biserici, în adunări municipale, în reuniuni legale sau ilegale. Nota dominantă a actualului moment politic spaniol o constituie nu numai înmulțirea cererilor în sprijinul amnistiei, ci și evantaiul larg al forțelor care se pronunță pentru o asemenea măsură, forțe care se situează atît în opoziție, cît și în interiorul actualului regim. „France Presse" semnala că unele consilii orășenești și provinciale (a căror componență nu a îngăduit, pînă acum, nici o abatere de la orientările fundamentale ale franchismului) s-au declarat pentru o largă amnistie de care să beneficieze deținuții politici și exilații spanioli. Petiții în acest spirit, adresate regelui, au fost aprobate de consiliile orașelor Pamplona, Navarra, San Sebastian, Zarauz etc. Faptul că unele din ele au fost adoptate prin majoritate de voturi indică o semnificativă confruntare, în care „ultra" din extrema dreaptă n-au putut să-și impună voința. Chiar dacă ministrul justiției declară că studiază problema amnistiei „în ansamblul său" și că analiza este efectuată „aprofundat", exponenți ai unor tendințe extrem de diverse ale opiniei publice afirmă că, fără deschiderea porților închisorilor pentru victimele represiunii franchiste, nu poate fi vorba de „democratizare". Reprezentanți ai opoziției, citați de agenția „Reuter", au semnalat că numai... 10 la sută din deținuții politici au beneficiat de amnistie, contestînd datele oficiale potrivit cărora aproximativ jumătate din cei întemnițați pe motive politice ar fi fost puși în libertate. În ultimele zile din decembrie s-a anunțat crearea la Madrid a unui comitet special pentru amnistie care, acționînd legal, va centraliza cererile adresate șefului statului. Inițiativa a fost făcută publică de soția unui fruntaș comunist aflat în închisoare de peste două decenii.

Deplasările produse în opinia publică pot fi măsurate și pe un alt plan : al manifestațiilor de stradă. Mii de oameni formează cortegii ce străbat străzile principale ale orașelor și sfidează poliția, lansînd lozinci al căror conținut esențial îl reprezintă apelul la o largă amnistie. Sîmbătă 3 ianuarie, seara, în biserica San Anton din centrul orașului Bilbao, s-au adunat aproape 400 de persoane (unele abia ieșite din temnițe) pentru a exprima cerința amnistiei. În ziua următoare, 3 000 de oameni au manifestat în zona centrală din Bilbao, sprijinind acțiunea începută între zidurile așezămîntului religios. Poliția a intrat în acțiune pentru a-i împrăștia pe manifestanți. Dar demonstrațiile nu mai pot fi stăvilite. S-a dovedit pe străzile din Barcelona, Santander, San Sebastian...

Un sondaj de opinie publică, dezvăluit de cotidianul „Informaciones", demonstrează că 65 la sută din spaniolii între 18—34 ani (adică generațiile de după încheierea războiului civil și care au crescut în condițiile dictaturii lui Franco) sînt favorabili existenței legale a partidelor politice și numai 6 la sută s-au pronunțat pentru moștenirea franchistă. Dar autoritățile de la Madrid par puțin dispuse să ia în considerare asemenea sondaje. Preocuparea esențială a echipei ministeriale este de a calma temerile vîrfurilor extremei drepte care refuză orice schimbare care ar prejudicia „continuitatea". De aceea, oficialitățile fac vizibile eforturi — înregistrate și de corespondentul „France Presse" — pentru a „modera" speranțele pe care le-au născut anumite declarații de intenții.

Alexei Kosighin este întîmpinat la aeroportul din Ankara de premierul turc Suleyman Demirel

Luptele politice pentru restabilirea democrației în Spania au dobîndit trăsături noi, dimensiuni fără precedent. *Dolores Ibarruri*, președintele Partidului Comunist din Spania, sublinia : *„Elementul fundamental al acestor lupte îl constituie Junta Democratică în alianță cu Platforma Democratică la care participă de la comuniști și socialiști pînă la creștin -democrați, de la clasa muncitoare și intelectualitate pînă la grupurile progresiste din sînul marii burghezii. Această mișcare de nestăvilit ne dă astăzi deja o imagine a ceea ce va fi mîine Spania democratică fără franchism, deschisă în fața progresului social și politic“.*

E. O.

CIPRU

Spre o nouă rundă a convorbirilor intercomunitare

Corespondență de la Ion Badea

Un purtător de cuvînt oficial din Nicosia declara, recent, presei, că, „după opinia guvernului cipriot, noul an începe cu speranțe mai bune și cu mai mult optimism în ce privește problema Ciprului“. Declarația pare să sintetizeze sensul evoluțiilor spre o nouă abordare a crizei cipriote, care încep să se contureze după rediscutarea acestei probleme la O.N.U. și despre care se vorbește insistent, în aceste zile, la Nicosia, Atena și Ankara.

Pe prim plan, este citat consensul intervenit, în decembrie, la Bruxelles, între miniștrii de externe ai Greciei și Turciei, de a cere secretarului general al O.N.U. „să încerce, prin consultări cu părțile interesate, găsirea de căi pentru reluarea convorbirilor intercipriote“. „Noi am convenit, de asemenea, se subliniază în comunicatul comun, să sprijinim eforturile secretarului general în materie“.

În timp ce Cabinetul și Consiliul Național ale Ciprului, prezidate de arhiepiscopul Makarios, și-au afirmat aprobarea deplină pentru o asemenea procedură, știri din surse autorizate menționează că secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a trimis deja invitații reprezentanților celor două comunități, Glafkos Clerides și Rauf Denktaș, și că, în curînd, se vor întreprinde acțiunile necesare pentru activizarea consultărilor și stabilirea datei și locului reînceperii dialogului. Din partea greco-cipriotă se avansează chiar opinia că noua rundă a negocierilor intercomunitare ar putea începe între 15 și 20 ianuarie, la New York, pe cînd presa din Ankara, citîndu-l pe șeful diplomației turcești, Ihsan Sabri Caglayangil, plasează această perspectivă spre sfîrșitul lui ianuarie sau începutul lui februarie, mai degrabă la Nicosia.

Relevînd, implicit, existența unui anumit avans în ce privește definirea procedurilor de urmat, aceleași surse oficiale precizează că noile convorbiri Clerides-Denktaș se vor desfășura cu o ordine de zi deschisă, iar acordul, la care se intenționează a se ajunge, va fi general și nu pentru fiecare aspect al crizei cipriote în parte. „Aceasta va însemna — explică ziarul atenian «Kathimerini» — că vor fi abordate, în ansamblul lor, toate aspectele în suspensie, iar acceptarea propunerii unei părți, pentru a fi valabilă, va fi legată de acceptarea și a propunerii celeilalte părți, astfel încît, în toate problemele, să existe, în final, acordul ambelor comunități“. Practic, scrie, la rîndul său, cotidianul grec „To Vima“, „lipsa ordinii de zi presupune că negocierile vor începe cu o enumerare a aspectelor în suspensie și cu discutarea, aproape concomitentă, a principalelor dintre acestea, cum sînt : problema teritoriului pentru fiecare dintre comunități, problema federației, competențele administrațiilor comunitare și ale guvernului central etc.“, Pentru atingerea unui asemenea obiectiv, cei doi negociatori vor putea fi asistați de comisii de lucru pe probleme.

Se prevede, de asemenea, posibilitatea ca, pe parcursul convorbirilor, „atunci cînd acestea vor fi intrat într-o fază hotărîtoare și dacă va fi nevoie“, Grecia și Turcia să numească experți, „care să ajute la formularea textelor finale ce vor fi semnate de cele două comunități“. Întrebată asupra acestui aspect, o sursă guvernamentală din Atena a declarat că experții respectivi nu vor reprezenta guvernele turc și grec și nu vor participa la negocieri. „Căutarea soluției în criza cipriotă este de competența exclusivă a ciprioților“ — a adăugat sursa menționată.

Dar, consensul pe care îl pun în evidență declarațiile oficiale în problemele de procedură este, deocamdată, mai greu de sesizat în privința aspectelor de fond. Dimpotrivă, luările de poziție ale liderilor celor două comunități subliniază menținerea unei distanțe apreciabile între punctele lor de vedere. Astfel, accentuînd necesitatea reluării grabnice a convorbirilor intercomunitare, sub egida lui Kurt Waldheim, partea greco-cipriotă insistă că ele trebuie să conducă la aplicarea rezoluțiilor Adunării Generale și Consiliului de Securitate ale O.N.U. privind restabilirea regimului constituțional.

Liderul turco-cipriot, Rauf Denktaș, cere, în schimb, ca interlocutorii săi să declare, înaintea începerii convorbirilor, că acordul dorit va stabili în Cipru o federație bizonală, bazată pe egalitatea celor două comunități, va exclude orice formă de „Enosis“ și va prevedea garantarea independenței statului cipriot de către Turcia și Grecia.

Observatorii din zonă remarcă, totuși, conturarea unor tendințe pozitive. În mod deosebit, este reținut faptul că, atît primul ministru Suleyman Demirel, cît și președintele principalului partid de opoziție din Turcia, Bulent Ecevit, au dezaprobat declarațiile lui Rauf Denktaș, referitoare la intenția de a proclama „un stat turco-cipriot independent“. O atitudine similară, fermă, au luat și partidele de opoziție turco-cipriote. Ca o primă consecință, „alegerile generale“ și „referendumul“, ce fuseseră prevăzute în acest scop, în sectorul turco-cipriot, au fost amînate sine die.

Între timp, Consiliul de Securitate al O.N.U. a aprobat prelungirea, pentru încă șase luni, a mandatului forțelor de pace din Cipru, iar conducerea turco-cipriotă a consimțit la libera deplasare și îndeplinirea misiunii acestora și în sectorul nordic al insulei. În urma unor demersuri, liderii sindicali ai celor două comunități au convenit să se întîlnească pentru soluționarea aspectelor legate de funcționarea întreprinderilor situate de-a lungul liniei de demarcație și încadrarea a circa 4 000 de salariați.

Se apreciază, astfel, că se dezvoltă premise pentru o abordare politică, realistă și constructivă, a ansamblului problemei cipriote, în vederea soluționării ei juste, prin respectarea intereselor fundamentale ale poporului din insulă, prin asigurarea conviețuirii armonioase a celor două comunități, a independenței, suveranității și integrității Republicii Cipru.

Premierul R.D. Vietnam, Fam Van Dong, primește delegația Camerei Reprezentanților a S.U.A., condusă de Gillespie Montgomery

TANANARIVE

„Eny“ pentru „Carta revoluției socialiste“

Didier Ratsiraka în timpul învestirii sale ca președinte

Prin referendumul constituțional, desfășurat la 21 decembrie 1975, locuitorii „micului continent“, cum i se mai spune Madagascarului, au încheiat un an politic frămîntat.

„Pentru instaurarea unei noi societăți, caracterizată prin justiție și egalitate socială, acceptați «Carta revoluției socialiste malgașe» și proiectul de Constituție elaborat pentru a fi pusă în aplicare într-un stat condus de căpitanul de fregată, Didier Ratsiraka, președintele Republicii ?“ Aceasta era întrebarea căreia aproape 3 800 000 malgași trebuiau să-i răspundă prin da sau nu în cadrul referendumului desfășurat în penultima duminică a anului trecut.

După cum se estima, întrebarea urma să primească răspuns pozitiv, mai ales că, între timp, se desfășurase o foarte amplă campanie de explicare în amănunt a prevederilor Cartei și, implicit, a principalelor direcții pe care va evolua țara. Previziunea s-a adeverit, rezultatele referendumului atestînd că buletinele pe care era înscris cuvîntul „eny“ — da — au obținut în capitală 86 la sută din totalul voturilor, în timp ce cinci din cele șase provincii ale țării — Tananarive, Fianarantsoa, Majunga, Tulear și Tamatave — au optat masiv (peste 90 la sută) pentru „eny“. Numai în provincia Diego Suarez, din nord, voturile pentru sînt de 76 la sută, restul fiind abțineri. Participarea a fost de aproape 90 la sută, cifră superioară celei consemnate la referendumul precedent — octombrie 1972. Dar, informația capătă o semnificație aparte dacă vom mai nota că ampla participare la vot a avut loc în condițiile în care, chiar în ziua referendumului, ciclonul Barbara se afla deasupra Madagascarului. Astfel, pe o ploaie torențială, numeroși oameni, protejați doar de micile lor pălării de paie, puteau fi văzuți mergînd kilometri întregi spre secțiile de votare.

Cele aproape 90 la sută de „eny“ consacră alegerea lui Didier Ratsiraka în funcția de președinte al Republicii Democratice Malgașe și, deopotrivă, aprobă noile instituții guvernamentale : Consiliul Suprem al Revoluției, Adunarea Națională Populară, Guvernul (condus de un prim-ministru), Comitetul Militar pentru Dezvoltare și Înalta Curte Constituțională. Alegerile generale se vor desfășura într-un interval de 18 luni.

Ce prevede, în esență, Carta revoluției socialiste malgașe ? Potrivit declarațiilor lui Didier Ratsiraka, această Cartă constituie „o încununare a tuturor acțiunilor precedente de eliberare națională și a analizei obiective a situației din țară“. În continuare, el a precizat că „Revoluția socialistă este singura cale pentru ca Madagascarul să cunoască o dezvoltare rapidă“.

După cum se apreciază, trei domenii constituie obiectivele esențiale ale activității de viitor : organizarea politică, reorganizarea economică și reforma agrară. Fokonolona, comunitate tradițională de bază — destinată să înlocuiască, sub o formă originală, structurile administrative rurale calchiate după fostul sistem colonial — va reprezenta un instrument esențial în vederea realizării obiectivelor politice, sociale și economice ale națiunii. În egală măsură fokonolona va reprezenta trăsătura de unire între populație și administrație.

Pe plan economic, obiectivul esențial va fi „independența autentică, progresul generalizat și bunăstarea tuturor“. În acest sens, „sistemul economic și comercial, dominat de interese străine și de tip capitalist, va fi transformat“. În ce privește reforma agrară, aceasta trebuie să creeze condițiile unei schimbări radicale în domeniul rural, care reprezintă 85 la sută din populație. Ea constă în a redistribui țăranilor pămînturile confiscate de stat ca urmare a abandonării sau a insuficientei lor puneri în valoare. Totodată, reforma agrară va avea în vedere și crearea unui sistem cooperativ la nivel rural, baza fiind, și în acest context, fokonolona.

Președintele Didier Ratsiraka declara că această Cartă va fi, în continuare, îmbogățită și chiar corectată în funcție de evoluția evenimentelor și de apariția unor noi probleme care trebuie rezolvate.

În sfîrșit, un alt aspect larg comentat și subliniat este că unitatea armatei, serios zdruncinată la începutul anului trecut, este, acum, efectivă. Constatarea se referă nu numai la depășirea unei stări de criză, ci, mai ales, la implicațiile pe care criza din rîndul armatei le-a avut, în mod constant, la nivelul întregii țări. Astfel, la 25 ianuarie 1975, generalul de divizie Gabriel Ramanantsoa, pe atunci șeful statului, dizolva guvernul pe care-l formase la 27 mai 1972. Cauza ? Divergențele serioase dintre membrii echipei ministeriale, toți ofițeri de carieră. Mai mult, se vehiculase chiar ideea că momentul dizolvării guvernului era, de fapt, o contracarare a unei iminente lovituri de stat. De altfel, existau referiri, confirmate ulterior, la o tentativă nereușită, din decembrie 1974, a unui grup de militari. După 10 zile de criză ministerială, Ramanantsoa a predat puterile colonelului Richard Ratsimandrava, fost ministru de interne în guvernul precedent. Dar, cînd multe lucruri indicau că s-a pus punct crizei politice, a urmat o lovitură de teatru : asasinarea, la șase zile după învestitură, a lui Ratsimandrava, urmată de lupte armate între un grup de rebeli din grupul mobil de poliție și forțe militare fidele organismelor naționale, conflict aplanat datorită, în special, medierii lui Ratsiraka. În țară s-a instaurat un Directorat Militar al cărui prim obiectiv l-a constituit menținerea ordinii. La 14 iunie 1975, Directoratul Militar a fost înlocuit de un Consiliu Suprem al Revoluției, iar căpitanul de fregată Didier Ratsiraka a devenit președinte al acestui consiliu, el fiind, totodată, șef al statului și al guvernului în care deținea și portofoliul apărării naționale.

Încă de la început, noul șef al statului a inițiat o serie de măsuri de mare importanță pe plan național. Astfel, a doua zi de la preluarea funcției, Ratsiraka a anunțat că toate băncile și societățile de asigurare de pe teritoriul țării vor fi naționalizate. De asemenea, el a precizat că „statul malgaș va prelua controlul producției și distribuției cinematografice“. Apoi, a fost anulată legea marțială decretată în februarie, în urma asasinării lui Ratsimandrava. Între timp, ultimii militari francezi au părăsit Madagascarul — acțiune ce constituie realizarea deplină a acordului franco-malgaș din iunie 1973, inițiat și negociat chiar de Ratsiraka, pe atunci ministru de externe al Madagascarului. Șirul naționalizărilor a continuat cu preluarea de către stat a tuturor bogățiilor minerale, a comerțului exterior, a societății franceze „Compagnie Marseillaise de Madagascar“, specializată în import-export, apoi a companiei miniere mixte „Cormina“, care exploata și prelucra cromul malgaș. Măsuri-

Bülent Ecevit, președintele Partidului Republican al Poporului din Turcia, este primit de președintele Finlandei, Urho Kekkonen

lor de mai sus li se adaugă altele cu caracter politic și militar, între care este citată, îndeosebi, crearea Forțelor armate populare, decizie prin care armata de uscat, marina și aviația au fost plasate sub același comandament.

Acesta a fost, succint prezentat, drumul parcurs de Madagascar de la acele zile fierbinți de la începutul anului trecut și pînă la începutul acestui an, cînd locuitorii săi au fost solicitați să se pronunțe asupra unei Carte pentru ale cărei obiective ei s-au exprimat clar — „eny".

Dumitru Constantin

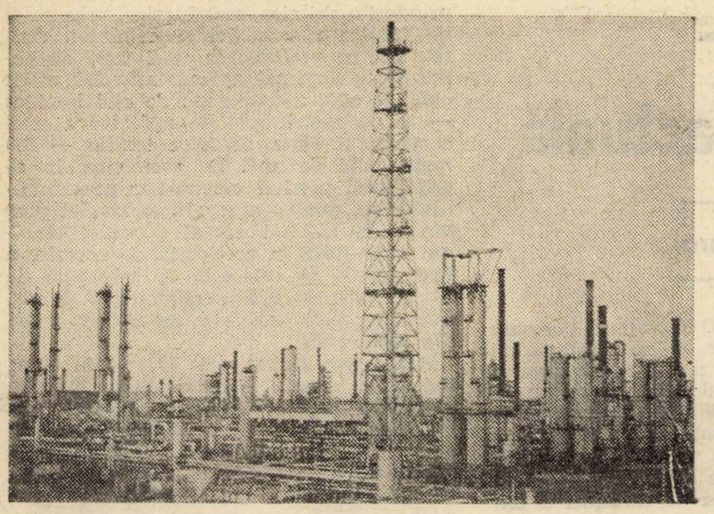

Rafinăria de la Punta Cardón, una dintre cele mai mari din lume

CARACAS

Actul naționalizării industriei petroliere, simbol al independenței economice

Venezuela începe, pentru a doua oară, un nou an cu intrarea în vigoare a unei hotărîri de fundamental interes național. La 1 ianuarie 1975, se sărbătorea la Ciudad Guyana — „polul industriei", cum este denumită — naționalizarea industriei fierului. În prima zi a acestui an, adunarea de la Cabimas, principalul centru al industriei petroliere, a consfințit naționalizarea petrolului, principala bogăție a țării, cea care conferă Venezuelei locul cinci în lume printre producători și locul trei printre exportatori. Președintele Carlos Andres Perez a înălțat, în mod festiv, steagul venezuelan pe locul unde, în 1914, a fost forată prima sondă de petrol, în zona lacului Maracaibo.

Legea naționalizării „aurului negru" a fost votată de Congresul venezuelan la 29 august 1975, intervalul de timp pînă la 1 ianuarie 1976 fiind lăsat pentru asigurarea condițiilor necesare preluării de către stat a exploatării petrolului. Este vorba de anularea concesiunilor — însumînd circa 2 800 000 hectare de terenuri petrolifere — acordate unui număr de 21 de companii, în mare majoritate americane. Acestea au predat, de asemenea, totalitatea instalațiilor și echipamentelor, primind, în schimb, compensații de peste un miliard de dolari : suma reprezintă partea neamortizată din bunurile naționalizate, ce va fi plătită în bonuri guvernamentale, de-a lungul unei perioade de aproximativ 10 ani. Volumul compensațiilor a fost stabilit de comun acord cu firmele naționalizate, în cursul unor negocieri propuse de partea venezuelană. Referitor la acestea, președintele Carlos Andres Perez a declarat, întîlnindu-se cu o delegație a Congresului Național, că guvernul a preferat să negocieze cu întreprinderile străine, demonstrînd că este posibilă o eficientă apărare a suveranității asupra resurselor naționale, fără a se ajunge la o confruntare. În context, președintele a definit soluția aleasă ca o etapă a relațiilor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, apreciind că Venezuela a contribuit, astfel, la degajarea unor noi modalități de conviețuire autentică între aceste state. Reamintind „dificultățile serioase" care au trebuit depășite în cursul tratativelor, șefului statului a anunțat că Venezuela face, în prezent, o serie de demersuri pentru a-și vinde petrolul direct consumatorilor lui obișnuiți, asumîndu-și, deci, și procesul comercializării. Misiuni speciale, formate din reprezentanți ai companiei naționale de stat „Petroleos de Venezuela" și ai guvernului, vor vizita diferite țări, pentru a pregăti funcționarea acestor noi termeni de schimb.

Puțin înainte de încheierea anului, companiile petroliere străine au prezentat guvernului ofertele lor privind achizițiile de țiței pentru 1976. A fost prima negociere de acest gen pe care statul venezuelan a angajat-o din momentul inițierii, cu 60 de ani în urmă, a exploatării hidrocarburilor de care dispune subsolul țării. Rezervele sale sînt dintre cele mai promițătoare. Conform declarațiilor ministrului finanțelor, producția petrolieră în 1976 va fi menținută la nivelul anului trecut — în medie 2,2 milioane barili pe zi — din care 200 000 de barili vor reprezenta consumul intern, iar restul va fi livrat la export. În cadrul politicii de conservare și exploatare rațională a resurselor naționale, guvernul operează reduceri treptate ale producției, care corespund, de asemenea, liniei generale a O.P.E.C., din care Venezuela face parte, fiind unul dintre membrii ei cei mai activi. În 1973, cînd prețul petrolului pe piață era destul de scăzut, producția se ridica la 3 milioane de barili zilnic, nivel care nu mai corespunde condițiilor actuale, fiind, de aceea, mult redus (cu toate că regiunea Orinoco se anunță a fi un uriaș rezervor, încă neexploatat). Chiar în aceste condiții, industria petrolieră a asigurat Venezuelei, în 1975, venituri de aproape 10 miliarde de dolari. Conform cifrelor oficiale, petrolul generează patru cincimi din veniturile statului și 90 la sută din rezervele valutare.

Făcînd o paralelă cu preluarea de către stat a controlului asupra industriei fierului, președintele Carlos Andres Perez releva că această ramură economică, naționalizată cu un an în urmă, a adus țării venituri cu mult superioare celor atinse în ultima perioadă de existență a concesiunilor străine, în pofida unei sensibile diminuări — din aceleași motive ale protejării patrimoniului de resurse — a producției de minereu de fier. „Naționalizarea industriei petroliere demonstrează că Venezuela și-a ales o nouă cale, asumîndu-și responsabilitatea determinării propriului destin", a declarat președintele. Actul naționalizării este învestit cu simbolul independenței economice, de importanță comparabilă cu dobîndirea independenței de stat, o nouă afirmare a capacității creatoare a poporului venezuelan.

Anca Voican

Contacte diplomatice

— Președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, a avut, în localitatea Brdo, convorbiri cu cancelarul federal al Austriei, Bruno Kreisky.

— Regele Hussein al Iordaniei l-a primit pe Edward Heath, fost prim-ministru al Marii Britanii, aflat în vizită la Amman.

— Președintele Mauritaniei, Moktar Ould Daddah, a întreprins o serie de vizite la Rabat, Tripoli și Tunis.

— Președintele Algeriei, Houari Boumediene, l-a primit pe Vo Nguyen Giap, viceprim-ministru și ministru al apărării naționale al R.D. Vietnam, aflat într-o vizită oficială de prietenie la Alger.

— Premierul maltez, Dom Mintoff, a avut convorbiri cu președintele Geddafi, în cursul unei vizite de cîteva ore întreprinsă în capitala Libiei.

— Președintele Irakului, Ahmed Hassan Al-Bakr, l-a primit pe primul ministru al Iranului, Amir Abbas Hoveyda, aflat într-o vizită oficială la Bagdad.

— Huynh Tan Phat, președintele G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, a primit o delegație economică mexicană, condusă de Ruben Gonzales Sosa, adjunct al ministrului de externe.

— Premierul cehoslovac, Lubomir Strougal, a efectuat o vizită oficială în Turcia

R. D. GERMANĂ

Mediul ambiant — importantă preocupare actuală

Corespondență de la Constantin Varvara

În R. D. Germană trăiesc, pe o suprafață de 108 172 kmp, peste 17 milioane de locuitori, ceea ce înseamnă, în medie, 157 de oameni pe un kilometru pătrat. Numai cinci state din Europa depășesc densitatea populației R.D.G. Trei pătrimi din populația țării trăiește în localități cu peste 2 000 de locuitori, aproximativ 4 milioane în 13 mari orașe. Dacă se are în vedere și marea densitate a întreprinderilor industriale, diversitatea lor, este ușor de imaginat că, în asemenea condiții, protejarea mediului înconjurător reprezintă o problemă de extremă importanță.

Și aici, ca și în multe alte țări industriale, trebuie recuperată o anumită rămînere în urmă în domeniul protejării mediului înconjurător. Această situație a fost determinată de unele evoluții istorice. La începutul industrializării capitaliste, instalațiile de purificare a gazelor de evacuare sau apei reziduale nu prezentau interes deoarece, pe de o parte, afectarea teritoriului era încă redusă, iar pe de altă parte, astfel de măsuri ar fi dus la micșorarea profiturilor proprietarilor de fabrici și uzine. În timpul celui de-al doilea război mondial, această problemă a fost complet neglijată. După zdrobirea fascismului, în mai 1945, o mare parte a unităților industriale de pe actualul teritoriu al R.D.G. erau prefăcute în cenușă și ruine. Imediat după întemeierea R.D.G. aveau prioritate repunerea în funcțiune a instalațiilor de producție, deschiderea de surse energetice, asigurarea unei baze de materii prime. Astfel de sarcini, precum purificarea apei și neutralizarea gazelor de evacuare urmau să fie puse ceva mai tîrziu. În prezent, problemelor ridicate de protejarea mediului ambiant li se acordă o atenție deosebită, rezolvarea lor fiind corelată cu celelalte sarcini ale economiei naționale, pe baza unui program de măsuri pe termen lung, căruia îi sînt puse la dispoziție apreciabile mijloace financiare și materiale. Peste două treimi din sumele prevăzute în bugetul statului pentru acest scop sînt cheltuite în zonele de aglomerație industrială, ca regiunile Cottbus, Halle, Dresda, Leipzig, Karl-Marx-Stadt și în capitala țării, Berlin.

Și în R.D.G. pămîntul este considerat principalul mijloc de producție al agriculturii, silviculturii, exploatărilor carbonifere, petrolifere și de minereuri, pe el se află așezate orașele și fabricile, este străbătut de căi ferate și șosele. Cu toate că în R.D.G. pămîntul este folosit într-un grad înalt — 60 la sută suprafață agrară și 27 la sută suprafață forestieră —, pe cap de locuitor revin numai 0,37 hectare suprafață agrară. La aceasta trebuie adăugat și faptul că 40 la sută din producția mondială de cărbune brun se extrage în R.D.G., din exploatările la zi. Întrucît și în deceniile următoare cărbunele va rămîne cel mai important purtător de energie al R.D.G., vor fi necesare lărgirea exploatărilor la zi existente și deschiderea de alte noi. Pentru aceasta este nevoie să se disloce mase uriașe de pămînt. Dacă în 1970 era necesar să fie dislocați 3,6 metri cubi de pămînt pentru a extrage o tonă de cărbune, în anii următori va fi nevoie să se disloce 8 metri cubi pentru o tonă de cărbune. O exploatare la zi cu un front de trei kilometri înaintează în fiecare zi cu trei metri, răpind agriculturii importante suprafețe. Din 1950 pînă în 1970, agricultura a cedat exploatărilor la zi de cărbune brun 240 000 hectare. Timp de mulți ani, agriculturii i s-a luat mai mult teren decît i s-a înapoiat prin refertilizarea suprafețelor degradate de industria carboniferă. Datorită măsurilor energice întreprinse, începînd cu 1970 agricultura a început să primească mai mult teren decît i se ia. În prezent, aproape 50 la sută din suprafața degradată de exploatările la zi este din nou recultivată.

În legea de protejare a mediului natural se precizează că suprafețele agricole, respectiv silvice, care din motive justificate pe plan social sînt temporar folosite în alte scopuri, după încheierea lucrărilor, beneficiarul este obligat să le recupereze pentru agricultură. În cazul cînd acest lucru nu va mai fi posibil, aceste terenuri trebuie să fie împădurite sau pregătite pentru amenajări piscicole, de gospodărire a apelor sau odihnă.

Exploatările la zi lasă în urma lor gropi uneori de întinderi apreciabile. Aceste gropi pot fi folosite în mai multe feluri : pentru reținerea apelor în zonele cu inundații mai frecvente, pentru depozitarea apei necesară instalațiilor industriale și agricole, pentru creșterea peștelui și, îndeosebi, pentru amenajarea de lacuri de agrement. Un remarcabil exemplu în acest sens îl oferă amenajarea lacului Senftenberg, pe o suprafață de 1 200 hectare, în locul total degradat al unei foste exploatări la zi, fiind în prezent cel mai mare lac al țării format în acest mod Zona lacului Senftenberg s-a transformat într-o importantă bază de agrement, cu colonii de bungalowuri și campinguri, șiranduri cu posibilități de practicare a sporturilor nautice, cu împrejurimi împădurite. Zeci de mii de cetățeni ai R.D.G. petrec sfîrșitul săptămînii la „Senftenbergersee".

În regiunea Cottbus se desfășoară în prezent ample lucrări de amenajare de lacuri pe locul fostelor exploatări la zi, după un plan care urmează să fie realizat pînă în 1985. În final, lacurile vor avea o suprafață de 6 300 hectare, iar împrejurimile vor fi împădurite.

Folosirea cu chibzuință a rezervelor de apă se înscrie, de asemenea, printre aspectele importante ale complexului de probleme pe care le ridică protejarea mediului înconjurător. Printre marii consumatori de apă ai țării se află industria, în primul rînd centralele electrice, întreprinderile chimice, metalurgice, precum și de fabricare a hîrtiei și celulozei. Astfel, pentru prelucrarea unei tone de celuloză se consumă aproximativ 230 metri cubi de apă, a unei tone de oțel laminat — 35 de metri cubi de apă, iar a unei cantități similare de fibre textile — 200 metri cubi de apă. De asemenea, în agricultură, potrivit estimărilor pe ansamblul țării, pentru a se atinge nivelul prevăzut, în ultimul an al planului cincinal 1971—1975 la producția de cereale, a fost nevoie în perioada de vegetație de o cantitate de apă suplimentară de 2,2 milioane metri cubi în raport cu aceea din 1966—1970.

Republica Democrată Germană a înregistrat succese remarcabile în domeniul construcțiilor hidroenergetice. Au fost construite 93 de baraje și lacuri de acumulare, iar fondurile folosite în sistemul de gospodărire a apelor reprezintă aproape 10 la sută din totalul fondurilor de bază ale economiei naționale. Pentru construirea de lucrări hidrologice există un important combinat industrial cu sediul la Weimar. Ultima mare lucrare efectuată de acest combinat a fost barajul de la Gottleuba, unde, în anul acesta, peste 200 000 de metri cubi de beton au închis o vale pentru a o transforma într-un rezervor de apă cu o capacitate de 5 milioane metri cubi. Este o ultimă lucrare dintr-un complex de baraje din Ostersgebirge. Recordul muncitorilor de la S.B.K. Weimar îl reprezintă, însă, barajul Rappbode, înalt de 106 metri și lat de 80 metri, pentru ridicarea căruia a fost necesară o cantitate de 900 000 metri cubi de beton.

Evident, preocuparea pentru buna gospodărire a apei nu se reflectă numai în construirea de baraje. Folosirea rațională a resurselor acvatice îmbracă numeroase aspecte. De pildă, în sectoarele industriei, eforturile se îndreaptă în două direcții : folosirea de mai multe ori a apei prin instalații moderne de repurificare și intensificarea cercetărilor în vederea adaptării de noi tehnologii cu un consum mic sau chiar fără consum de apă. Datorită acestor măsuri a fost redus substanțial consumul de apă potabilă în scopuri industriale. Rezultate deosebite în această direcție au dobîndit numeroase întreprinderi cu pondere deosebită în economia națională. Din instalațiile de purificare a apei ale combinatului „Schwarze Pumpe" se varsă acum în rîul Spree, în fiecare oră, aproape 7 000 metri cubi de apă, iar din cele ale Centralei electrice Spreewald — 4 500 metri cubi.

O mare importanță se acordă în R. D. Germană protejării apelor Mării Baltice. Astfel, pe litoralul din nordul țării au fost construite numeroase instalații de purificare a apelor reziduale care se varsă în mare, ca cele de la Sassnitz, Graal-Müritz. Pentru combaterea poluării Mării Baltice, R. D. Germană cooperează strîns cu celelalte țări din această zonă.

În lupta pentru protejarea mediului înconjurător sînt atrase largi pături ale populației. Frontul Național al R.D.G. — cea mai largă mișcare populară în care sînt incluse toate partidele și organizațiile obștești — desfășoară, împreună cu organele locale, întrecerea „să facem tot mai frumoase orașele și comunele noastre".

Vedere din Riad, capitala țării

ARABIA SAUDITĂ

Coordonate ale dezvoltării

Întemeiat în anul 1932, de emirul Abdel Aziz Al Saud, statul saudit ocupă, sub forma unui trapez uriaș, orientat spre nord-vest, cea mai mare parte a legendarei și fascinantei Peninsule Arabice. Vecinii săi — Iordania și Irakul (în nord), Kuweitul, Bahreinul, Qatarul și Emiratele Arabe Unite (în est), Omanul, R.A. Yemen și R.D.P. a Yemenului (în sud-est și sud) — sînt state mai noi, constituite în urma dispariției imperiilor coloniale care au dominat aici. La vest și, respectiv, est, Arabia Saudită este mărginită de apele Golfului și ale Mării Roșii, fapt care îi asigură legături comerciale ușoare cu diferitele regiuni ale lumii.

Din punct de vedere al organizării statale, Arabia Saudită este o monarhie ereditară, de tip islamic, locuitorii săi aparținînd ramurii musulmane a wahabiților. Suprafața țării este de 2 149 600 kilometri pătrați ; în schimb, populația se ridică la numai 8 100 000 locuitori. Principalele orașe sînt Riad (capitala țării), Djeddah (mare port și capitală administrativă a Arabiei Saudite), Mecca și Medina — spre care converg, anual, milioane de pelerini. Petrolul este marea bogăție a țării, extras mai ales din subsolul platoului care se întinde pînă în apropierea Golfului.

În cele peste patru decenii de existență, regatul Arab Saudit (aceasta e denumirea oficială a țării) a cunoscut o stabilitate mai puțin obișnuită a structurilor existente pe plan politic, economic și social. Totuși, alături de această permanență a condițiilor fundamentale, observatorii politici au relevat, în ultimii ani, un impuls din ce în ce mai puternic spre diversificarea economiei, spre transformări sociale și modernizare. Obiectivul principal al planului de dezvoltare pe perioada 1970—1975 l-a constituit tocmai realizarea unei vaste infrastructuri economice (căi de comunicații, electrificare, construcții, instalații pentru alimentarea cu apă potabilă) și, deci, îmbunătățirea asistenței sociale pentru populație. Noul plan cincinal (intrat în vigoare anul trecut) cuprinde, și el, măsuri importante pe linia înfăptuirii unor profunde transformări social-economice și înscrierii Arabiei Saudite pe orbita progresului. Menirea lui esențială constă în industrializarea accelerată a țării și ridicarea ei, în toate domeniile, la nivelul statelor dezvoltate.

„Procesul de emancipare economică și socială a celei mai întinse țări din Peninsula Arabică este ireversibil" — scria un comentator al agenției France Presse, referindu-se la măsurile aplicate în ultimii ani. La originea lor se află, indiscutabil, dorința autorităților saudite de racordare a țării la ritmul înalt de prefaceri al epocii actuale. În acest sens, concomitent cu industrializarea accelerată, noul plan cincinal prevede introducerea proceselor tehnologice celor mai avansate în toate ramurile productive și diversificarea considerabilă a producției economiei naționale. O serie de bogății minerale (fier, cupru, uraniu), care se găsesc din abundență în subsolul Arabiei Saudite, sînt explorate, acum, în mod riguros și date în exploatare. Se prevede, de asemenea, construirea de oțelării și asigurarea unui progres neîntrerupt al industriei petrochimice. S-a trecut, în același timp, la diversificarea producției industriale și, implicit, la aplicarea unor măsuri vizînd sporirea locurilor de muncă și mai buna distribuire a venitului național.

Cu obiective eșalonate pînă în anul 1980, noul plan cincinal cuprinde investiții totale în valoare de 140 miliarde dolari. Dintre acestea, două treimi sînt destinate înfăptuirii proiectelor economice și sociale, urmărindu-se realizarea unui ritm de dezvoltare de 13,3 la sută pe an (cu excepția sectorului petrolier). A zecea parte din sumele investite în economie (aproximativ 14 miliarde dolari) va fi utilizată pentru achiziționarea de echipament industrial modern. Totodată, guvernul saudit va investi sume considerabile pentru accelerarea progresului în alte domenii, pentru dezvoltarea resurselor de apă, construirea de noi centrale electrice, ameliorarea infrastructurii, realizarea unor proiecte agricole și sociale. „În condițiile de deșert ale țării noastre, declara o oficialitate saudită, am considerat că trebuie acordată o importanță deosebită dezvoltării resurselor de apă și producerii electricității. De aceea, din totalul investițiilor prevăzute de noul plan, aproximativ 20 la sută vor fi alocate pentru construirea unor uzine de desalinizare a apelor marine și a unor centrale electrice".

Cu o producție care, în 1974, a atins cifra de 417 milioane tone, Arabia Saudită este cel mai mare producător de petrol din Orientul Mijlociu și se situează pe primele locuri în lume. Rezervele sale cunoscute se ridică la 20—25 miliarde tone și totalizează aproximativ 20 la sută din zăcămintele descoperite pe plan mondial. Noul plan cincinal prevede, în acest domeniu, construirea a patru rafinării și creșterea exportului de produse prelucrate, precum și construirea a șapte uzine petrochimice. Concomitent, guvernul saudit a adoptat o serie de măsuri pentru folosirea cît mai deplină a acestei mari bogății în interesul propășirii economico-sociale a țării. Anul trecut, în luna iunie, statul a preluat 60 la sută din acțiunile consorțiului occidental ARAMCO, cel care, în trecut, exploata în proporție de 95 la sută zăcămintele de petrol ale Arabiei Saudite. În prezent, au fost angajate negocieri cu companiile componente ale ARAMCO — Texaco, Standard Oil, Mobil, Exxon — pentru preluarea de către stat a restului de 40 la sută din acțiunile pe care le mai dețin. Veniturile obținute din vînzarea petrolului, și care în 1974 au atins suma de 30 miliarde dolari, sînt orientate, în special, spre două ramuri mai noi și promițătoare ale economiei naționale : petrochimia și siderurgia.

Planul de dezvoltare pe perioada actuală ilustrează, în mod evident, dorința autorităților saudite de a continua și desăvîrși transformările economice și sociale inițiate în ultimii ani. Venit la putere în martie

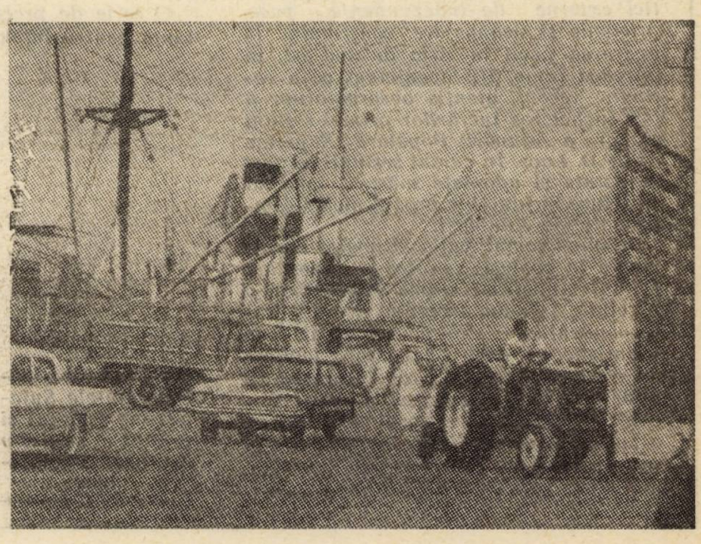

Portul construit la Djeddah cunoaște o activitate intensă

1975, în condițiile tragice ale asasinării regelui Feisal, noul suveran saudit, Khalid Ibn Abdul Aziz, și-a afirmat intenția de a continua, și pe plan extern, o politică vizînd cooperarea cît mai largă cu celelalte state, menținerea și consolidarea păcii mondiale, realizarea dezarmării, respectarea dreptului popoarelor la autodeterminare și soluționarea conflictelor prin mijloace pașnice, conform dreptului și justiției. „Unul din principiile pe care se bazează activitatea noastră externă — a declarat suveranul saudit — este apelul la solidaritatea islamică și la strîngerea legăturilor între musulmani".

Conștientă de responsabilitățile pe care însemnatele ei resurse petrolifere i le conferă în actuala conjunctură economică mondială, Arabia Saudită și-a exprimat, în acest sens, dorința de a participa la găsirea unor soluții realiste, acceptabile pentru toate statele lumii. Totodată, reafirmînd legăturile tradiționale ale țării sale cu statele arabe, suveranul saudit a declarat că guvernul său va urmări dezvoltarea unei cooperări reale și eficiente cu popoarele respective, atît pe plan politic, cît și economic și social. În viziunea Arabiei Saudite, soluționarea conflictului din Orientul Mijlociu — regiune din care face parte și ea — implică „restabilirea drepturilor uzurpate ale poporului palestinian și recuperarea teritoriilor arabe ocupate".

Urmărind, așadar, realizarea unor transformări înnoitoare pe plan intern, racordarea țării la ritmul de progres al epocii actuale, guvernul saudit desfășoară o politică externă de deschidere și colaborare, capabilă să exprime și să favorizeze înfăptuirea acestor deziderate. Evoluțiile înnoitoare pe plan economic și social asigură, după opinia comentatorilor, o temelie puternică voinței de cooperare, tot mai pregnant afirmată și concretizată de autoritățile saudite.

Ion Madoșa

LAOS

Prioritățile momentului

Consolidarea noului regim și extinderea relațiilor cu țările vecine, cu toate țările lumii sînt — după cum se poate desprinde atît din declarațiile oficiale, cît și din acțiunile concrete — principalele coordonate pe care noile autorități laoțiene și-au desfășurat activitatea în săptămînile următoare actului proclamării Republicii și instaurării puterii revoluționare. Aniversarea anul acesta, la 6 ianuarie, a 20 de ani de la crearea Frontului Patriotic Laoțian — forță conducătoare a luptei pentru libertate și unitate națională a poporului laoțian — a avut astfel loc în condiții cu totul deosebite.

Pe baza Programului de acțiune, adoptat la Congresul național al reprezentanților poporului, organizat la începutul lunii decembrie 1975 — poporul laoțian a trecut, cu hotărîre, la edificarea unui Laos al progresului social, independent, democratic, unificat și prosper. Printre altele, prevederile Programului se referă la: întărirea puterii în toate domeniile, făurirea și consolidarea sistemului administrativ de stat și forțelor armate ale poporului, promovarea spiritului revoluționar; eliminarea vestigiilor influenței regimului feudal colonialist, mobilizarea întregului popor pentru intensificarea producției, refacerea și dezvoltarea economiei în scopul îmbunătățirii treptate a vieții poporului și creării unei baze tehnico-materiale orientate spre socialism; eliminarea hotărîtă a culturii corupte a imperialismului, restabilirea și dezvoltarea activă a culturii tradiționale a națiunii; promovarea unei politici externe de independență, pace, prietenie și neangajare, contribuind la apărarea păcii în Asia de sud-est, în întreaga lume. Un eveniment ce a reținut, recent, atenția observatorilor a fost încheierea lucrărilor primei sesiuni plenare a Adunării Populare Supreme a R.P.D. Laos. În cursul sesiunii au fost dezbătute și adoptate măsuri privind structura și funcțiile organismelor componente ale Adunării.

Definind semnificația ultimelor evenimente în evoluția istorică a Laosului, primul ministru Kaisone Phomvihan a precizat, într-un interviu acordat corespondenților străini acreditați la Vientiane, că, deși conducătorii laoțieni au studiat experiența revoluționară a altor țări, ei nu înțeleg să o aplice mecanic țării lor. Premierul Phomvihan a subliniat că revoluția laoțiană are și va păstra un caracter pur laoțian, avîndu-se permanent în vedere condițiile specifice ale țării, particularitățile — economice, istorice, psihologice, religioase — ale Laosului. În prezent — a indicat Kaisone Phomvihan — pe plan intern, „preocupările autorităților laoțiene privesc consolidarea noului regim și a noii administrații, lichidarea vestigiilor vechiului regim, soluționarea marilor probleme economice ale țării, în special, problema puterii de cumpărare a cetățenilor și cea a ameliorării condițiilor de viață ale poporului".

Pentru realizarea acestor imperative, pentru ca în Laos să se instaureze un climat stabil de pace și progres social, este necesară concentrarea tuturor energiilor — a relevat premierul laoțian, precizînd că nu se pune problema excluderii cadrelor și funcționarilor vechiului regim ci, dimpotrivă, reintegrarea lor, după reeducare, în viața activă a țării.

Semnificativ pentru actuala evoluție internă laoțiană a fost faptul că, prima reuniune a guvernului Republicii Populare Democratice Laos, ținută la 11 decembrie, a fost dedicată, în cea mai mare parte, problemelor economice. Ulterior, a fost anunțată decizia creării unor cooperative de stat.

În ceea ce privește preocupările internaționale, în interviul amintit, primul ministru Phomvihan a declarat: Laosul vrea să aibă „mulți prieteni și puțini dușmani; el înțelege să promoveze o politică de nealiniere și prietenie cu toate țările, pe baza principiilor egalității în drepturi, respectării independenței, respectului reciproc".

O serie de precizări de mare importanță pentru înțelegerea actualului moment politic laoțian au fost cuprinse în răspunsurile adresate de președintele Sufanuvong agenției internaționale de presă „France Presse", în cadrul unui interviu acordat cu prilejul Anului Nou. „Laosul — a subliniat președintele R.P.D. Laos — intenționează să rămînă laoțian și orice ajutor venit dintr-o țară prietenă sau nu, mică sau mare, nu trebuie să fie condiționat, nu trebuie să atragă după sine vreun amestec în treburile noastre interne". În contextul preocupărilor de politică externă, președintele Sufanuvong a făcut referiri precise la relațiile Laosului cu statele vecine din regiune. El a arătat că vizita pe care o delegație laoțiană, condusă de Phoun Sipaseuth, vicepremier și ministru de externe al Laosului, a efectuat-o, în a doua jumătate a lunii decembrie, în Cambodgia, a contribuit la strîngerea relațiilor dintre cele două țări. „Guvernul cambodgian — a precizat Sufanuvong — a acordat Laosului un ajutor benevol de 3 000 tone de orez și s-a arătat dispus să faciliteze accesul nostru la mare. Într-un viitor foarte apropiat, cele două țări vor proceda la schimb de ambasadori și, de asemenea, vor angaja schimburi economice". Cu privire la raporturile laoțiano-tailandeze, raporturi ce s-au păstrat pînă nu demult încărcate de tensiune, președintele Sufanuvong a declarat: „Sper că toate problemele în suspensie privind instituirea de relații de bună vecinătate între cele două popoare și țări ale noastre vor fi reglementate prin intermediul unor acorduri".

În planul preocupărilor interne, președintele Sufanuvong a spus că, în prezent, „se poate aprecia că revoluția națională a fost încheiată pentru Laos" și că, în perioada următoare, „esențialul va consta în crearea simultană a unei baze materiale și a uneia tehnice, pentru ca Laosul să înainteze direct spre edificarea socialismului".

Liana Enescu

Președintele Sufanuvong (stînga) și primul ministru Kaisone Phomvihan

MIȘCAREA COMUNISTĂ — uriașă forță politică a contemporaneității

„Partidul Comunist Român, pornind de la răspunderea față de propriul popor, față de cauza socialismului în general, de la răspunderea sa de detașament al mișcării revoluționare internaționale, va acționa și în viitor, cu toată fermitatea, pentru afirmarea unității de tip nou în cadrul mișcării comuniste și muncitorești, conștient că aceasta este un factor de însemnătate uriașă pentru întreaga dezvoltare socială a omenirii".

(NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român)

În sprijinul participanților la învățămîntul politico-ideologic de partid, revista noastră continuă seria de sinteze documentare tratînd direcțiile fundamentale ale politicii internaționale a partidului și statului nostru, în lumina documentelor programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. În acest număr: MIȘCAREA COMUNISTĂ — URIAȘĂ FORȚĂ POLITICĂ A CONTEMPORANEITĂȚII. P.C.R. — DETAȘAMENT ACTIV AL MIȘCĂRII COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI MONDIALE. ACTIVITATEA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN PENTRU FAURIREA UNEI UNITĂȚI DE TIP NOU A MIȘCĂRII COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI INTERNAȚIONALE; NORMELE DE RELAȚII ÎNTRE PARTIDELE COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI.

Epoca actuală reprezintă o perioadă de ample transformări revoluționare, naționale și sociale, de mari mutații în raportul de forțe mondiale, în favoarea forțelor democratice, progresiste, antiimperialiste. Pe toate continentele lumii, aceste forțe își intensifică lupta pentru schimbarea înnoitoare a societății, pentru instaurarea, în viața internațională, a unei politici noi, de egalitate, colaborare și pace.

În acest plan, un rol de deosebită însemnătate revine partidelor comuniste și muncitorești — avangarda luptei popoarelor pentru transformarea revoluționară a societății, factor mobilizator al forțelor înaintate, democratice și progresiste în lupta pentru o politică nouă, de pace și colaborare internațională.

■

În cei 127 de ani care au trecut de la apariția Manifestului Partidului Comunist — primul program științific al clasei muncitoare — mișcarea comunistă a străbătut un glorios drum de afirmare a valorilor sale revoluționare, un drum nu lipsit de greutăți, dar care a impus-o, cu precădere în ultimele decenii — perioadă de creștere și maturizare a mișcării — drept cea mai influentă forță social-politică a lumii contemporane. Ideile socialismului și comunismului au cîștigat o capacitate sporită de pătrundere în conștiința popoarelor, devenind o puternică forță ideologică internațională, o puternică forță materială transformatoare. Astăzi, în aproximativ 100 de țări de pe toate continentele lumii activează partide comuniste și muncitorești, cărora le revine un rol de seamă în opera de făurire a unei noi orînduiri sociale, fără exploatare și asuprire, de înfăptuire a unei lumi noi, a dreptății sociale și naționale, atît în cadrul statelor respective cît și pe plan mondial.

Acționînd într-o mare diversitate de condiții, ținînd seama de interesele maselor largi din țările în care activează, de interesele majore ale cauzei păcii și progresului în lume, partidele comuniste și muncitorești se situează în primele rînduri ale luptei pentru obținerea și consolidarea drepturilor fundamentale ale oamenilor muncii, pentru democrație și progres, militează cu consecvență împotriva politicii imperialiste, de forță și dictat, pentru independență națională, pentru înțelegere și conlucrare între popoare, pentru pace și securitate internațională. Succesele însemnate pe care le-au obținut în lupta lor au învestit partidele comuniste și muncitorești cu atributele unei influente forțe politice a contemporaneității, au afirmat mișcarea comunistă și muncitorească drept cea mai impunătoare mișcare socială a timpului prezent, capabilă să asigure — în alianță cu celelalte forțe muncitorești, democratice, populare — transformarea revoluționară a societății, progresul multilateral al omenirii.

Ca detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, Partidul Comunist Român s-a evidențiat, de-a lungul întregii sale existențe, drept inspiratorul și călăuzitorul marilor succese obținute de poporul român, în direcția realizării deziderateloor și intereselor sale și, în același timp, ca militant consecvent și neobosit pentru împlinirea aspirațiilor de libertate, pace și progres ale popoarelor, pentru triumful cauzei socialismului și comunismului. Victoriile obținute în opera de construcție socialistă constituie o dovadă vie a faptului că Partidul Comunist Român și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste rolul de forță politică conducătoare a națiunii, asigurînd aplicarea creatoare a legităților generale la condițiile concrete din România, unind eforturile întregului popor în lupta pentru edificarea noii orînduiri. Experiența dobîndită de partidul nostru, de poporul român în transformarea revoluționară a societății constituie o contribuție de mare însemnătate la dezvoltarea marxism-leninismului, la îmbogățirea teoriei revoluționare a clasei muncitoare cu noi concluzii teoretice și practice, aceasta însemnînd, totodată, un aport esențial la creșterea și întărirea prestigiului, pe plan internațional, a ideilor și forței de influențare ale socialismului și comunismului. Partidul nostru consideră că, și în viitorul apropiat, respectiv în ultimul sfert al secolului al XX-lea, vor avea loc mari mutații în raportul de forțe mondial, transformări ce vor accentua evoluția în favoarea forțelor progresului, ale socialismului. Ca rezultat al succeselor obținute de țările socialiste, de mișcarea comunistă și muncitorească mondială, prestigiul, puterea de atracție și înrîurire ale socialismului vor fi în continuă creștere.

„Partidul nostru — se arată în **Programul P.C.R.** — **apreciază că în următoarea etapă a dezvoltării istorice va crește și mai mult rolul partidelor comuniste și muncitorești în organizarea și conducerea luptelor revoluționare de transformare a societății omenești, pentru instaurarea unei ordini noi internaționale, pentru pace trainică".**

Diversitatea condițiilor în care își desfășoară activitatea partidele comuniste și muncitorești

Partidele comuniste și muncitorești acționează în țări socialiste, țări capitaliste dezvoltate, în țări slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare, fiecare dintre ele prezentînd particularități caracteristice.

„Ca rezultat al faptului că partidele comuniste au ținut seamă, într-o măsură mai mare, de problemele concrete din fiecare țară, pornind de la condițiile specifice în care își desfășoară activitatea — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Raportul C.C. cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale partidului — **ele au putut obține succese tot mai însemnate, au devenit puternice forțe politice pe plan național, joacă un rol activ în desfășurarea evenimentelor atît în țara respectivă, cît și pe arena internațională".**

14 partide comuniste și muncitorești activează **în țări socialiste** ca forțe politice conducătoare în vasta operă desfășurată de popoarele din aceste țări în edificarea noii societăți. Aplicînd în mod creator, în activitatea proprie, învățătura marxist-leninistă, aceste partide au condus și conduc popoarele țărilor socialiste spre remarcabile succese în dezvoltarea economiei, științei și culturii naționale, spre noi culmi de civilizație și progres. Lor le-au revenit și le revin sarcini naționale și internaționale de mare importanță și, prin rezultatele activității lor, și-au adus și își aduc o contribuție activă la dezvoltarea și îmbogățirea practicii și teoriei revoluționare. Experiența a demonstrat,

cu prisosință, că, cu cît fiecare țară socialistă obține, sub conducerea partidului ei comunist, succese tot mai mari în edificarea noii orînduiri, cu atît se afirmă mai puternic superioritatea socialismului, ca mod de organizare nouă a societății, influența sa pe plan internațional.

În țările capitaliste dezvoltate, partidele comuniste și muncitorești, care reunesc largi pături și clase sociale, se situează în fruntea luptei pentru apărarea drepturilor fundamentale ale clasei muncitoare, ale tuturor oamenilor muncii, împotriva dominației capitaliste, a reacțiunii și imperialismului, pentru transformări progresiste, pentru apărarea independenței naționale, pentru pace și colaborare în lume. Se constată că, în perioada actuală, aceste partide traversează o etapă de maturizare, de consolidare a influenței lor în contextul politic național, programul pe care îl propun ele, politica promovată atrăgînd simpatia și aderiunea unor mase tot mai largi. În lupta lor, partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste dezvoltate împletesc o gamă largă de strategii și mijloace în consens cu condițiile specifice, istorice din țara respectivă.

În țările slab dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, lupta partidelor comuniste și muncitorești vizează promovarea unor măsuri economice, politice, sociale, cu caracter democratic, antiimperialist și anticolonialist, destinate să consolideze independența națională, să restabilească suveranitatea națională asupra resurselor proprii, să asigure valorificarea acestora în interesul propriu. Într-o serie din aceste state, comuniștii, forțele democratice și progresiste își desfășoară activitatea în condiții grele, de ilegalitate și represiune, fără însă ca lupta lor să poată fi înfrîntă. Dimpotrivă, ultimii ani au atestat o creștere a influenței politice a partidelor comuniste și muncitorești în numeroase state în curs de dezvoltare din Asia, Africa, America Latină.

O importanță deosebită prezintă pentru partidele comuniste și muncitorești **stabilirea și consolidarea unității de luptă cu celelalte forțe antiimperialiste, progresiste, democratice, naționale**, pe platforma comună a apărării intereselor maselor largi populare, a cuceririi și extinderii drepturilor democratice și sociale, a contribuției la o politică de independență națională, pace, securitate, înțelegere între popoare. Ținînd seamă de faptul că, într-o serie de țări capitaliste, există mai multe partide muncitorești, precum și alte organizații progresiste, se dovedește o necesitate obiectivă colaborarea între comuniști, socialiști și alte organizații democratice pentru asigurarea majorității în lupta pentru transformarea revoluționară a societății. **„Comuniștii** — arătau încă Marx și Engels în «Manifestul Partidului Comunist» — **nu sînt un partid deosebit, opus celorlalte partide muncitorești... Tezele teoretice ale comuniștilor nu se bazează nicidecum pe idei, pe principii inventate sau descoperite de cutare sau cutare reformator al lumii. Ele nu sînt decît expresia generală a condițiilor efective ale luptei de clasă existente, ale mișcării istorice care se desfășoară sub ochii noștri"**.

În transformarea societății pe baze noi, în procesul istoric ireversibil al trecerii de la societatea capitalistă la noua societate, socialistă, sînt interesate diferite forțe sociale. Acest adevăr condiționează înțelegerea problemei pluralității partidelor, a colaborării lor în cucerirea puterii politice ca și, în continuare, în edificarea noii orînduiri. În condițiile păstrării fizionomiei și organizării proprii, se poate realiza, pe baza unui program comun, o strînsă colaborare între grupările politice și sociale progresiste.

Aceasta cu atît mai mult cu cît — deși evoluția internațională spre destindere și colaborare s-a accentuat în ultima vreme — există dovezi că ea este încă fragilă, în lume acționînd forțe ce pot pune în pericol cursul destinderii, păcii și securității.

„În lumina acestor considerente — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Expunerea prezentată la Marea Adunare Națională cu privire la mărețele realizări ale poporului român în cincinalul 1971—1975 și la politica externă a României pusă în slujba păcii și colaborării internaționale — **se impune, mai mult ca oricînd, intensificarea eforturilor pentru întărirea unității tuturor forțelor progresiste, democratice, antiimperialiste, mobilizarea energiei tuturor popoarelor în lupta pentru promovarea unei politici noi în viața internațională, pentru consolidarea și dezvoltarea cursului spre destindere și colaborare, pentru soluționarea pe calea pașnică, a tratativelor, a litigiilor dintre state, a tuturor marilor probleme de care depind pacea și progresul omenirii contemporane"**.

Principiile și normele relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești

Pornind de la rolul tot mai important pe care partidele comuniste și muncitorești îl au în viața internațională, în transformarea revoluționară a societății și în mobilizarea largă a forțelor înaintate, democratice și progresiste în lupta pentru o politică nouă, de pace și colaborare, devine tot mai evident că exercitarea activă, plenară a acestui rol implică răspunderi sporite pentru comuniștii de pretutindeni, dictează necesitatea stringentă a asigurării și consolidării coeziunii mișcării comuniste, a unității frontului antiimperialist mondial. Odată cu creșterea și întărirea influenței tuturor partidelor comuniste și muncitorești pe plan național — premisă hotărîtoare a îndeplinirii misiunii lor istorice — se cere întărită colaborarea și solidaritatea între toate partidele comuniste și muncitorești, pe baza respectării principiilor și normelor de relații între partide — **principiile independenței și autonomiei fiecărui partid, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altuia, dreptului imprescriptibil al fiecărui partid de a-și hotărî de sine stătător linia politică, solidarității și întrajutorării tovărășești, marxism-leninismului și internaționalismului proletar**. Principiile de bază ale relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești au o determinare obiectivă, reies, în mod legic, din însăși natura mișcării muncitorești, fiind un imperativ de seamă al stadiului actual al dezvoltării mișcării comuniste. Stricta lor respectare și transpunere în viață este cerută de întreaga experiență a mișcării revoluționare, de necesitatea valorificării și dezvoltării tuturor elementelor pozitive din aceste relații. **Astfel, experiența mișcării comuniste și muncitorești internaționale a dovedit, cu prisosință, că respectarea și aplicarea acestor principii — care formează un tot unitar — reprezintă o condiție fundamentală pentru instaurarea unui climat sănătos, tovărășesc în relațiile dintre partide, pentru realizarea imperativului unității partidelor comuniste și muncitorești.**

Desigur, principiile fundamentale ale învățăturii marxist-leniniste au o valoare universală, valabilă pentru orice țară, din oricare parte a lumii, dar căile, mijloacele și formele transpunerii lor în viață sînt, în mod logic și necesar, determinate de condițiile sociale, economice, istorice din fiecare țară.

Deoarece nimeni nu poate cunoaște și aprecia mai bine realitățile dintr-o țară — condiție indispensabilă pentru adoptarea unei linii politice juste — decît partidele comuniste, forțele progresiste, revoluționare din țara respectivă, este un drept imprescriptibil al fiecărui partid de a-și stabili de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară, de a aborda, într-un mod original, specific, problemele revoluției și construcției socialiste.

A fost demonstrat, de altfel, de către practica revoluționară că succesele obținute de partidele comuniste și muncitorești, de forțele înaintate ale societății depind nu de o folosire, ca pe o dogmă și o schemă imuabile, a tezelor și ideilor marxism-leninismului, ci de folosirea lor drept călăuză vie, ghidul în acțiune în stabilirea căilor de luptă corespunzătoare realităților fiecărei etape istorice. **„Numai pe baza înțelegerii și promovării cu curaj a noului se poate acționa în spirit cu adevărat revoluționar, marxist-leninist, se poate conduce cu succes lupta maselor muncitoare, a forțelor democratice în direcția impusă de necesitatea dezvoltării social-istorice, de legile progresului"** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Expunerea la Marea Adunare Națională.

Revine, deci, fiecărui partid de a îmbina în permanență, în spiritul unității dialectice dintre general și particular, legitățile generale ale marxism-leninismului cu viața, cu experiența practică. Numai în măsura în care fiecare partid reușește o analiză corectă a condițiilor interne și internaționale în care își desfășoară lupta și, pe această bază, știe să aplice legitățile generale la condițiile concrete, el își poate verifica justețea liniei politice adoptate. De altfel, însuși clasicii marxism-leninismului au subliniat că înfăptuirea revoluției socialiste în diferite țări se va face într-o mare varietate de forme și modalități. Nu pot exista — a fost demonstrat de teoria și practica revoluționară — rețete unice, general valabile pentru toate țările, nimeni nu are dreptul de a impune altui partid calea pe care să o urmeze în lupta sa. Stabilirea dintr-un centru a strategiei și normelor obligatorii pentru toate partidele — norme care nu pot cuprinde întreaga bogăție de forme și metode de luptă, marea complexitate de situații concrete în care activează partidele comuniste — s-a dovedit, în trecut, dăunătoare intereselor luptei revoluționare. Cu atît mai mult se dovedește ea neviabilă în prezent, în condițiile unui avînt fără precedent al luptei forțelor progresiste, revoluționare.

Viața a demonstrat, fără tăgadă, că autonomia și independența partidelor nu numai că nu contravin intereselor unității și solidarității internaționale, ci dimpotrivă, constituie condiții fundamentale ale realizării acestor interese. Cu cît un partid comunist obține mai multe succese pe drumul realizării aspirațiilor maselor populare în fruntea cărora se situează, își îndeplinește mai bine sarcinile revoluționare ce-i revin — sarcini a căror realizare este indisolubil legată de respectarea dreptului de a-și stabili de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară —, cu atît e mai importantă contribuția sa la triumful cauzei comune a socialismului și comunismului, la consolidarea forței și perstigiului întregii mișcări comuniste și muncitorești.

În același timp, în spiritul principiilor și normelor de bază care trebuie să le călăuzească în raporturile dintre ele, partidelor comuniste și muncitorești le revine sarcina de a intensifica schimbul de păreri și experiență, de a dezvolta întrajutorarea și colaborarea frățească, acordîndu-și un sprijin reciproc și tovărășesc pentru îndeplinirea misiunii lor istorice.

In vederea îndeplinirii marilor lor sarcini, este necesară realizarea unei **unități de tip nou în mișcarea comunistă internațională**, bazată pe egalitate și respectul independenței fiecărui partid, pe ideologia comună marxist-leninistă.

Concepția P.C.R. despre unitatea de tip nou a mișcării comuniste mondiale

Pornind de la studiul atent, obiectiv, profund marxist-leninist al realității, Partidul Comunist Român consideră că tendințele majore ale contemporaneității, afirmarea tot mai puternică a clasei muncitoare, a forțelor sociale avansate ale societății reclamă imperios întărirea unității și solidarității tuturor acestor forțe, a colaborării lor pentru promovarea idealurilor și aspirațiilor înaintate ale popoarelor lumii. Pe baza acestei analize și în conformitate cu bogatele sale tradiții internaționaliste, Partidul Comunist Român întreține și dezvoltă legături, își întărește permanent relațiile de colaborare și solidaritate cu partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume. **Partidul nostru acționează neabătut, în dezvoltarea relațiilor sale cu celelalte partide, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altuia, dreptului fiecărui partid de a-și hotărî de sine stătător linia politică, solidarității și întrajutorării tovărășești.**

Dimensiune fundamentală a activității internaționale a partidului nostru, dezvoltarea relațiilor de solidaritate și colaborare militantă cu toate partidele comuniste și muncitorești, intensificarea continuă a colaborării cu celelalte partide democratice, progresiste, cu toate forțele revoluționare antiimperialiste corespund pe deplin poziției sale ferme în lupta pentru cauza întăririi, pe baze noi, a unității și colaborării mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a unității clasei muncitoare, a tuturor forțelor progresiste și revoluționare, ca un factor de mare însemnătate pentru întreaga dezvoltare socială a omenirii.

„Considerăm — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Expunerea la Marea Adunare Națională — **că trebuie realizată o unitate de tip nou între toate partidele comuniste și muncitorești, pornindu-se de la diversitatea condițiilor istorice, sociale și politice în care aceste partide își desfășoară activitatea, de la respectarea dreptului fiecărui partid de a-și stabili de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară, de a aborda problemele revoluției și construcției socialiste".** P.C.R. apreciază că între partidele comuniste trebuie realizată o colaborare bazată pe deplina egalitate, pe excluderea oricărui amestec în treburile interne ale altor partide. Solidaritatea internațională este incompatibilă, în concepția partidului nostru, cu amestecul în treburile interne sau cu sprijinirea unor grupări sau elemente fracționiste dintr-un alt partid, asemenea acțiuni aducînd prejudicii unității și forței partidelor, contrazicînd învățătura marxist-leninistă. Partidul nostru a observat, în repetate rînduri, că, deoarece forța partidelor comuniste depinde de întărirea permanentă a rîndurilor lor, de sporirea influenței în rîndurile maselor și, implicit, de consolidarea unității lor, nu trebuie întreprins nimic, absolut nimic, din ceea ce ar putea știrbi unitatea vreunui partid comunist. Desigur, datorită deosebirilor istorice, social-economice între țări, marii diversități a condițiilor în care își desfășoară activitatea, a obiectivelor și sarcinilor concrete ce le revin, între partidele comuniste pot apărea deosebiri de păreri în problemele construcției noii orînduiri, în abordarea căilor și formelor luptei revoluționare, în aprecierea situației internaționale și a evoluției ei. Este însă imperios necesar — iar partidul nostru a subliniat aceasta în repetate rînduri — ca aceste deosebiri să nu afecteze relațiile dintre partide, unitatea lor de acțiune, să nu se ajungă la conflicte și tensiuni care nu pot decît să dăuneze mișcării comuniste, intereselor socialismului, cauzei progresului și păcii în lume. Trebuie făcut totul pentru ca deosebirile de opinii dintre partide să nu degenereze, luînd forma unor divergențe grave. Se impune, de aceea, respectarea strictă a normelor și principiilor de bază ale relațiilor dintre partide, o înțelegere justă a raportului real dintre sarcinile naționale și internaționale, a realității contemporane.

Partidul Comunist Român consideră că deosebirile de vederi, diferitele divergențe pot și trebuie să fie depășite prin efortul și acțiunea conștientă a fiecărui partid comunist, prin promovarea de măsuri capabile să elimine treptat neînțelegerile existente, să dezvolte și consolideze încrederea și înțelegerea reciprocă, să contribuie la întărirea coeziunii mișcării comuniste internaționale. În acest scop, este necesar să se evite etichetările, blamările, atacurile și insinuările la adresa unuia sau altuia dintre partide, să se adopte dialogul deschis, sincer, tovărășesc, de la partid la partid, de la conducere la conducere, pentru depășirea eventualelor probleme și dezacorduri de opinii.

Este, de altfel, un imperativ al etapei istorice actuale — etapă de mari transformări revoluționare — ca forțele progresiste, democratice, prin reprezentanții lor, să se întîlnească, să discute, să angajeze un schimb deschis de păreri, pentru găsirea unor răspunsuri juste la noile realități, la noile obiective și sarcini ce le revin. În acest spirit, P.C.R. se pronunță pentru desfășurarea largă a colaborării, a schimburilor de păreri și de delegații cu toate partidele, pentru o participare democratică la dezbaterea problemelor lumii contemporane. Dezbaterea acestor probleme trebuie să aibă loc într-un climat de respect reciproc, luîndu-se în considerare pozițiile și interesele fiecărui partid, pornindu-se de la ideea că fiecare partid comunist poate și trebuie să contribuie la dezvoltarea creatoare a materialismului dialectic și istoric, a gîndirii marxist-leniniste. Pe acestă bază se dovedește extrem de utilă o cît mai profundă cunoaștere și o studiere reciprocă a experienței revoluționare a fiecărui partid, a specificului strategiei și tacticii sale în edificarea noii orînduiri. Se poate realiza, pe această cale, o colaborare tot mai puternică între partide, se poate înfăptui unitatea lor de tip nou — ceea ce ar contribui la creșterea forței și coeziunii lor în lupta revoluționară pentru progres social și pace în lume. Experiența rodnică a Partidului Comunist Român în direcția extinderii contactelor și întîlnirilor cu alte partide, a amplificării schimbului de opinii și experiență, pentru mai buna cunoaștere reciprocă a pozițiilor și preocupărilor fiecărui partid comunist, a demonstrat cu prisosință că există posibilități reale ca, între toate partidele comuniste și muncitorești, să se stabilească și să se dezvolte relații prietenești, de frăție și solidaritate militantă, raporturi bazate pe stimă reciprocă, egalitate în drepturi, întrajutorare tovărășească.

Atașamentul partidului nostru la ideea consolidării mișcării comuniste și muncitorești, contribuția sa consecventă la instituirea în rîndurile acesteia a unui nou tip de relații, a unei noi unități, s-au manifestat și în ceea ce privește problema Conferinței partidelor comuniste și muncitorești din Europa. Participînd activ la pregătirile care au avut loc pînă în prezent în vederea organizării Conferinței, Partidul Comunist Român a susținut și susține cu fermitate ca această conferință să se desfășoare sub semnul unității, să servească apropierii și înțelegerii între toate partidele comuniste și muncitorești, întăririi continue a spiritului de încredere, colaborare și stimă reciprocă — restabilirea unității și întăririi coeziunii fiind, incontestabil, imperativul suprem pentru întreaga mișcare comunistă internațională.

„Așa cum am subliniat și la Congresul al XI-lea — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Expunerea la Marea Adunare Națională — **pornim de la necesitatea ca o asemenea conferință să se desfășoare în mod democratic, să nu-și propună adoptarea de hotărîri cu caracter obligatoriu pentru partide, să asigure participarea, în condiții de deplină egalitate, la dezbaterea problemelor a tuturor partidelor interesate, schimbul liber de păreri în spiritul stimei și respectului reciproc, astfel ca ea să ducă la întărirea unității și colaborării în lupta pentru cauza progresului și destinderii. Trebuie să menționăm că Partidul Comunist Român a participat activ la toate lucrările care au avut loc pînă acum în vederea organizării conferinței și apreciem că au fost obținute progrese în pregătirea reuniunii ținîndu-se seama de punctele de vedere și părerile tuturor partidelor participante. Sîntem hotărîți să acționăm și în viitor, în conformitate cu linia stabilită de Congresul al XI-lea pentru desfășurarea cu succes a acestei conferințe".**

Pornind de la răspunderea istorică a mișcării comuniste și muncitorești față de viitorul civilizației umane, Partidul Comunist Român consideră că trebuie găsite căile cele mai adecvate și eficace pentru întărirea colaborării tuturor forțelor revoluționare progresiste în lupta pentru progres social, pentru pace, pentru o nouă ordine economică și politică internațională. Ca detașament activ al mișcării comuniste internaționale, P.C.R. se declară hotărît să acționeze și de acum înainte, cu toată fermitatea, pentru afirmarea unității de tip nou în cadrul mișcării comuniste și muncitorești, pentru întărirea coeziunii tuturor forțelor progresiste, democratice ale contemporaneității, conștient de marea importanță pe care o are realizarea acestei unități superioare pentru întreaga dezvoltare socială a omenirii.

BIBLIOGRAFIE

— Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism ; în volumul Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Editura politică, 1975, pag. 742—747.

— Rezoluția Congresului al XI-lea al P.C.R : în volumul Congresul al XI-lea, Editura politică, 1975, pag. 830—831.

— Nicolae Ceaușescu — Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale partidului. Volumul Congresul al XI-lea al P.C.R. Editura politică, 1975, pag. 10—44.

— Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la masa tovărășească oferită de C.C. al P.C.R. — 1 Mai 1975. Scînteia — 2 mai 1975.

— Nicolae Ceaușescu — Expunere la Marea Adunare Națională cu privire la mărețele realizări ale poporului român în cincinalul 1971—1975 și la politica externă a României pusă în slujba păcii și colaborării internaționale. Scînteia — 19 decembrie 1975,

Alte materiale de consultat :

— Partidul Comunist Român — detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. C. Florea, B. Nicu, Editura politică, 1975.

— Pentru promovarea cauzei unității partidelor comuniste și muncitorești în procesul edificării unei Europe a păcii, cooperării și progresului social — Ștefan Andrei, secretar al C.C. al P.C.R. Scînteia — 22 octombrie 1974.

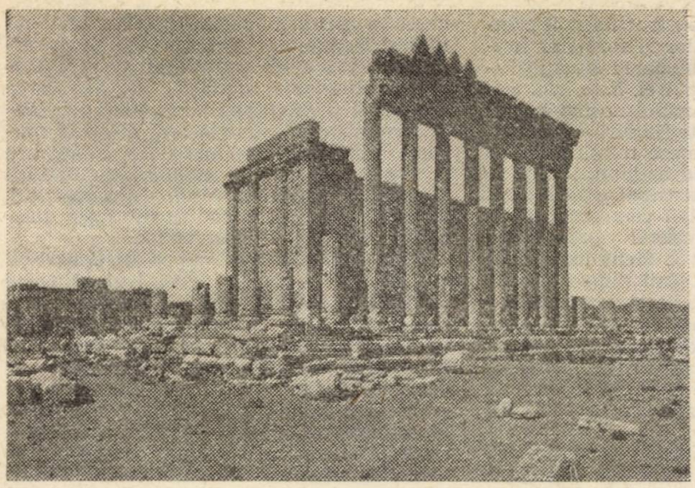

Ruinele templului lui Baal

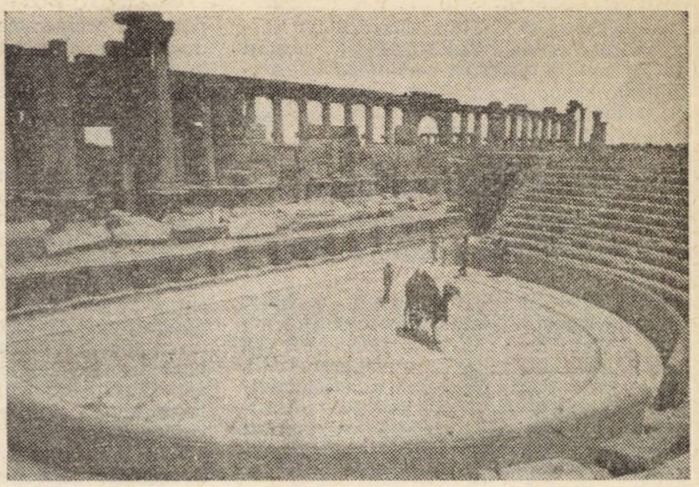

O imagine sugestivă a teatrului antic din Palmyra

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar sirian: PALMYRA

Crăciun Ionescu

Zburăm de circa 20 de minute din direcția Damasc, survolînd deșertul răsăritean al Siriei, peisaj selenar, cu stînci cioplite în forme curioase de stihiile dezlănțuite ale naturii și întinse pete gălbui, de argilă și nisip, lipsite de orice urmă de vegetație. Încercam zadarnic să disting în pustiul pietros cele două-trei oaze, însemnate pe hartă sau minele de fosfați la suprafață de la Kneiffis, nume cunoscut nouă prin contribuția prețioasă a specialiștilor români la prima punere în valoare a acestei mari bogății naturale siriene. Undeva, în zonă, străbat deșertul și cele două importante pipe-line-uri prin care curg spre porturile Mediteranei importante cantități din petrolul Irakului vecin.

Ținta călătoriei era Palmyra, oază din inima deșertului, situată, în linie dreaptă, la 235 km nord-est de capitala siriană. Coborînd la aterizare, peste crestele tocite ale munților înconjurători, am zărit o adevărată pădure de coloane întregi sau retezate și ziduri de clădiri impunătoare, conturînd planul unui mare oraș antic. Ruinele datînd din primele secole ale erei noastre ocupă o suprafață amenajată de șase kilometri pătrați și constituie, după aprecierile specialiștilor, cel mai grandios ansamblu arheologic din lume, cu templele, galeriile, citadela, arcul de triumf, teatrul, statuile sale de tot felul, aflate într-o stare de conservare destul de bună. Peisajul arhitectural impresionează prin frumusețe și dimensiune, necesitînd zile întregi pentru a cunoaște detaliile splendidelor vestigii arheologice.

Așezată la confluența de drumuri, important popas de caravane, în deșert, între Mesopotamia și Mediterană, oaza a fost populată din cele mai vechi timpuri, constituind un vestit centru comercial și politic al antichității. Inscripția de pe o tăbliță de argilă, din epoca lui Hamurabi, îi menționează documentar existența cu 38 de secole în urmă. Pe timpurile acelea i se spunea Tadmor, nume sub care o găsim în epoca romană, cînd începe să fie denumită Palmyra, de la latinescul palma, indicînd bogăția de palmieri, prezentă de altfel și astăzi în oază. Oraș cunoscut încă înainte de perioada dominației grecilor seleucizi asupra Siriei și a ocupației romane, Tadmorul a fost influențat puternic de ambele civilizații, fapt ce se reflectă larg în vestigiile pe care le admirăm în prezent. Ducînd o politică de echilibru între parții, care stăpîneau Mesopotamia, și romanii, cuceritori ai Siriei, Tadmorul a reușit să-și mențină mult timp independența. Cînd Pompei a ocupat Siria, el s-a mulțumit să ceară Tadmorului un simplu tribut lăsîndu-i, însă, independența. Împăratul Hadrian i-a conferit, la începutul secolului II, titlu de oraș liber, iar, în cinstea sa, acesta își va lua numele de Adriana Palmyra. Împăratul Septimius Sever i-a adăugat titlu de colonie romană, ceea ce scutea orașul de orice impozit. Este perioada de deplină înflorire a Palmyrei, cînd zidurile de piatră ale cetății au o lungime de 12 km și sînt dotate, la fiecare 37 de metri, cu cîte un turn înalt de pază. Vast oraș în stil greco-roman, plasat în mijlocul deșertului, Palmyra devenise o metropolă a Orientului, populația ei de atunci fiind estimată la 300 000 de locuitori.

Caravanele de mii de cămile, încărcate cu mărfuri ale răsăritului și apusului — mirodenii, parfumuri, fildeș, mătăsuri, statuete și bibelouri, arme — se încrucișau la antrepozitele Palmyrei. Drumurile caravanelor erau păzite de celebrii mehariști palmyrieni, arcași iscusiți, gata să reprime orice încercare de jaf. Negustorii Palmyrei își aveau agenții comerciale și erau armatori ale căror corăbii ajungeau pînă în porturile Oceanului Indian. Prosperitatea orașului a dat naștere rafinatei civilizații palmyriene, construcțiilor monumentale influențate de arta arhitecturală greco-romană, fastului ceremoniilor religioase sau laice, luxului vieții cotidiene.

Momentul de maximă înflorire a Palmyrei se plasează în a doua jumătate a secolului al treilea din era noastră, îndeosebi în timpul scurtei domnii a reginei Zenobia, figură de legendă a Orientului antic. Zenobia era soția lui Odainat, șeful organizației statale palmyriene care, înainte de a muri în mod misterios, se pare asasinat, în anul 266, luase denumirea de „regele regilor", titlu tradițional al suveranilor vechiului Babilon. Wahballat, moștenitorul tronului, fiind copil încă la dispariția tatălui său, stăpînă completă a cetății de-

Turiști străini pe aleea „Marei Colonade", însoțiți de un ghid în costum de beduin

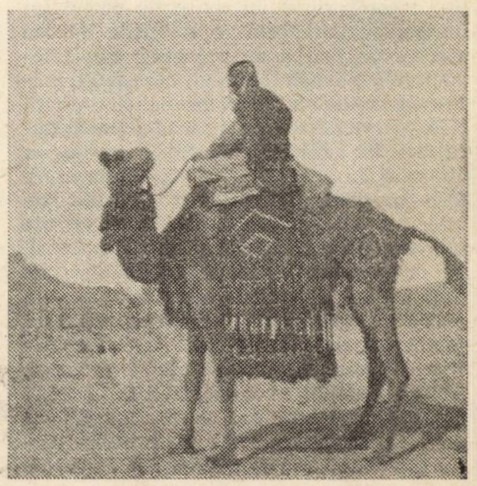

Beduin din zona Palmyra

Impunătoarele vestigii ale Arcului de Triumf

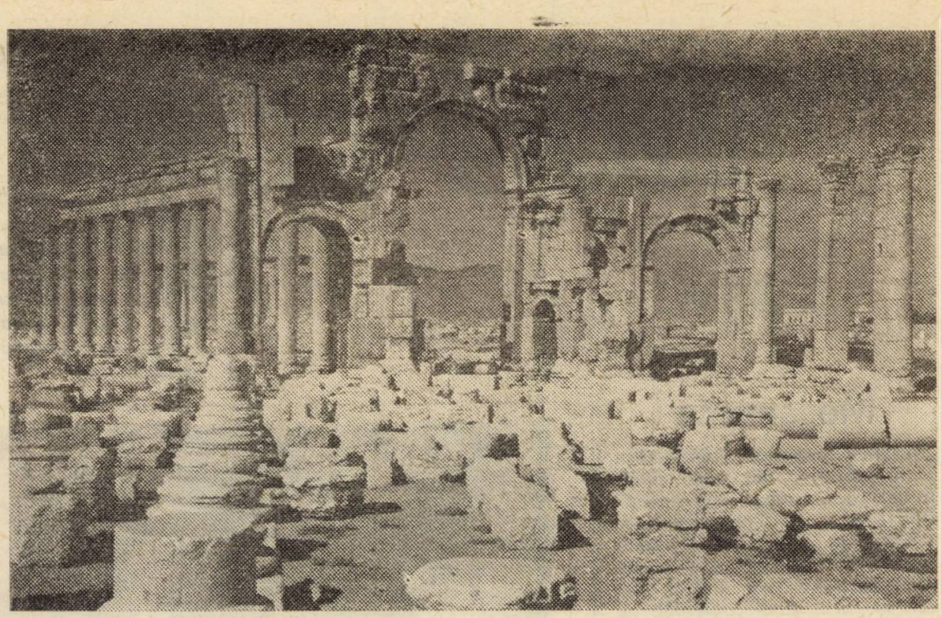

vine regina Zenobia, femeie energică și plină de ambiții. Sub domnia sa, oștile Palmyrei creează un adevărat imperiu cucerind, rînd pe rînd, în decurs de cinci ani, Siria, Asia Mică, Egiptul. Zenobia își ia titlu de Augusta, adică împărătească, fiului său i-l dă pe cel de Augustus. Romanii răspund însă repede sfidării și legiunile împăratului Aurelian se îndreaptă în anul 271 spre capitala noului imperiu. După un asediu prelungit, cetatea cade, regina Zenobia este prinsă în timp ce fugea spre Eufrat și va face parte din cortegiul triumfal al lui Aurelian la întoarcerea acestuia la Roma. O răscoală a palmyrienilor, cîțiva ani mai tîrziu, aduce distrugerea fortificațiilor și decăderea, cetatea nemaiputînd ajunge niciodată la gloria și prosperitatea cunoscută. Cu timpul, după încercările nereușite ale bizantinilor și apoi ale arabilor de a-i reda locul în comerțul caravanier, orașul este părăsit aproape în întregime, mai cu seamă după ce, în secolul X, un cutremur de pămînt dărîmă o bună parte din clădiri. Doi călători englezi, H. Dawkins și R. Wood, scriau în cartea lor „Ruinele Palmyrei" — apărută la Londra în 1753 — că vizitînd ruinele antice au întîlnit locuind acolo doar 18 familii.

Ce se poate vedea astăzi la Palmyra ? Ce a mai rămas din celebrele construcții antice ? Mai întîi, templul lui Baal, înălțat pe o esplanadă cu laturi ce depășesc 200 de metri fiecare. Esplanada era înconjurată de ziduri continue, avînd porticuri monumentale susținute de șiruri duble de coloane corintiene, pe fiecare dintre cele patru laturi. Complexul arhitectural este format din templul propriu-zis, altarul de sacrificiu, bazinul de purificare, sala de banchete. Rămășițe ale basoreliefurilor, reprezentînd scene din viață, decorațiuni florale, frunze și ciorchini de struguri împodobesc ruinele templului. În apropierea acestuia, se pot admira ruinele unui alt templu, aflat pînă în 1963 sub nisipul deșertului. Este vorba de templul lui Nabo, asemănător templelor corintiene, dedicat lui Atargatis, zeiță siriană, cunoscută în epoca romană sub numele de Dea Syra. În vecinătatea sa, se înalță un impozant arc de triumf, flancat de două arcade, prin care se intră pe aleea „Marei Colonade", ansamblul cel mai spectaculos al Palmyrei. Aleea, pavată cu dale mari, este străjuită pe întregul său traseu, de un kilometru, de sute de coloane, înalte de zece metri, dintre care foarte multe bine conservate pînă în zilele noastre. De-a lungul acestei alei se înșiruiau numeroase magazine ale vremii, cu mărfuri aduse de caravanele de cămile de la mari distanțe. Pe latura stîngă a „Marei Colonade", întîlnim teatrul Palmyrei, destul de bine păstrat și, ceva mai departe, „Agora" — piața publică unde se strîngeau locuitorii orașului pentru a hotărî asupra destinelor lui. Între teatru și Agora se află clădirea Senatului, forul diriguitor al cetății perioade îndelungate de timp. Teatrul, dezgropat în 1952, are o scenă de 48 de metri cu o adîncime de 10 metri. Agora era împodobită cu statui ale demnitarilor orașului — militari, senatori, șefi de caravane, funcționari — unele dintre ele rămase intacte pînă în zilele noastre. Aici se afla și o sală de banchete la care se participa cu „tichet de intrare", o tăbliță de argilă avînd, pe o parte, imaginea donatorului festinului și, pe cealaltă parte, divinitatea onorată. (Astfel de tăblițe pot fi văzute în vitrinele muzeului arheologic al Palmyrei). La intrarea sudică a Agorei a fost găsită, cu ani în urmă, o stelă uriașă, purtînd inscripții în greacă și palmyriană, cunoscută sub numele de „Legea fiscală a Palmyrei", document istoric de mare valoare, care oferă detalii prețioase asupra vieții comerciale și administrative a cetății.

După cel de-al doilea război mondial, cînd Siria și-a cucerit independența de stat, noile autorități au luat măsuri și au alocat fonduri pentru a pune în circuitul turismului cultural internațional admirabilele vestigii arheologice de la Palmyra. În oaza locuită de cîteva mii de beduini sedentarizați, care îngrijesc 2000 hectare de livezi de măslini și plantații de curmali și cultivă 4000 hectare irigate, cu bumbac și cereale, s-a dezvoltat un oraș nou, centru comercial, turistic dar și administrativ al regiunii de deșert, cu școli primare și secundare și alte instituții social-culturale. Izvoarele, cu mare debit de apă, ce țîșnesc din colinele înconjurătoare, permit dezvoltarea umană în această întinsă oază, astăzi, ca și cu secole și milenii în urmă.

Prin grija autorităților siriene, Palmyra s-a dezvoltat în ultimii ani ca un centru turistic de importanță internațională. Au fost construite hoteluri turistice, cu influențe folclorice în amenajarea lor, așa cum este pitorescul dar, totodată, elegantul „Regina Zenobia" din imediata apropiere a ruinelor antice. S-a organizat într-o clădire nouă, dispunînd de vaste spații de expunere, un foarte interesant muzeu al Palmyrei, adăpostind piese de o valoare inestimabilă. Două șosele de interes național rezolvă problema accesului la Palmyra dinspre Damasc. Una, directă, care taie deșertul în diagonală, alta deviată la Homs, din autostrada Damasc – Alep. Societatea de aviație siriană are, de asemenea, cîteva curse aeriene pe săptămînă, distanța Damasc – Palmyra fiind acoperită în 25 de minute. După cum îmi spuneau organizatorii locali, numărul vizitatorilor străini este în continuă creștere, an de an, fapt ce a necesitat și necesită noi amenajări de ordin turistic.

Tip de fată din oaza Palmyrei

Iată, deci, că Palmyra oferă și imagini ale Siriei contemporane, plenar angajată pe calea dezvoltării sale multilaterale. Aceasta pentru că, la fel ca la Palmyra, în întreaga țară s-au inițiat o serie de proiecte de mare importanță în diverse ramuri prioritare, pentru realizarea cărora guvernul sirian acordă o importanță deosebită cooperării internaționale, în cadrul căreia România ocupă un loc de frunte.

Prin hotărîrile adoptate în comun de președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Hafez El Assad, cu prilejul întîlnirilor avute la Damasc și București și, ca urmare a înțelegerii dintre șefii celor două state cu privire la întîlnirile periodice, de lucru, ale primilor miniștri ai celor două țări, relațiile de colaborare multilaterală româno-siriene au cunoscut un curs ascendent. De exemplu, volumul schimburilor comerciale a fost de două ori mai mare, în 1975, față de 1974 și de peste 16 ori mai mare ca în 1970. De asemenea, după cum se știe, prima instalație pentru exploatarea fosfaților din zona Kneiffis, intrată în funcțiune în 1971, a fost proiectată și construită cu sprijin tehnic românesc. Nu de mult și-a început activitatea complexul din portul Tartous de însilozare și încărcare a fosfaților pe nave, construit de o întreprindere din România și care, încă, de la început, lucrează peste parametrii proiectați. Pe țărmul Mediteranei, la Banias, pe șantierul rafinăriei care va fi construită în cooperare cu România, sînt în plină desfășurare lucrările pentru realizarea la timp a celui mai mare obiectiv industrial al economiei naționale siriene și din zonă.

...Imaginea Palmyrei, adevărată regină a vestigiilor arheologice, legendară ca și figura Zenobiei, regina deșertului, este azi, fericit completată de alte imagini ale angajării Siriei pe calea progresului și civilizației.

1000 +1

Deces

Prințul Otto von Bismarck, ultimul nepot al lui Bismarck, „cancelarul de fier", a decedat la vîrsta de 78 ani, în castelul său de la Friedrichsruh. A făcut o carieră diplomatică, încheiată în 1943 cu postul de ambasador la Roma. Zece ani mai tîrziu, în 1953, era ales deputat în Bundestag pe listele creștin-democrate. Din 1965 a abandonat incinta parlamentară din motive de sănătate.

Mecanisme

„Sistemul economic latino-american (SELA) poate servi drept forum pentru discutarea necesității unei poziții comune latino-americane față de capitalul străin", a declarat președintele venezuelan, Carlos Andres Perez, în cursul unei conferințe de presă. El a precizat că tratamentul comun acordat capitalului străin numai de cei șase membri ai Pactului Andin ar putea duce la dificultăți între aceste țări și alte țări latino-americane care folosesc mecanisme diferite.

Fermitate

Senatorul Edward Kennedy a asigurat-o pe mama sa, Rose Kennedy, că își va menține refuzul de a participa la campania prezidențială din acest an. Dna Rose Kennedy își manifestase anterior teama că o serie de „presiuni" l-ar putea determina pe fiul ei să se răzgîndească, împotriva dorinței sale de a nu candida pentru președinție. „Nimic nu mă va face să-mi schimb afirmațiile anterioare", a spus Edward Kennedy.

Președintele Mao Tzedun a primit pe Julie Nixon Eisenhower, fiica fostului președinte al S.U.A., Richard Nixon, și pe soțul ei, David Eisenhower. La întîlnire — relatează agenția de presă China Nouă — Julie Nixon Eisenhower a transmis președintelui Mao salutări din partea tatălui ei. La rîndul său, președintele Mao a rugat-o să transmită omagiile sale lui Richard Nixon și a spus că acesta va fi binevenit, dacă va dori să facă o nouă vizită în China

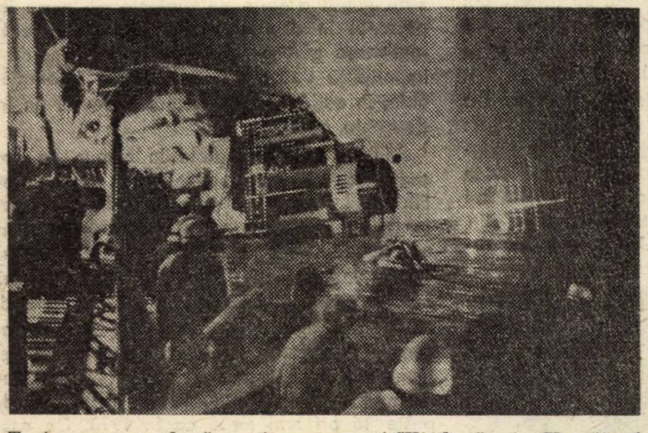

Trei vapoare, două vest-germane („Wiedan" și „Uwe") și unul polonez („Mieczyslaw Kalinowski") s-au ciocnit pe rîul Elba, în portul Hamburg. „Uwe" s-a scufundat imediat, iar „Wiedan" s-a răsturnat (în imaginea de mai sus). Membrii echipajelor au putut fi salvați

Excepție

Totul este pregătit pentru începerea jocurilor olimpice de iarnă de la Innsbruck. Cu excepția unui singur lucru : zăpada. Karl Heinz Klee, secretar general al comitetului olimpic de organizare, a anunțat că, săptămîna aceasta, va avea loc o întîlnire de urgență, pentru a fi stabilite măsurile necesare. „În cazul în care nu va ninge curînd, a precizat el, vom aduce zăpadă din munții apropiați". Organizatorii vor cheltui cu această operațiune neprevăzută 5 milioane de șilingi austrieci. Karl Heinz Klee a dat asigurări că jocurile vor începe la data stabilită, amintind că, în 1964, la Innsbruck au fost necesare măsuri similare.

Pact

Ministrul vest-german de interne, Werner Maihofer, s-a pronunțat în favoarea constituirii de către țările membre ale Pieței comune a unui pact împotriva terorismului, ca un prim pas în vederea realizării unei convenții internaționale. Într-un recent interviu, ministrul vest-german a apreciat că lupta împotriva terorismului trebuie să fie internaționalizată, întrucît acesta se organizează pe plan internațional.

Propunere

Ministrul afacerilor externe al Perului a anunțat că guvernul său a fost informat oficial de Chile despre propunerea acestuia de a ceda Boliviei o parte din teritoriul Arica, spre a-i oferi acces la mare. Propunerea va fi studiată la Lima cu „cel mai mare interes", a adăugat ministrul afacerilor externe, care a subliniat că, în virtutea Tratatului de la Lima din 1929, Chile și Peru nu pot ceda unei terțe țări, fără acord prealabil, o parte din teritoriile Tocna sau Arica.

Poziții

În urma publicării unui articol în „Avanti", organul Partidului Socialist Italian, în care Francesco de Martino afirma că P.S.I. ar intenționa să-și retragă sprijinul acordat echipei ministeriale bipartite (democrat-creștini – republicani), organul Partidului Comunist Italian, „L'Unità, apreciază într-un editorial că este inoportună declanșarea unei crize politice. Ziarul adaugă că, „în actualele condiții, criza ar fi de lungă durată și fără sens, ducînd la alegeri politice anticipate de care nouă, comuniștilor, nu ne este teamă, dar care nu ar fi bine venite pentru dezvoltarea procesului democratic". Împărtășind nemulțumirea socialiștilor în ceea ce privește conducerea politică a țării, „L'Unità" arată, însă, că o criză nu ar face decît să întîrzie adoptarea de către Parlament a unor legi importante privind, îndeosebi, re-

Succesiune

Prințesa Ana trebuie clasată pe locul secund în ordinea succesiunii la tron, în virtutea noii legi contra discriminării pe motiv de sex, intrată în vigoare la 29 decembrie – au afirmat doi parlamentari britanici. Ei au cerut ca prințesa Ana (născută în 1950) să se afle după fratele ei mai vîrstnic Charles (născut în 1948), însă înaintea fraților mai mici – Andrew și Edward (născuți în 1960 și, respectiv, 1964).

Panama

Generalul Omar Torrijos va vizita, la 10 ianuarie, Cuba și, la 20 ianuarie, Columbia. El speră să reunească la Panama, la 20 iunie, pe toți șefii de stat din America Latină, cu ocazia celei de-a 150-a aniversări a Congresului convocat în acest oraș de Simon Bolivar în 1826.

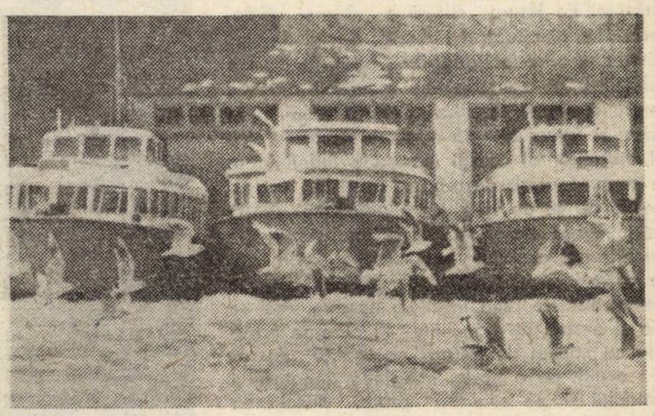

Lacul Balaton s-a transformat, în aceste zile, într-o întinsă oglindă de gheață

Trimisul special al regelui Marocului, Mouloy Ahmed Cherkaoui, a fost primit de președintele Algeriei, Houari Boumediene

lansarea economică. În încheiere, organul P.C.I. reamintește că partidul comunist este gata „să-și asume responsabilitățile, inclusiv în ce privește participarea sa la conducerea politică a țării".

Ambasador

Ambasadorul Spaniei la Lisabona și-a reluat activitatea după o absență de trei luni. Activitatea acestuia, precizează agenția de presă ANOP, a fost întreruptă în urma distrugerii de către manifestanți a localului ambasadei și a două consulate, după executarea celor cinci militanți antifranchiști spanioli.

Coincidență

Richard Nixon, un tînăr american în vîrstă de 19 ani, a fost arestat la Pittsburgh, pe bulevardul Abraham Lincoln de către un polițist, care se numește George Washington. Arestatul era bănuit de a fi avut asupra lui o cantitate de marijuana. Colegul obișnuit al polițistului George Washington, care se numește Benjamin Franklin, n-a participat la această operațiune „istorică", fiind în momentul acela bolnav.

Garanții

Mișcarea pentru eliberarea Namibiei (SWAPO) intenționează să dea garanții celor 87 000 de albi care trăiesc în prezent pe acest teritoriu, a declarat comisarul Națiunilor Unite pentru Namibia, Sean Mac Bride. El a precizat că formularea acestor garanții este cuprinsă într-un raport pregătit pentru Conferința asupra Namibiei, de la Dakar. Potrivit comisarului O.N.U. în Namibia, singura problemă este aceea a celor 35 000 de locuitori de origine germană care ocupă 67 la sută din pămînturile cultivabile. „Este evident că nu-și vor putea păstra acest privilegiu", a spus Sean Mac Bride.

Demonstrație

Un necunoscut a furat, cu cîteva zile în urmă, un obuz de 127 mm (32 kg) încărcat, dintr-un depozit al marinei americane din Oakland (California). El a explicat, prin telefon, unui ziar local, că a vrut să demonstreze cît de ineficientă este paza muniților în acest oraș. F.B.I., care a regăsit obuzul în locul indicat, a declarat că detonatorul nu era în poziție, dar că era suficientă o singură răsucire pentru a-l face activ.

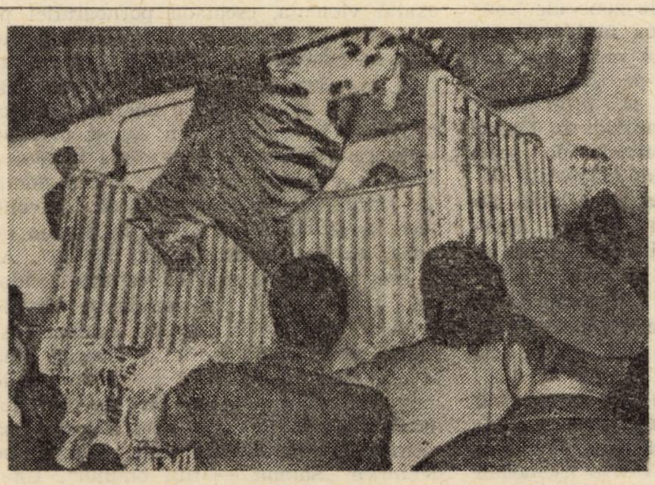

Un tigru bengalez imobilizat, după ce reușise să scape din cușca sa, în timp ce era transportat într-un avion DC-10 de la Frankfurt la Tokio

MERIDIANE

„Tortilla"

Pe o plită improvizată în plină stradă, mexicanul rumenește „tortilla", ca și cum ar fi la el acasă. Absent la forfota orașului, își limitează raza privirilor la ceea ce îi este strict necesar. Pregătește, adîncit în gînduri, turtele de mălai, fără să le facă nici o reclamă și așteaptă liniștit să le vîndă.

Reclama ar fi inutilă, pentru că „tortilla" nu este o simplă mîncare națională. Ea stă la baza ideii de hrană, acea hrană care este pe gustul și tradiția oamenilor locului. Fetele învață să facă „tortilla" înainte de a se mărita, iar chioșcurile unde se vinde sînt punctele de cel mai frecvent comerț cotidian.

„Tortilla" este trup din rodul soarelui. Frămîntîndu-i aluatul galben în palmă, mexicanul clipește alene, cu pleoapele încărcate de mitologie. Porumbul era udat de zei, spuneau aztecii, iar făina lui a fost binecuvîntată de soare, care a stropit-o cu galben. Astrul și-a lăsat o parte din imensitatea sa în mîinile omului: „tortilla" i-a apropiat pe azteci de rugul celest, transformîndu-se în ofrandă mitică, frîntă în atîtea bucăți cîți erau membrii familiei, care o primeau în zori, cu ochii aprinși de prima rază a zilei.

Cînd astăzi ia un pumn de mălai, mexicanul începe, de fapt, să depene un întreg ritual, păstrat din străbuni, pe care, se spune, conchistadorii îl notaseră în însemnările lor de călătorie. Îl îndeplinește fără grabă, cu gîndul la bătrîni, respectîndu-le senectutea de secole. Mișcările lui devin mai repezi cînd ia aluatul tare în podul palmei și începe să-l bată ritmic, mutîndu-l dintr-o mînă într-alta. Se aude de la cîțiva metri plesnitul din ce în ce mai des al palmelor, într-un ritm de dans aztec, bătut apăsat. „Tortilla" ia forma tipsiei pămîntului, aurie și cu miros de țărînă reavănă. Nimic din miresmele aluatului pus la cuptor, căci „tortilla" se face din mălai și lapte de calcar. Gustul ei e cel al pămîntului, aspru și bărbătesc, scrîșnind ușor între dinți.

Europeanul o privește cu interes — pentru că o întîlnește la tot pasul — dar preferă să-i vadă pe alții mîncînd-o. El se acomodează greu cu aceste turte gătite în aer liber, la colț de stradă sau ușă de magazin, într-o metropolă care excelează, printre altele, și prin poluare. Dar „tortilla" îl marchează, și pe el, căci pînă la urcarea în avion scenariul pregătirii ei revine, vizual, de atîtea ori, încît rămîne să-i însoțească, mai tîrziu, amintirile trecerii prin Mexic. Admirația lui atît de dezinteresată este firească, la fel cu dorința de a-și cumpăra un sombrero sau un poncho, împodobite pînă la refuz. Respectîndu-i ignoranța, mexicanul își pune pe cap sombreroul autentic, cel de toate zilele, și i-l vinde pe cel de etalat pe perete. El nu-și înstrăinează tradiția decît sub aspectul ei comercial, care, oricum, nu face parte din ființa lui.

Anca Voican

Echipajul avionului „TU-144", după încheierea primului zbor comercial (Moscova—Alma-Ata) al supersonicului sovietic

Avans

Construcția celei mai mari centrale telefonice internaționale s-a încheiat cu un an mai devreme decît fusese prevăzut, a anunțat Ministerul poștelor din Marea Britanie. Centrala-gigant, construită la Edgware, în nordul Londrei, va permite realizarea a 800 000 apeluri telefonice internaționale pe zi. Ea a costat 50 milioane lire (450 milioane franci).

Record

Producția mondială record de țigări a fost înregistrată în 1974 — 3 675 miliarde unități, indică un recent studiu al Departamentului american al agriculturii. Cu toate acestea, creșterea acestei producții s-a limitat la 2,8 la sută, față de 4,2 la sută în 1973. Cea mai importantă producătoare de țigări din lume rămîne, de departe, S.U.A. (635 miliarde în 1974).

Societatea de consum

De la criza economică la criza morală

Statisticile înregistrează prompt simptomele crizei în lumea occidentală : seisme financiare, escalada șomajului, galopul irezistibil al inflației. Coloanele de cifre, apărute din memoria computerului sau din calcule mai puțin sofisticate, ne poartă spre realități complicate ale prezentului. Dar există și stări de lucruri a căror investigare nu poate fi realizată doar prin tabele statistice. Dramele umane nu-și au întotdeauna echivalențe cifrice.

Anunțuri întocmite potrivit rigorilor genului au vestit dispariția brutală a unor tineri. O moarte violentă a rupt firul unor vieți care abia ancoraseră la țărmul tinereții. Ancheta a descoperit imediat cauzele : drogarea. Pentru ce acești băieți aflați la vîrsta speranței au navigat pe marea tulbure a hașișului ? Pentru ce au căutat un refugiu în halucinația produsă de marijuana ? Ar fi prea simplist de a motiva un asemenea gest doar prin efectul contagiunii, prin dorința imitării. Există, firește, destule cazuri de acest fel, dar amplificarea fără precedent a flagelului toxicomaniei — conjugată cu asaltul violenței și cu exacerbarea pornografiei — a pus în alertă pe specialiști. Violența, drogurile, pornografia nu sînt apariții de dată recentă în peisajul lumii peste care tronează banul. Însă, actualmente, s-au depășit toate barierele, s-au năruit zidurile de protecție pe care societatea le-a imaginat. Chiar cei dispuși, pînă de curînd, să pună în relief nota de senzațional a acestor fenomene, apologeții toleranți în numele unei false „libertăți", chiar și aceștia nu-și mai ascund neliniștea. Criza nu înseamnă doar porțile închise ale uzinelor și cozile din fața oficiilor de plasare. Nefericirea cotidiană, incertitudinea generată de ziua de mîine, traumatismele sociale au efecte pe planuri multiple. Ele pot fi constatate mai ales la tineret — generație lipsită de experiența vieții și obligată să se lovească, prematur, de situații dramatice. Unii tineri care crezuseră că diploma universitară le va fi un util pașaport pentru viață — epuizați de dezamăgiri, incapabili să dobîndească resursele de optimism indispensabile oricărei ființe umane — pornesc în căutarea unor „paradise" artificiale. Drogul devine un mijloc de a se elibera de o realitate potrivnică, pe care o detestă, dar pe care se simt prea slabi pentru a o înfrunta. La început este vorba de o țigară de marijuana care asigură cîteva minute de relaxare, apoi dozele se înmulțesc, nevoia drogării se instalează, îi prinde în capcana ei. Aici firele se încîlcesc. Intervin negustorii de stupefiante cu pretențiile lor în creștere. Cum poate fi obținută doza zilnică ? Drumurile duc, de obicei, spre criminalitate și prostituție.

Revista italiană „Panorama" a întreprins un sondaj printre tineri. Rezultatele prospecției au fost tulburătoare : o treime din tinerii aflați în pragul vîrstei de 18 ani au gustat, cel puțin o dată, marijuana. Poate unii au fost împinși de curiozitate. Dar 25 la sută din acești tineri sînt „călători" fideli spre împărăția amăgitoare a hașișului, iar 6 la sută mărturisesc a fi consumatori de droguri „dure". Evaluările sînt confirmate și de „Vie Nuove — Giorni" (la Milano, un student din trei a încercat, măcar o dată, droguri). Revista se întreabă îngrijorată de ce acești tineri își ruinează sănătatea, își riscă viața, pentru simpla posibilitate de a evada o oră sau două din lumea în care trăiesc. Dr. Claude Olievenstein, consultant O.N.U. în problemele toxicomaniei, a exprimat un punct de vedere care merită a fi luat în considerație : „Uzajul produselor chimice nu este decît semnalul simptomatic că anumite lucruri nu merg și, în această idee, este periculos, ineficace și iluzoriu de a izola fenomenul drogării de marile probleme care tulbură tineretul nostru. Care uzină din lume acceptă să fabrice deșeuri, așa cum o face sistemul nostru școlar și universitar ? Drogarea este, desigur, o boală... Ea este mărturia imposibilei comunicări și a fricii de viitor, mărturia mai ales a pierderii valorilor și a carențelor sistemului nostru educativ, afectiv și de comunicare între oameni".

Într-un singur an, tribunalele britanice au pronunțat sentințe care totalizează 688 ani de închisoare pentru traficul de stupefiante. Mai mulți indivizi certați cu legea, personaje mărunte ale „filierii", au ajuns în dosul gratiilor. Dar prin aceasta s-a rezolvat problema ? „Sunday Times" semnala că molima delincvenței a devenit incurabilă tocmai în acele zone ale Londrei „unde numărul celor fără lucru și adăpost a atins un nivel record". Criza lovește, în primul rînd, pe tineri. Chiar agenția Reuter constata că principalele victime ale agravării șomajului în Marea Britanie sînt tinerii absolvenți de școli medii care găsesc cu mare dificultate posibilități pentru obținerea unui loc de muncă. „Daily Telegraph" atrăgea atenția că „numeroși studenți sînt obligați să se retragă de la cursuri și să se înscrie pe listele de șomaj". Iar „Morning Star" informa că „10 000 dintre absolvenții institutelor pedagogice nu vor reuși, în vară, să-și găsească un loc de muncă". Șomajul cu diplomă sau fără reprezintă o povară insuportabilă mai ales pentru tînărul care s-a îndreptat, plin de iluzii, spre întîlnirea cu viața. Într-o asemenea împrejurare nu-i greu de formulat răspunsul la întrebarea pe care o lansa un alt ziar britanic — „Guardian" : „De ce este atît de nemulțumit și, prin aceasta, devine dureros de greu de înfrînat tineretul nostru ?".

Fenomenul nu trebuie plasat doar pe malurile Tamisei. „Le Monde" arăta că 46,44 la sută din solicitatorii de slujbe, din septembrie trecut, nu depășiseră vîrsta de 25 de ani. Despre Bobby Barnhard am aflat dintr-o relatare ce aparține săptămînalului american „Newsweek". Bobby are 17 ani, locuiește la Washington și în fiecare zi pornește devreme spre oficiile de plasare. Fiecare zi seamănă cu cealaltă. Fiecare zi îi aduce deziluzii. „Sînt nefericit — mărturisește reporterului. Am bătut la diferite uși, la toate spitalele, la magazine. Am depus cereri de serviciu. Dar nimeni nu m-a angajat". Sondaje oficiale efectuate în Japonia indică faptul că aproape jumătate din cele mai importante firme nu vor mai face în acest an angajări din rîndul absolvenților, ceea ce nu s-a mai petrecut în ultimii 50 de ani. Pronostic pentru soarta celor ce vor încheia în 1976 studiul universitar : cel puțin 30 la sută din posesorii de diplome de absolvenți nu vor obține posturi. 32,5 la sută din corporațiile japoneze au făcut cunoscut că exclud posibilitatea angajării de tineri din noua promoție universitară. Ce se va întîmpla cu acești tineri ? Ce le rezervă viitorul tinerilor care reprezintă 34,2 la sută din șomerii înregistrați în țările Pieței comune ?

Starea depresivă a oamenilor își are profitorii ei. Evadarea din realitate se produce nu numai prin intermediul drogului. O veritabilă „industrie" nu cunoaște criza — este „industria" viciului, a depravării, care prosperă atunci cînd societatea întemeiată pe injustiție și inechitate suportă cu dificultate loviturile depresiunii economice. Invazia de maculatură care exaltă violența, escalada pornografiei pe ecrane și în stradă, proliferarea impostorilor care creează „comunități" obscurantiste transformate rapid în cuiburi ale crimei sînt componentele unei realități ce nu poate fi ignorată. Un ziarist parizian scria, referindu-se la înmulțirea în Marea Britanie a crimelor rituale, a ceremoniilor macabre, a exorcismelor, că „diavolul face să se vorbească de el în Anglia de astăzi ca pe vremea Evului Mediu". Ar fi greșit să se creadă că ceturile londoneze și fantomele din celebrele castele favorizează apariția forțelor oculte. Vrăjitorii moderni nu ezită să meargă pînă la crimă. „Comunitățile" lor amintesc de ferocele Charles Manson și de oribilul asasinat de la Bel Air, cînd a fost ucisă sălbatic actrița Sharon Tate. Manson se denumea „Satana — fiul omului". Unul din vrăjitorii insulari, într-un acces de demență, împlîntînd pumnalul în logodnica sa, striga : „Eu sînt Satana și trebuie să ucid...".

„Magia neagră" își are propriul ei business. Un onorabil domn ajuns la 68 de ani a scris nu mai puțin de 62 de cărți pe această temă, care au fost editate în 33 000 000 exemplare și traduse în 29 limbi. Dumnealui are un rival în persoana „regelui" vrăjitorilor britanici, un anume Alex Sanders, care propagă o veritabilă biblie în materie — „Cartea umbrelor"... Asemenea rivalități s-ar putea soluționa prin mijloace medievale. De altfel, într-un cimitir din nordul londonez, un duel a opus pe protagoniștii a două secte „satanice".

Duelul medieval coexistă cu „gladiatorii anului 2000". Pe ecranele occidentale a apărut „Rollerball". Un film pe lîngă care westernurile și peliculele polițiste par niște naivități infantile. Violența a depășit orice îngrădire a imaginației. Violența a devenit, pur și simplu, masacru. Un masacru comis impasibil pe ecran, pretextînd disputa sportivă, însă, exaltînd curajul de a ucide și de a te lăsa ucis. Am parcurs povestirea originală (inserată în „L'Express" pentru „a informa și preveni"). Plonjăm într-o lume apocaliptică — în care plăcerea crimei pare suprema satisfacție, provocînd delirul mulțimii. Ființele acelea par să-și fi pierdut orice reflex de umanitate. Este imaginea viitorului pe care o promite „Rollerball"...

In „Le Figaro", Jean Bourdaris scria: „În calitate de membru al comisiei de control cinematografic, asist de mai multe luni, împreună cu colegii mei, la invadarea progresivă a ecranelor de către această «maree neagră» de un gen nou. Extinderea pe care a luat-o a fost rapidă. În cîteva luni, s-a trecut de la un erotism discret la o obscenitate agresivă, la demonstrații de violență, în care sadismul ajunge pînă la bestialitate".

Un gen se află „en vogue" în Europa occidentală: filmul-catastrofă. Se mizează pe situația angoasantă a spectatorului. „France Nouvelle" observa că filmele din această categorie „reflectă în mod naiv și simbolizează — focalizîndu-le — efectele crizei". Catastrofele sînt, de obicei, imprevizibile, de neînlăturat. Fatalitatea acționează nestăvilită. Omului nu-i mai rămîne decît resemnarea.

Violența asaltează nu numai ecranul sau cuvîntul tipărit. Violența se resimte în stradă, periclitează existența individuală și securitatea colectivă. In S.U.A., în 1974, potrivit datelor F.B.I., s-au produs 10 100 000 delicte grave (omucideri, violuri, jafuri), adică cu 1 500 000 mai multe decît în anul precedent. Aceasta înseamnă 4 821 delicte grave la fiecare 100 000 locuitori! Un bilanț de sfîrșit de an întocmit în Italia relevă creșterea delincvenței în 1975. Numai furturile s-au ridicat la 1 500 000. „Industria viciului și a crimei" a obținut un beneficiu estimat de prefecturile de poliție la... 2 000 miliarde lire. Jumătate din sumă provine din prostituție. În schimb, nu s-au inclus în cele 2 000 miliarde sumele pe care proprietarii barurilor de noapte și ai localurilor publice au fost constrînși să le plătească „protectorilor" lor pentru a fi feriți de spargeri sau atentate.

Denunțînd flagelul drogului, pe care nu-l putem separa de celelalte fenomene negative pe care le proliferează lumea capitalistă, revista „Vie Nuove — Giorni" scria: „Este absolut necesar să se întreprindă ceva concret. Dar este oare capabilă societatea noastră de consum, societatea profitului și a nepăsării față de oameni să întreprindă ceva?"

Eugeniu Obreja

RASPUNDEM CITITORILOR

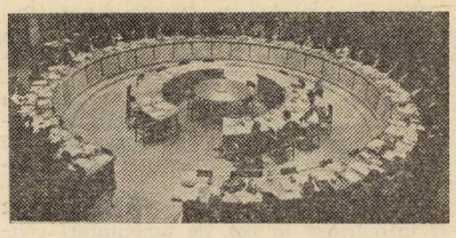

CONSILIUL DE SECURITATE: atribuții, competențe și funcționare

La cea de-a XXX-a sesiune a sa, Adunarea Generală a O.N.U. a ales România ca membru nepermanent al Consiliului de Securitate, cu mandat de doi ani, început la 1 ianuarie 1976. Acest act are, înainte de toate, semnificația majoră a recunoașterii și consacrării largi, pe arena mondială, a politicii externe principiale și constructive a României socialiste, a contribuțiilor sale multiple și valoroase la activitatea O.N.U. și, în general, pe planul vieții internaționale, contribuții dedicate neabătut cauzei păcii, securității și colaborării în lume.

Consiliul de Securitate face parte — alături de Adunarea Generală, Consiliul economic și social, Consiliul de tutelă, Curtea Internațională de Justiție și Secretariatul O.N.U. — dintre cele șase organe principale care compun nucleul sistemului Națiunilor Unite.

La elaborarea Cartei, autorii ei au acordat Consiliului de Securitate un loc special în sistemul organelor principale, riguros definit de prevederile privind compoziția, funcțiile, puterile, procedura și votul în acest organism.

Astfel, spre deosebire de Adunarea Generală, care este cel mai important și cel mai reprezentativ organ al O.N.U., format din toți membrii Națiunilor Unite, avînd competență universală și funcții cuprinzătoare, esențiale pentru activitatea organizației, Consiliul de Securitate a fost investit cu răspunderea principală pentru realizarea primului scop al Organizației Națiunilor Unite — menținerea păcii și securității internaționale. Avînd funcții circumscrise exclusiv în acest domeniu, Consiliul de Securitate dispune, în baza Cartei, de puteri speciale de decizie și acțiune în vederea prevenirii și reglementării diferendelor și conflictelor internaționale.

„Spre a asigura acțiunea rapidă și eficace a Organizației — se arată în art. 24 din Cartă — membrii săi conferă Consiliului de Securitate răspunderea principală pentru menținerea păcii și securității internaționale și recunosc că, îndeplinindu-și îndatoririle pe care i le impune această răspundere, Consiliul de Securitate acționează în numele lor".

La stabilirea componenței Consiliului de Securitate s-a avut în vedere un dublu criteriu: a) limitarea ei la un număr restrîns de state; b) includerea, obligatorie și permanentă, a marilor puteri, pornind de la concepția autorilor Cartei potrivit cărora cooperarea acestora este decisivă pentru menținerea păcii. Inițial, Consiliul de Securitate a avut 11 membri — 5 membri permanenți (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, China) — indicați expres în Cartă — și 6 membri nepermanenți.

În rezoluția 1991 (XVIII) din 17 decembrie 1963 a Adunării Generale, care a introdus un amendament la Carta O.N.U. (intrat în vigoare în 1965), numărul membrilor nepermanenți a fost sporit de la 6 la 10, în componența Consiliului intrînd, în total, 15 state.

Instituția membrilor permanenți și nepermanenți, creată în condițiile specifice existente la elaborarea Cartei, are, în cazul Consiliului de Securitate, un caracter aparte, unic, am putea spune de excepție. Astfel, membrii permanenți nu pot fi schimbați contra voinței lor, deoarece aceasta presupune o modificare a Cartei; la rîndul ei, orice modificare a Cartei reclamă acordul fiecărui membru permanent. În ce privește membrii nepermanenți, aceștia sînt aleși de Adunarea Generală pe o perioadă de doi ani; membrul al cărui mandat expiră nu poate fi reales imediat, pentru a se putea asigura o rotație cît mai largă a membrilor O.N.U. în Consiliu.

În sfîrșit, în privința alegerii membrilor nepermanenți se cer relevate criteriile fixate în Cartă: a) „...contribuția membrilor Organizației la menținerea păcii și securității și la înfăptuirea celorlalte scopuri ale Organizației"; b) „o repartiție geografică echitabilă". Prin rezoluția 1991 (XVIII) amintită, s-a precizat cu claritate distribuirea geografică a celor 10 locuri: 5 pentru statele afro-asiatice; 1 pentru statele Europei răsăritene; 2 pentru Europa occidentală; 2 pentru America Latină.

În legătură cu puterile și funcțiile Consiliului de Securitate, riguros stabilite în Cartă, se impun cîteva precizări.

În primul rînd, în textele Cartei se arată **expressis verbis** (art. 24) că, în îndeplinirea principalei sale răspunderi — menținerea păcii și securității, Consiliul de Securitate „va acționa în conformitate cu scopurile și principiile Națiunilor Unite". Cu alte cuvinte, în exercitarea atributelor sale, Consiliul nu trebuie în nici un caz să acționeze arbitrar, ci trebuie să se conformeze cu stricteță principiilor Cartei, care sînt, concomitent, principii fundamentale ale dreptului internațional.

În al doilea rînd, și legat de primul considerent, cu toate că prin Cartă se conferă în Consiliu răspunderi speciale marilor puteri, se precizează, totodată, că aceste răspunderi în menținerea păcii și securității trebuie să se realizeze în condițiile respectării cu stricteță a scopurilor și principiilor Cartei.

Se relevă valoarea primordială a conceptului — susținut consecvent de România și numeroase alte țări — potrivit căruia etalonul de apreciere a rolului marilor puteri în viața internațională și de măsurare a contribuției lor la cauza păcii și securității îl reprezintă gradul de promovare și aplicare de către ele a principiilor Cartei.

RASPUNDEM CITITORILOR

Funcţiile şi puterile Consiliului de Securitate sînt definite şi detaliate în Carta O.N.U. (capitolele V—VIII şi XII), formînd trei categorii distincte :

1) Atribuţii în reglementarea paşnică a diferendelor internaţionale (tratative, anchetă, mediere, conciliere, arbitraj, pe cale judiciară, organisme sau acorduri regionale, alte mijloace la alegere) ;

2) Atribuţii în cadrul acţiunilor ce pot fi întreprinse în caz de ameninţări contra păcii, violări ale ei şi acte de agresiune, inclusiv aplicarea unor măsuri de constrîngere fără folosirea forţei armate şi cu folosirea acesteia (cap. VII din Cartă) ;

3) Atribuţii în relaţiile O.N.U. cu organizaţiile ori acordurile regionale în scopul menţinerii păcii şi securităţii într-o zonă (cap. VIII). Aici se impune precizarea că responsabilitatea principală a Consiliului de Securitate în problemele păcii şi securităţii nu diminuează în nici un fel răspunderea Adunării Generale — stabilită de Cartă şi întărită de practică — în acest domeniu. Adunarea Generală, compusă din toţi membrii O.N.U. şi avînd competenţă generală în toate sferele vieţii internaţionale, are răspunderi bine precizate în dezbaterea, negocierea şi promovarea de soluţii general acceptabile în problemele păcii şi securităţii.

Pe lîngă funcţia principală de menţinere a păcii şi securităţii, Consiliul de Securitate are şi o serie de atribuţii adiţionale. Între acestea, Consiliul are atribuţia de a face recomandări privind admiterea de noi state membre în O.N.U., de suspendare sau excludere a unui membru care încalcă principiile Cartei, de a recomanda Adunării Generale numirea secretarului general al Organizaţiei etc.

Deosebit de importante sînt regulile de procedură ale Consiliului, jalonate în Cartă şi detaliate într-un regulament special.

Regulile de procedură se referă, între altele, la : reprezentarea permanentă a fiecărui membru al Consiliului la sediul O.N.U. (de regulă prin reprezentanţii permanenţi la New York) ; modul de desfăşurare a şedinţelor care se convoacă de preşedintele Consiliului la sesizarea oricărui membru al O.N.U., a Adunării Generale, la propunerea secretarului general şi chiar, în anumite condiţii, la cererea unui stat nemembru. Un stat membru în O.N.U., care nu este însă membru al Consiliului de Securitate, poate fi invitat să participe fără drept de vot la discutarea oricărei probleme de pe ordinea de zi a Consiliului. Înţelegînd să participe activ şi să contribuie constructiv la activităţile O.N.U., inclusiv ale Consiliului de Securitate, ţara noastră a folosit pe larg această posibilitate oferită de Cartă, expunîndu-şi în Consiliu poziţia în problemele majore ale vieţii internaţionale (de exemplu, în 1975, România a luat parte la dezbaterile în legătură cu admiterea celor două state vietnameze în O.N.U., problema Namibiei etc.). La şedinţele Consiliului, fiecare stat membru are dreptul de a fi reprezentat de o singură persoană ; şedinţele Consiliului pot fi publice sau închise ; preşedinţia Consiliului revine, fiecărui stat membru, timp de o lună, prin rotaţie, în ordinea alfabetului englez.

Sistemul de votare reprezintă aspectul cel mai important al procedurii Consiliului, fiind, totodată, complex şi controversat. Conform Cartei, sistemul de vot este următorul : 1) „Fiecare membru al Consiliului de Securitate dispune de un vot. 2) Hotărîrile Consiliului de Securitate în problemele de procedură vor fi luate cu votul afirmativ a 9 membri. 3) Hotărîrile Consiliului de Securitate în toate celelalte probleme vor fi luate cu votul afirmativ a 9 membri, în care sînt cuprinse voturile tuturor membrilor permanenţi..." (art. 27). În cazul în care un stat membru în Consiliu este parte la un diferend supus acestuia, el se va abţine de la vot.

În esenţă deci, hotărîrile Consiliului de Securitate se adoptă cu majoritate de voturi, în condiţiile unanimităţii membrilor permanenţi. Pe cale de consecinţă, dacă un membru permanent opune votul său negativ — „veto"-ul —, orice hotărîre de fond a Consiliului, chiar într-o problemă majoră de care depind pacea şi securitatea, este blocată. De-a lungul anilor, după cum este bine ştiut, sistemul de votare din Consiliu, bazat pe dreptul de „veto" al marilor puteri, a împiedicat adoptarea unor decizii în probleme cardinale ale vieţii internaţionale, paralizînd, practic, acţiunile Consiliului de Securitate conform mandatului stabilit de Cartă. Cu titlu de caz particular, în jurisprudenţa Consiliului de Securitate există şi aşanumita situaţie a „dublului veto", care îşi are sorgintea în complexitatea problemei delimitării exacte a „problemelor de procedură" de cele „de fond", în ciuda unor precizări conţinute în actele constitutive ale O.N.U. „Veto-ul dublu" poate apare, de exemplu, cînd, la votul asupra unei rezoluţii, preşedintele Consiliului declară problema ca fiind de procedură, ceea ce înseamnă că este suficient votul a 9 membri. Aprecierea preşedintelui poate fi contestată, ceea ce înseamnă un vot prealabil pentru a se determina caracterul „de fond" sau „de procedură" al problemei în discuţie. Prin veto-ul său, la acest vot, un membru permanent poate să înlăture propunerea preşedintelui şi să confere problemei caracterul „de fond". Odată devenită „problemă de fond", membrul permanent respectiv poate opune din nou veto-ul, blocînd adoptarea unei rezoluţii. (Atari cazuri, deşi mai rare, au existat în practica O.N.U.).

■

Alegerea României ca membru nepermanent în Consiliul de Securitate reprezintă o recunoaştere de către membrii Organizaţiei Naţiunilor Unite a prezenţei active a ţării noastre în viaţa internaţională şi în cadrul O.N.U., a participării ei, în spirit constructiv, la dezbaterea, negocierea şi soluţionarea marilor probleme cu care este confruntată omenirea.*).

Politica externă profund ştiinţifică, realistă, dinamică şi creatoare a României, condusă şi transpusă în viaţă în chip strălucit de preşedintele Nicolae Ceauşescu, este caracterizată de o înaltă răspundere faţă de interesele vitale ale poporului român, ale celorlalte popoare ale lumii, de contribuţiile consecvente ale ţării noastre la eforturile pentru întronarea în viaţa internaţională a principiilor Cartei, la întărirea rolului O.N.U. şi îmbunătăţirea generală, radicală a activităţii, structurii, funcţionării şi metodelor de lucru ale Organizaţiei, astfel încît aceasta să-şi poată îndeplini mandatul ce i-a fost conferit la creare — promovarea păcii, securităţii şi colaborării între state.

Ataşată, în mod ferm şi sincer, principiilor şi scopurilor Cartei, participînd activ la viaţa Organizaţiei Naţiunilor Unite, România a avansat o serie de propuneri proprii avînd ca finalitate creşterea rolului O.N.U., îmbunătăţirea şi democratizarea activităţii şi funcţionării O.N.U. şi organismelor sale, inclusiv a Consiliului de Securitate — propuneri sintetizate, în mod limpede, în magistrala Expunere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu la sesiunea M.A.N. şi în documentul oficial prezentat de ţara noastră la 12 noiembrie 1975 în Adunarea Generală.

„Noi pornim, de asemenea, de la faptul că Consiliul de Securitate are un rol important în viaţa internaţională — sublinia tovarăşul **Nicolae Ceauşescu. Tocmai de aceea apreciem necesar să se aducă unele îmbunătăţiri în activitatea sa, pentru a-i spori eficienţa în eforturile consacrate apărării şi consolidării păcii".** În consonanţă deplină cu aceste preocupări principiale, constructive, străbătute pregnant de grija de a spori rolul, eficienţa şi autoritatea O.N.U., inclusiv a organului său principal însărcinat cu menţinerea păcii şi securităţii, ţara noastră a propus, alături de alte state, mărirea numărului de membri ai Consiliului de Securitate, corespunzător creşterii masive a numărului membrilor O.N.U. şi creşterii ponderii ţărilor mici şi mijlocii în viaţa internaţională. Pronunţîndu-se, în actualele condiţii internaţionale, pentru menţinerea dreptului de veto în Consiliu, ţara noastră a subliniat necesitatea ca acest drept să fie utilizat, ţinîndu-se seama de principiile şi scopurile Cartei, numai în cazuri cu totul deosebite, excepţionale, nu în interesul propriu al unor ţări, ci în strictă conformitate cu interesele apărării păcii şi securităţii internaţionale, ale tuturor popoarelor, pentru asigurarea cursului ascendent al destinderii şi colaborării pe arena mondială. În acelaşi timp, România consideră că ar fi necesar ca unul-doi reprezentanţi din fiecare regiune geografică, prin rotaţie anuală, să se bucure de aceleaşi drepturi ca şi actualii membri permanenţi ai Consiliului, atît timp cît va fi în vigoare actualul sistem de vot. Aceasta ar permite ţărilor mici şi mijlocii, nealiniate, în curs de dezvoltare, ce reprezintă majoritatea covîrşitoare a membrilor O.N.U., să participe mai activ şi să contribuie plenar la rezolvarea problemelor majore ale vieţii internaţionale.

Momentul alegerii ţării noastre ca membru nepermanent al Consiliului de Securitate este plin de semnificaţii, ce pun în relief prestigiul internaţional înalt pe care, prin politica ei externă şi internă, patria noastră şi l-a cucerit în lume. Acest moment coincide cu intensificarea eforturilor statelor membre ale O.N.U. pentru destindere şi colaborare, pentru sporirea rolului Organizaţiei în lume, pentru edificarea unei noi ordini politice şi economice internaţionale, pentru lichidarea focarelor de tensiune şi conflict, eradicarea subdezvoltării, a colonialismului, neocolonialismului, a vechii politici imperialiste bazate pe forţă şi ameninţarea cu forţa, pentru întronarea unor relaţii noi între state, bazate pe drept şi justiţie, pentru făurirea unei lumi mai bune şi mai drepte. Nu încape nici o îndoială că, urmînd cu fermitate şi consecvenţă linia ei de politică externă, România îşi va îndeplini, în mod exemplar, mandatul de membru al Consiliului de Securitate, servind cauza nobilă a păcii, securităţii şi înţelegerii între popoare.

Nicolae Chilie

*) Ţara noastră a mai fost membru nepermanent al Consiliului de Securitate, timp de un an, în 1962.

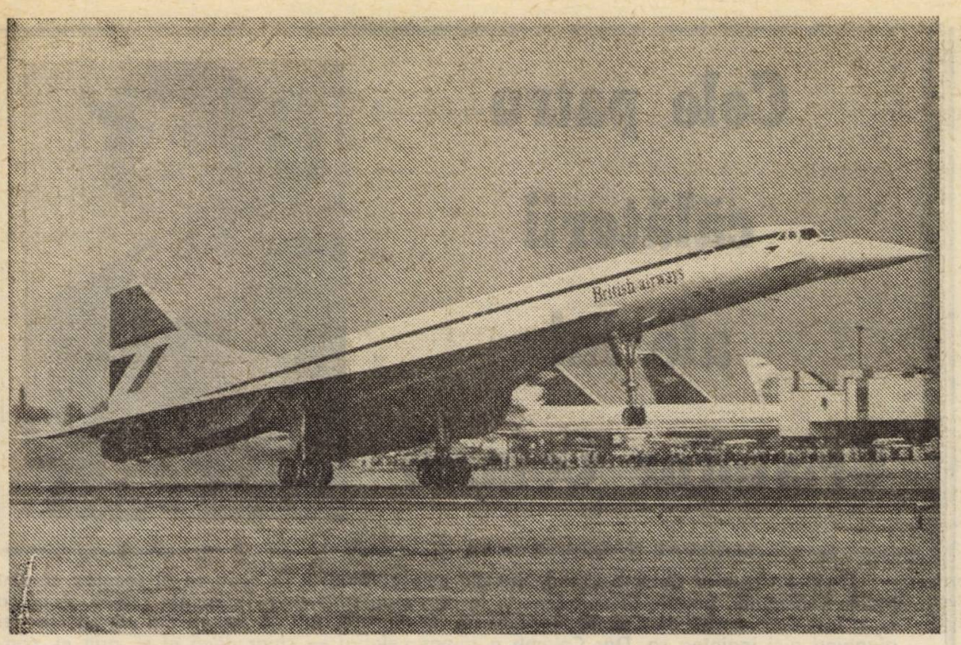

„CONCORDE" — mult zgomot, dar nu chiar pentru nimic

Pentru a parcurge distanța Paris — New York, supersonicului „Concorde" îi trebuie doar trei ore și jumătate. Adică, substanțial mai puțin decît oricărui aparat de zbor comercial aflat, în prezent, în exploatare. Dar, pentru a ateriza pe aeroportul newyorkez „Kennedy", îi vor mai fi necesare încă, probabil, cîteva luni. Adică, incomparabil mai mult decît i-au trebuit chiar și lui Lindbergh în 1927 să traverseze cu avionul său, pentru prima oară, Atlanticul. Desigur, rațiunile sînt deosebite. Dacă tehnicienii celor două societăți constructoare — British Aircraft Corporation (BAC) și Aerospatiale — au reușit să depășească pragul vitezei sunetului, responsabilii celor două companii beneficiare — British Airways și Air France — n-au izbutit să treacă, deocamdată, de pragul rezistenței autorităților americane, pentru a obține permisul de aterizare pe aeroporturile din S.U.A. Și cu aceasta, „Concorde" pătrunde, tocmai cînd este mai aproape ca oricînd de data inaugurării sale (21 ianuarie), într-o nouă etapă de controverse.

Încă în perioada sa de „gestație" pe planșetele proiectanților, „Concorde" a stîrnit o întreagă avalanșă de opinii „pro" și „contra", prilejuind una din mitologiile cele mai polemizate ale zilelor noastre. Scepticii i-au prezis chiar de la început, din „faza tehnică", un eșec total. A urmat ceea ce s-ar putea numi „faza economică", în cursul căreia, într-un context de criză economică occidentală, detractorii săi, făcînd apel la realism, l-au apreciat ca pe o veritabilă calamitate în materie de consum de combustibil. A fost considerat drept neeconomic, o cheltuială de lux, inutilă. După ce a trecut, mai mult sau mai puțin „cu bine", de aceste bariere, iată-l, în cele din urmă, în faza sa „politică". „Concorde"-ul a devenit nu numai obiectul unor rivalități tehnice sau comerciale, ci un veritabil motiv al discordiei (în ciuda numelui său, care este sinonim cu „bună înțelegere"), pe care a semănat-o în Occident, și de o parte și de cealaltă a Atlanticului.

Pentru supersonicul franco-britanic, mai mult decît pentru oricare alt aparat de zbor, pentru că el a costat guvernele Marii Britanii și Franței nu mai puțin de 2,5 miliarde dolari, cucerirea liniilor cu traficul cel mai intens este o chestiune de viață și de moarte. Or, din acest punct de vedere, cursele transatlantice, mai precis cele care leagă continentul european de S.U.A., sînt cele mai rentabile. La începutul anului trecut, președintele companiei British Airways era optimist, afirmînd că „avioanele «Concorde» vor putea transporta circa 60 la sută din totalul pasagerilor care traversează Atlanticul de nord". Nimic nu părea să infirme aceste previziuni, mai ales că Administrația aviației civile din S.U.A. autoriza, în martie, în principiu aterizarea supersonicului la Washington și New York. Pentru ca decizia să devină definitivă, urmau, însă, să fie consultate o serie de „organisme interesate". Aici, lucrurile s-au încurcat. Aceste organisme erau, în primul rînd, ligile de ocrotire a mediului înconjurător, a căror influență în S.U.A. este ignorată dincoace de Atlantic. Declarînd drept „inamic public nr. 1" zgomotul, acestea nu s-au prea arătat dispuse să avizeze aterizarea „Concorde"-ului pe aeroporturile americane. Atunci, aparatul franco-britanic a intrat într-o adevărată odisee a decibelilor. Investigațiile asupra implicațiilor survolării teritoriului american s-au succedat într-un mod amenințător pentru prestigiul „Concorde"-ului. Adversarii săi au extras din aceste investigații o serie de argumente destul de incomode. A fost încriminat, în primul rînd, zgomotul asurzitor emis, la decolare și aterizare, de cele patru motoare Rolls-Royce „Olympus", cu care este dotat avionul. Măsurătorile au indicat că nivelul zgomotului atinge la decolare 136 de decibeli, adică cu 24 peste limita admisă de New York. Apoi, a fost reclamat zgomotul produs în timpul zborului la viteza supersonică — așa-numitul „boom sonic" —, care este resimțit la sol pe un „covor" de aproape 90 km. Unul din ziariștii care au participat la zborurile de încercare relata că, în momentul în care avionul atingea viteza supersonică, zgomotul motoarelor acoperea convorbirile obișnuite din interior, iar pe aeroportul londonez „Heathrow", locuitorii zonei aflate sub traiectoria de aterizare a aparatului, pe o distanță de 10 km, ieșeau din casă surprinși, pentru a vedea ce se întîmplă.

Nu lipsesc nici comparațiile. Un studiu publicat în S.U.A., în noiembrie 1975, arată că aparatul franco-britanic produce la decolare, la puterea maximă a motoarelor, un zgomot de două ori mai puternic decît avionul american „Boeing 707", iar la aterizare emite de patru ori mai mult oxid de carbon decît „Boeing 707" și de zece ori mai mult decît „DC-10". Alții susțin că zborurile unei „flote" de „Concorde" ar putea provoca distrugerea unei părți a păturii de ozon din stratosferă și ar putea favoriza înmulțirea numărului de cazuri de... cancer al pielii.

Pus pe banca acuzaților, „Concorde"-ului nu-i lipsesc nici avocații apărării. Aceștia consideră măsurătorile pomenite mai înainte drept „teste nedrepte", menite să-i compromită șansele. Supersonicul este un avion ca oricare altul, nu mai zgomotos decît „Boeing 707", în schimb mai rapid. Intitulîndu-și o recentă cronică „Triumful politicii de bun simț", „Washington Post" insistă asupra faptului că, refuzîndu-i posibilitatea de a deschide linii deasupra Atlanticului de nord, S.U.A. ar da o „lovitură de grație" proiectului „Concorde", „ceea ce ar fi, fără îndoială, nedrept". Cu trei săptămîni în urmă, numeroase asociații ale oamenilor de afaceri din New York au intervenit pe lîngă autoritățile federale pentru a acorda supersonicului franco-britanic dreptul de escală pe aeroportul internațional „Kennedy". Aceste asociații, care grupează proprietari de mari hoteluri, restaurante, teatre și cele mai importante agenții de turism din oraș, subliniază în petiția lor că zborurile avionului „Concorde" ar aduce un plus de 100 000 de călători pe an.

Iată un dosar, nu dintre cele mai ușoare, de rezolvat pentru Congresul american. Mai ales într-un an electoral, în care urmează să fie ales președintele țării, să fie reînnoită Camera Reprezentanților și o treime din Senat și cînd sînt în joc liniștea americanilor, interesele oamenilor de afaceri și o poziție rezonabilă față de partenerii vest-europeni. Decizia devine cu atît mai dificilă cu cît, după afirmațiile unor parlamentari americani, Statele Unite au renunțat la propriul supersonic pentru a proteja populația de zgomot și poluare, după cum nu poate fi trecută cu vederea posibilitatea de ripostă a francezilor și englezilor în fața unei hotărîri negative a Congresului față de „Concorde", căci numeroase aparate de zbor ale companiilor Air France și British Airways sînt achiziționate în S.U.A. În fine, a intervenit și o chestiune de etică, prilejuită de întrebarea dacă Administrația americană s-a angajat sau nu, în anii trecuți, să permită aterizarea „Concorde"-ului pe teritoriul S.U.A. Noul subiect al controversei a fost furnizat de prezenta-

rea în fața unui subcomitet special al Camerei Reprezentanților a două scrisori adresate de Richard Nixon, în 1973, președintelui francez Georges Pompidou și fostului premier britanic Edward Heath. Deși conținutul acestor misive prezidențiale a fost dezvăluit în întregime, sensul lor a rămas destul de ambiguu. Amîndouă conțin, de pildă, aceeași frază: „Administrația Federală a Aviației va stabili viitoarea reglementare asupra zgomotului autorizat pentru avioane într-o formă ce o va face inaplicabilă «Concorde»-ului". Dar, pe de altă parte, același document subliniază că „numeroase aspecte ale aviației civile scapă jurisdicției și controlului executivului" și că „Administrația va face tot posibilul pentru ca supersonicul să fie tratat în mod echitabil". Aceste formulări sînt interpretate în mod contradictoriu, fie ca o dovadă a neangajării Administrației, fie ca o încercare de „influențare inoportună" a deciziei Administrației Federale a Aviației.

La capătul unor dezbateri aprinse, Camera Reprezentanților și-a spus cuvîntul. Cu 198 de voturi pentru și 188 împotrivă, a fost adoptat un amendament prin care sînt interzise, pe timp de șase luni, zborurile comerciale „Concorde" către aeroporturile din S.U.A., cu excepția celui din apropiere de Washington, aflat sub control federal. În fapt, acest text cere suspendarea ajutoarelor federale (2,5 miliarde dolari) pentru aeroporturile care permit aterizarea „Concorde"-ului. Or, nici unul din acestea nu este dispus, probabil, să se priveze de aceste sume. Se apreciază, totuși, că supersonicul franco-britanic a scăpat destul de ușor, ba chiar ar fi obținut o „victorie parțială" („International Herald Tribune"), dacă se ține seama că, în forma sa inițială, amendamentul conținea o interdicție permanentă. Urmează să fie cunoscută și poziția Senatului, în cursul acestei luni.

Pînă atunci, speranțele nu sînt complet pierdute, mai ales că, peste numărul decibelilor, au apărut și rațiuni politice superioare, cum ar fi solidaritatea atlantică. Ceea ce l-a făcut pe secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger, să semnaleze într-o scrisoare adresată secretarului pentru transporturi, William Coleman, că un refuz american ar putea fi considerat „drept un serios prejudiciu de către doi dintre cei mai apropiați prieteni și aliați ai noștri". În urma audierilor publice organizate luni la Washington, William Coleman a anunțat că se va pronunța definitiv în termen de treizeci de zile. „În cauză se află nu numai viitorul avionului supersonic franco-britanic, și așa destul de compromis — scrie cotidianul «France-Soir» —, ci înseși relațiile dintre Statele Unite, Franța și Marea Britanie". La Paris, președintele Valéry Giscard d'Estaing declara că intenționează, cu prilejul vizitei sale oficiale în S.U.A., din mai, să sosească la Washington cu un „Concorde". Alături de calitățile sale tehnice superlative, „Concorde" își dezvăluie, astfel, și o veritabilă vocație politică. De altfel, neînțelegerile și-au făcut apariția nu numai între cele două țărmuri ale Atlanticului, ci și în interiorul Europei occidentale. Francezii reproșează britanicilor lipsa de fermitate cu care apără „Concorde"-ul. Celelalte țări vest-europene nu par nici ele prea dispuse să-l încurajeze. Președintele companiei vest-germane „Lufthansa" declara recent — notează „Le Monde" — că, dacă i s-ar oferi „Concorde"-ul drept cadou, el l-ar refuza.

Viitorul supersonicului franco-britanic rămîne, încă, sub semnul întrebării. Cu o singură certitudine : nereușind să trezească spiritul de cooperare, el a izbutit, totuși, să aducă relațiilor interoccidentale o nouă limită. Aceea a zgomotului...

Marcel Negreanu

Cele patru călătorii ale lui Cristofor Columb

Despre Cristofor Columb și îndrăznețele sale călătorii spre ceea ce el socotea că sînt Indiile Orientului, bogate în mirodenii și în aur, s-au scris sute de mii de pagini. America nu a fost descoperită de Columb, faptul este acum cert, alți navigatori din nordul Europei ajungînd aici înaintea sa. Dar Columb a rămas celebru — chiar dacă el și, prin el, contemporanii săi căzdeau într-o mare greșeală considerînd Pămîntul mult prea mic — pentru că a dezvăluit europenilor Lumea Nouă, un continent bogat în resurse necunoscute în Europa și într-o civilizație pe care secolele următoare ale înfierbîntatei goane după aur aveau să o distrugă fără milă. Cristofor Columb a fost unul dintre cei mai temerari navigatori ai tuturor timpurilor, lăcomia și viciile sale (tipice pentru viitorii conquistadori) fiind estompate parțial de calitățile sale de amiral. Acesta este motivul pentru care, după sute de ani, numele lui Cristofor Columb e încă o fascinație. Un Cristofor Columb despre care nimeni nu poate spune cu certitudine cum arăta, pentru că nici unul din portretele realizate în timpul vieții sale nu a supraviețuit, toate picturile care îl înfățișează fiind ulterioare.

John Scofield și Adam Woolfitt, atrași și ei de cutezătoarele patru itinerarii ale lui Columb, le-au urmat îndeaproape, publicînd apoi, în revista americană „National Geographic", un amplu reportaj pe care îl reproducem în revista noastră.

Prima călătorie: spre vest, spre Cipangu!

În a 45-a zi, într-o duminică, au zărit bucăți de alge marine care arătau de parcă ar fi fost de curînd dezrădăcinate.

Luni, le-a apărut „o pasăre albă numită «coadă roșie», care nu se odihnește deasupra mării".

Marți a plouat, fără vînt. Marinarii au socotit că e un semn al pămîntului aflat pe aproape.

La apusul soarelui, șase zile mai tîrziu, a fost zărită o „insulă". Nu era decît un nor.

Oamenii se lamentau de lungimea călătoriei și amenințau cu întoarcerea, fie că o va ordona sau nu căpitanul.

Au mai trecut șaisprezece zile. Atunci, marinarii de pe una din corăbii au văzut un vas mic. „La aceste semne, fiecăruia i-a revenit sufletul" — amintește jurnalul de bord — „și au început să se bucure cu toții".

Pămîntul a apărut la două ore după miezul nopții, în a 71-a zi — un țărm stîncos, îndepărtat, strălucind în lumina Lunei.

Chiar de-ar fi încercat, Cristofor Columb ar fi reușit cu cu greu să aleagă un mai puțin important petic de pămînt din nisip și coral pentru această debarcare uimitoare. Locuitorii — oameni frumoși și prietenoși, „de culoarea celor din insulele Canare, adică nici negri, nici albi" — erau goi și pictați, și înotau spre corăbii oferind papagali, sulițe și mănunchiuri de bumbac. Își numeau insula Guanahani.

Sigur că a atins vreo parte a Japoniei, Columb a mulțumit cerului că l-a condus spre Indii. A botezat insula San Salvador, iar pe locuitori i-a numit „los Indios" și a alcătuit pe loc planuri de a-i face sclavi.

O simplă cruce albă, ridicată în spatele apelor bahamiene incredibil de albastre, indică golfulețul în care Cristofor Columb și echipajul său au pășit pe țărm, la 12 octombrie 1492. Pe această parte vestică a insulei, unde o spărtură în recif ascundea ape mai adăpostite, *Niña*, *Pinta* și *Santa Maria* au reușit să-și arunce ancorele în relativă siguranță.

Alt monument se află ridicat din 1891 (cu mult înainte ca Samuel Eliot Morison să fi trasat, cu răbdare, drumurile lui Columb și să fi identificat locurile sale de debarcare), deasupra țărmului înclinat din răsăritul insulei. Puțini sînt marinarii care s-ar fi apropiat de acest țărm stîncos, plin de primejdii.

Toate acestea le-am spus unui bătrînaș amabil, care mă ajuta să-mi scot automobilul din nisip, la cîteva sute de iarzi de locul marcat. „Nu-i adevărat, nu, domnule — a spus el energic. Acesta este locul. Urma piciorului o dovedește".

Ce anume ?

„Urma piciorului, de acolo ; urma lui Columb, în stînca din spatele crucii".

Am degajat automobilul și bătrînul s-a întors la munca sa. „O veți vedea" — m-a asigurat el, pe cînd porneam, pe jos, prin iarba înaltă de

În imaginea de sus : unul din controversatele portrete ale lui Columb, pictat de Sebastiano del Piombo și păstrat la Metropolitan Museum of Art, din New York

vreo trei palme. N-am găsit nimic care să semene cu vreo urmă de picior în stînca sculptată de valuri a ţărmului. Dar toţi locuitorii pe care i-am întrebat m-au asigurat că se afla acolo, cu toate că, mai tîrziu, admiteau că nici ei n-au văzut-o. „La început — explica unul din ei — era în nisip şi apoi a împietrit".

San Salvador, unde noile drumuri prăfuite vesteau începutul unei colonii singuratice ce avea să fie numită (se putea altfel ?) Pămînturile Columb, a fost numai prima din multele opriri pe care le-am retrasat din peregrinările paradoxalului geniu a cărui neobosită cufundare în greşeală a schimbat pentru totdeauna drumul istoriei umane. Eroarea lui Columb nu a avut nimic de-a face cu forma Pămîntului. El ştia că e rotund — şi la fel credeau cei mai educaţi oameni ai timpului său. Dar nu erau de aceeaşi părere într-o altă privinţă : cît de mare e Pămîntul ? Şi, dintre toate răspunsurile greşite, al lui Columb a fost, probabil, cel mai greşit.

Tot citind amestecul de autorităţi în materie, începînd cu geograful grec Ptolemeu şi trecînd prin teologul din secolul al XIV-lea Pierre d'Ailly şi Marco Polo, Columb a ajuns la concluzia că Pămîntul are numai 16 200 mile marine (o milă marină = 1,8 km) în jurul Ecuadorului şi că Europa şi Asia, împreună, măsurate, de la insulele Canare în Japonia, au 13 500 mile. Astfel, a micşorat circumferinţa Pămîntului cu un sfert şi a îngustat Europa şi Asia cu mai mult de 3 000 mile.

De aici, la următorul raţionament se ajungea uşor. Să-i lăsăm pe marinarii încăpăţînaţi să-şi continue drumul, luptîndu-se cu furtunile din jurul Africii, navigînd spre mirodeniile Indiilor şi spre Cipangu — numele dat de Marco Polo Japoniei — cu pagodele al căror acoperiş era din cel mai pur aur. 12 000 de mile ? 15 000 de mile ? *El*, Columb, s-ar putea îndrepta spre vest cu doar 2 700 de mile, sau 2 400 dacă alege un drum mai scurt, în lungul latitudinii 28°N, şi să ajungă în Japonia. Adică o distanţă mai mică decît de la un capăt la celălalt al Mediteranei.

Adeseori mă întreb cum s-ar fi derulat istoria dacă sfetnicii regelui portughez, căruia Columb i-a încredinţat, mai întîi, planul său, l-ar fi convins pe navigator de greşeală. Desigur, aceştia au încercat să spună încăpăţînatului genovez că nu mai puţin de 10 000 mile marine se întind între punctul cel mai vestic al Europei şi Asia. Dar, asemenea lui Ahab în fanatica sa urmărire a balenei Moby Dick, Columb n-a fost zdruncinat în ideile sale. Detaliile au mai puţină importanţă. Daţi-mi corăbiile şi vor ajunge în est călătorind spre vest !

Dacă portughezii n-au fost cuceriţi de idee, ce se va petrece cu rivalii lor, spaniolii ? Columb, în vîrstă de 33 de ani, pleacă la curtea lui Ferdinand şi a Isabelei. Timp de şapte ani, Columb i-a bombardat pe suverani cu petiţii, cereri şi audienţe şi s-a folosit de orice prieten cu influenţă pe care îl întîlnea. Preţul său era, însă, prea ridicat pentru un regat care încă încerca, cu disperare, să se elibereze de dominaţia maură : nu o corabie, ci trei ; nu numai o recompensă, dacă ajunge în Indii, dar şi un titlu, un blazon şi o zecime din toată bogăţia ce s-ar scurge spre Spania, după ce va fi găsit un drum mai scurt spre Orient.

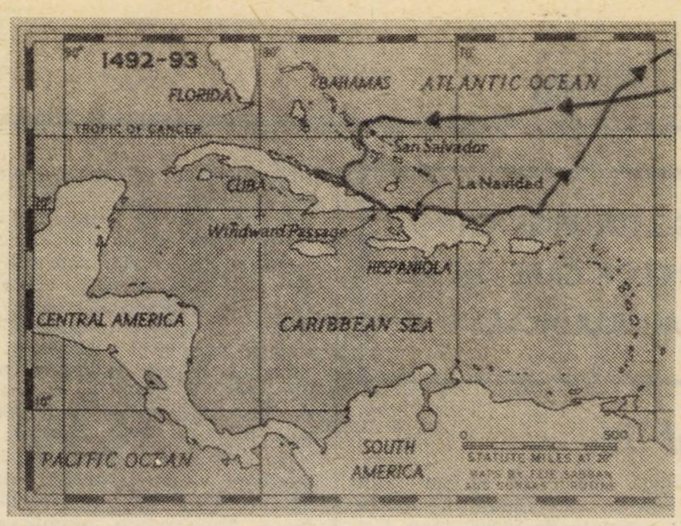

Drumul primei călătorii a lui Columb

Întotdeauna regina îl asculta cu simpatie — Columb pare să fi ştiut să convingă femeile, de spiţă regală sau nu — dar sfetnicii săi i se opuneau, probabil, cu aceleaşi argumente folosite de portughezi.

Cu puţin înainte ca propunerea sa să fie respinsă pentru a treia oară, Columb a luat parte la un eveniment care a marcat o cotitură în norocul său. Mărşăluia în spatele trupelor lui Ferdinand şi ale Isabelei, pe cînd acestea intrau în Alhambra Grenadei, ultima fortăreaţă maură din Spania. Atunci a venit ultima lovitură. La o audienţă în faţa ambilor suverani, Columb a fost refuzat şi trimis să-şi împacheteze lucrurile, categoric şi definitiv.

Era, însă, chiar definitiv ? Descurajatul Columb de-abia şi-a încălecat calul, cînd păstrătorul tezaurului regal, Luis de Santángel, s-a dus la regină. „Era foarte mirat — îşi aminteşte biograful lui Columb, fiul său Ferdinand — că o vede pe înălţimea sa, care întotdeauna dăduse semne de spirit întreprinzător pentru lucruri grave şi de importanţă, lipsită acum de înţelegere pentru o treabă atît de puţin riscată". A urmat o discuţie îndrăzneaţă şi Santángel a sfîrşit prin a spune că dacă problema o constituie banii, va înzestra el însuşi navele.

Regina a înţeles, probabil, că Santángel avea dreptate în încrederea sa în italian şi în Compania Indiilor. Drept urmare, Isabela îi comunică lui Santángel că-şi va pune în joc propriile-i giuvaeruri, deşi niciodată nu le-a amanetat, cum spun legendele populare. Un mesager al reginei îl întoarce din drum pe Columb...

Cînd Columb a părăsit Guanahani, era sigur că următoarea insulă va fi nu numai reşedinţa împăratului Japoniei, pentru care avea o scrisoare de prezentare din partea monarhilor spanioli, cu un spaţiu gol pe care să-l umple după ce îi va fi aflat numele, dar şi o sursă de aur. Cînd erau întrebaţi de unde au cele cîteva ornamente de aur pe care le purtau, indienii arătau mereu înainte. Timp de două săptămîni, *Niña*, *Pinta* şi *Santa Maria* s-au aflat la un pas de dezastru în acest complicat şi necunoscut labirint de insule din Bahamas.

Am navigat şi eu în acele ape, într-un vas de trei ori mai mic decît *Santa Maria*. Aveam un motor, hărţi şi chiar şi ceva experienţă şi, totuşi, au existat momente de nesiguranţă. De două ori am fost luat atît de puternic de curenţi, încît nu mai ştiam unde mă aflu. Dar Columb, care nu văzuse niciodată un recif de corali ori straniile bancuri din Bahamas, în care navele se pot împotmoli, nu a avut nici un incident demn de amintit.

Plutind spre sud, spre Cuba — presupusul domeniu al Marelui Han — lacomul Columb a înţeles greşit încercările indienilor de a-i spune de unde aveau aurul şi a trimis o misiune departe în insulă, către „un port mai important, numit Zaiton". Era sigur că acolo se află reşedinţa împăratului Chinei. Trimişii s-au înapoiat cu ştirea că n-au întîlnit decît colibe acoperite cu frunze de palmier şi cîteva sute de indieni. Văzuseră, însă, un lucru uimitor : oamenii respirau un fum acru printr-un fel de rulouri de frunze. Era prima întîlnire a europeanului cu tutunul.

Dezamăgit de lipsa de aur din Cuba, Columb s-a întors spre est, cu corăbiile *Santa Maria şi Niña* (*Pinta* căuta aur prin părţile de sud ale arhipelagului Bahamas). Peisajul muntos care s-a ridicat în faţa sa i-a amintit de Spania în luna mai. Iar cînd oamenii săi au prins peşte „la fel cu cel din Castilla", Columb n-a rezistat să n-o numească La Isla Española — Insula Spaniolă. Împărţită astăzi între Haiti şi Republica Dominicană, numele ei a rămas acelaşi — Hispaniola.

Columb a fost dezamăgit şi pentru că nu a văzut elefanţi. Aristotel scrisese că viaţa animalelor este aceeaşi de-a lungul unei paralele, oriunde pe Pămînt. Columb socotea că Insula Spaniolă se afla cam în dreptul Guineei, unde mai călătorise cu ani în urmă ; şi chiar dacă nu zărise elefanţi, ascunşi, probabil, prin păduri, a numit un punct de pe ţărmul de nord Capul Elefanţilor.

A întîlnit, apoi, alte mulţimi de indieni curioşi să-i vadă pe străini şi navele lor înaripate. „Cei care ofereau bucăţi de aur — scria Columb — o făceau la fel de sincer precum cei care aduceau ciubere cu apă".

La 23 decembrie, navigatorii sperau să-şi petreacă sărbătorile în liniştе, ancoraţi în golf, dacă un şef indian pe nume Guacanagarí n-ar fi sosit cu veşti deosebite. Aurul, spunea el, venea dintr-un loc numit Cibao — şi astăzi numele Hispaniolei centrale. Columb a ajuns la o concluzie evident greşită : Cibao ar fi felul în care indienii pronunţau Cipangu.

Cu toată nerăbdarea lui Columb de a pătrunde în palatele împăratului Japoniei, „pavate cu plăci de aur", corăbiile n-au putut înainta din lipsă de vînt. Apa era la fel de liniştită ca într-o cupă. Pe la miezul nopţii, pe cînd cei 40 de marinari dormeau, nava lui Columb, *Santa Maria*, a pătruns într-un recif de corali, iar vîntul pornit dinspre insulă o împingea şi mai adînc în recif, pînă cînd a crăpat şi s-a umplut cu apă.

Ziua următoare a fost îngrozitoare pentru Columb, care se învinuia pe sine şi îi învinuia pe ceilalţi. Indianul Guacanagarí „s-a arătat foarte întristat... şi şi-a trimis oamenii cu largi canoe" la navă, să ajute cum vor putea. Mai apoi, Columb şi-a uitat necazul şi hotărăşte să ridice, cu resturile corăbiei, un fort, pe care l-a numit Villa de Navidad. Pentru această primă platformă spaniolă în Lumea Nouă, amiralul şi-a selectat bine 39 de oameni şi, spune Ferdinand, a adunat „multe bunuri şi provizii, arme şi muniţii". La 4 ianuarie, Columb conducea vasul *Niña* printre recife, către mare, sigur că se va întoarce din Spania pentru a găsi „La Navidad" plină de aur.

(Va urma)

POSTA REDACȚIEI

MULȚUMIM CĂLDUROS TUTUROR CITITORILOR ȘI COLABORATORILOR CARE NE-AU FELICITAT CU PRILEJUL ANULUI NOU.

Montréal '76

Gheorghe Dumitru, București. În vara acestui an, se va desfășura la Montréal cea de-a XXI-a Olimpiadă. Construcțiile se află într-un stadiu avansat, cu toate că, la un moment dat, în cursul anului trecut, exista pericolul unor masive întîrzieri. Dintre toate construcțiile pregătite pentru Olimpiadă, cele mai îndrăznețe sînt stadionul olimpic și palatul sporturilor, velodromul, ridicate într-un parc de 70 hectare, la est de Montréal, după planurile arhitectului francez Roger Taillibert. Pe stadionul care se aseamănă unei scoici uriașe (de 490 metri lungime) se vor desfășura competițiile de atletism, fotbal, pentatlon, natație, echitație. Este dominat de un turn oblic de 168 metri (în **imagine** — cifra **1**) ; turnul are 18 etaje în care se află săli de sport, vestiare, servicii tehnice ; se sprijină pe trei piloni, iar porțiunea care nu dispune de nici un sprijin are 60 metri înălțime. Cele două puncte de sprijin din față **(2)** sînt libere și suportă o greutate de 50 000 tone. Cel de-al treilea **(3)**, aflat în spate, suportă 6 000 tone și este întărit cu 34 ancore, de cîte 500 tone fiecare, fixate în stîncă, la 25 metri adîncime, prin cabluri uriașe. (Totul este astfel conceput încît să absoarbă orice mișcare seismică). La terasă și la restaurant se ajunge în două minute cu două funiculare **(4)**, unul concav, în interior, altul convex, în exterior, funiculare care merg pe o linie parabolică. Turnul suportă cablurile acoperișului retractabil mobil **(5)**, de 18 000 mp, cîntărind 200 tone (pentru strîngerea sa, sînt necesare 20 minute). Acoperișul acesta, confecționat dintr-un material sintetic, experimentat pe vehiculele spațiale și avioanele supersonice, este de șapte ori mai ușor decît oțelul și la fel de rezistent, nu arde și nu putrezește. Un dispozitiv integrat topește zăpada și încălzește stadionul. Acoperișul se strînge într-un volum interior din turn **(6)** cu ajutorul unor ace uriașe, după un program definit geometric. Datorită multiplelor sale calități, stadionul se poate adapta într-o jumătate de oră geometriei deosebite a baseballului și fotbalului american ; tribunele se pot, de asemenea, transforma : rîndurile se mută, fără zgomot, pe perne de aer. Pentru a oferi o vizibilitate perfectă spectatorilor, stadionul nu are puncte de sprijin **(7)** ; 34 console de beton prefabricate, asamblate și lipite, sînt montate din sus în jos, avînd o porțiune fără nici un sprijin de 70 metri. La baza turnului, un mic stadion acoperit **(8)** e prelungit de centrul de natație (10 000 spectatori în timpul Olimpiadei), apoi de palatul sporturilor, la est, cu o capacitate de 7 000—12 000 persoane, unde se vor desfășura probele de ciclism și judo. Arcurile **(9)** de deasupra palatului au o deschidere de 200 metri. Elementele lor — prefabricate, de 60-80 tone — formează o cupolă emisferică, sprijinită în patru puncte, în 30 de cricuri hidraulice, de cîte 1 000 tone fiecare, care absorb orice mișcare, inclusiv cele seismice. „Fusuri" translucide, de 30 metri lungime, din sticlă acrilică, duble, încadrate în rețeaua de beton **(10)** difuzează o lumină uniformă, fără umbre, necesară televiziunii. Schița alăturată o reproducem din **„L'Express"**.

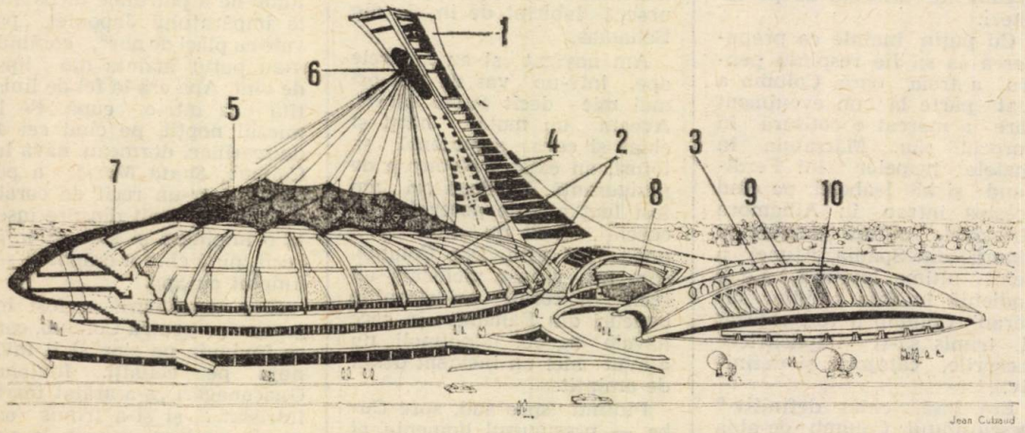

Florian Cîrjan, Hotarele, jud. Ilfov. Cărțile despre care ne întrebați nu sînt traduse în românește. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin istoric".

Ioan Adam Sinca, Oradea. În ce privește explozia unei bombe nucleare, este greu de precizat raza distrugerilor, întrucît ea depinde de mărimea bombei, de particularitățile zonei în care a fost aruncată ș.a.

I.C. Derdea, Timișoara. Potrivit oficialităților americane, cei 14 ani de implicare a Statelor Unite în Vietnam au costat 141 miliarde dolari, la care trebuie adăugate cel puțin 10 miliarde reprezentînd ajutorul pentru regimul lui Thieu. Cifra este, într-adevăr, uriașă — ea reprezintă o zecime din producția anuală a S.U.A., întreaga producție anuală a Canadei sau de cinci ori suma necesară pentru finanțarea, într-un an întreg, a tuturor importurilor de petrol, îngrășăminte și alimente ale țărilor sărace. Au murit, de asemenea, în Vietnam, 56 550 soldați și au fost răniți 303 622 (din care mulți mutilați pe viață). S-au aruncat asupra Indochinei aproape opt milioane tone de bombe. Au fost doborîte sau pierdute 3 700 aparate cu reacție și 5 000 elicoptere.

George Bratu, Arad. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Tribuna României".

Ionel I. Nuntașu, com. Drăgășeni, jud. Teleorman. 1. Amîndouă bombele atomice explodate în Japonia, la Hiroshima și Nagasaki, au produs multe victime și mari pagube. Se vorbește, în general, mai mult de cea de la Hiroshima, pentru că a fost prima experiență de acest gen.

2. După cum ați aflat din răspunsul adresat cititorului **Ioan Barta, Oradea**, în nr. 52 1975, Spania a fost redeclarată monarhie în 1947. Franco nu putea desemna drept urmaș al său pe altcineva din afara familiei regale.

Sandu Gheorghiu, Bușteni. 1. Iată amănuntele solicitate în legătură cu viitoarele schimbări la conducerea Parisului, din 1977. Primarul va fi ales pentru o perioadă de șase ani, va fi asistat de 12 adjuncți și va conduce un Consiliu municipal de 109 membri. Funcționarii orașului — 30 000. Primarii de astăzi ai arondismentelor, numiți de guvern, vor fi înlocuiți de comisii de alegători. Dintre cei doi prefecți care conduc, de mai multă vreme, treburile orașului, își va mai păstra prerogativele doar cel însărcinat cu poliția.

2. După ce a fost înfrîntă de firma americană în competiția cunoscută sub numele de „afacerea secolului", compania franceză de construcții de avioane Dassault nu a încetat cursa în proiectarea și construirea altor avioane cu care să cîștige piața. Echipa lui Dassault a pus la punct proiectul pentru un alt avion militar foarte evoluat — un monoreactor cu aripi delta, din clasa Mach 2,5 (adică o viteză de 2 600 km/h). Botezat provizoriu „Mirage 2 000", avionul dispune de tehnicile cele mai sofisticate : comenzi de zbor electronice, folosire a titanului și a altor materiale pe bază de fibre de carbon etc. Se susține că acest avion ar fi mai puțin costisitor decît ACF (avionul de luptă viitor) aflat în construcție și care, datorită prețului mare, s-ar putea să nu fie cumpărat de armata aerului. Dassault speră să convingă toți foștii cumpărători de avioane „Mirage III" de calitățile lui „Mirage 2 000" și, prin urmare, să-și extindă exporturile.

Mircea Călina, Craiova. Există mai multe teorii privind localizarea presupusului continent (sau insulă) Atlantida: la vest sau la est de Gibraltar. Informația din nr. 47 al revistei nu era, prin urmare, greșită. Pentru cealaltă întrebare, vă sugerăm consultarea unui manual de geografie.

Constantin Godeanu, Craiova ; Doina Bența, Oradea. Micul dicționar enciclopedic și volumul „Statele lumii de la A la Z" vor răspunde întrebărilor dv.

Mumiile și medicina

Anamaria Petru, Ploiești. Vă referiți, probabil, la cercetările pe care le întreprind, la Hanovra, dr. Hans Becher, directorul secției de etnologie din cadrul Muzeului landului Saxonia Inferioară, și radiologul Peter Röseler. Cei doi lucrează, din 1971, la descifrarea enigmei mumiilor peruane. Anterior acestor cercetări, un grup de specialiști de la universitatea statului Michigan radiografiaseră mumiile egiptene existente la Cairo, descoperind date interesante : Ramses al II-lea suferea de paradentoză, iar majoritatea suveranilor vechiului Egipt aveau o pronunțată anomalie a maxilarului inferior. Studiind rezultatele cercetărilor arheologilor americani, dr. Becher a hotărît să folosească metoda pentru descifrarea tainelor mumiilor peruane pe care, la începutul secolului, un negustor de textile din Hanovra le dăruise Muzeului landului. Respectivele mumii sînt excelent conservate și par a fi mai interesante decît cele egiptene, întrucît mai conțin și organele interne. Pînă acum s-au putut obține unele date interesante cu privire la modul de viață al acestor populații, acum 1 000—1 500 de ani : ciocnirile războinice erau frecvente (una din mumii avea urmele unei răni la cap — pe lîngă o intervenție chirurgicală —, un vîrf de săgeată în picior și un altul în braț) ; ateroscleroza exista și în vechiul Peru ; locuitorii încercau să modifice forma capului noilor născuți prin bandaje speciale (conform unui ideal estetic sau pentru a influența anumite funcțiuni neurologice ale creierului ?). Se speră ca, în următorii ani, să se poată stabili regimul alimentar, să se obțină date despre longevitatea medie etc.

Nicolae Iagăru, Vînju Mare, jud. Mehedinți. Vă mulțumim pentru propunere. Din păcate nu putem da curs solicitărilor dv.

S. U. A. : migrație spre sud

Petru Dorobanțu, Tîrgoviște. 1. Fenomenul despre care ne întrebați nu datează din anul 1975, dar accentuarea pare să creeze, într-adevăr, probleme autorităților nord-americane. S-a constatat că, între recensămîntul desfășurat în 1970 și cel din 1975 (1 iulie), o mare „migrație" a populației s-a produs din nord către sud și vest, adică din zonele puternic industrializate, supraaglomerate și intens poluate, către cele mai „respirabile". Biroul Recensămîntului a calculat că populația Statelor Unite a sporit cu aproape 10 milioane persoane în ultimii cinci ani, dar 85 la sută din această creștere se află în 29 de state din sud și vest. „The New York Times", din care preluăm cîteva date pentru a explica această situație, scria că, în state ca Arizona, Texas, Carolina de Nord, Florida, sporul populației e cu mult peste media federală de 4,8 la sută ; numai în Arizona, spre exemplu, populația a sporit cu 25 la sută. În schimb, statul New York a pierdut 121 000 rezidenți (0,7 la sută) ; la fel — Rhode Island sau districtul Columbia. O mare parte din persoanele care au părăsit nordul s-au îndreptat spre regiunile amintite din mai multe motive, îndeosebi economice : industrializarea sudului, înverzirea deșerturilor din Arizona datorită irigării și tehnicilor agricole noi, lipsa poluării, creșterea numărului așezărilor de odihnă, transformarea unor mici așezări în adevărate metropole. Dacă în unele state care aveau o populație redusă sporul nu surprinde, a surprins însă procentul din statele sudului central — Arkansas (10 la sută), Texas (9,3 la sută), Carolina de Sud (8,8 la sută), Georgia (7,4 la sută), Carolina de Nord (7,2 la sută). Populația Texas-ului, spre exemplu, a crescut în cinci ani cu un milion de persoane — adică cu întreaga populație a statului Maine. Singurele state din nordul federației care au înregistrat un spor al populației peste media națională sînt Vermont, New Hampshire și Maine.

2. Catedrala Sf. Patrick din New York are o arhitectură gotică, se află în Manhattan și este înconjurată din toate părțile de uriași zgîrie-nori (în **fotografie**).

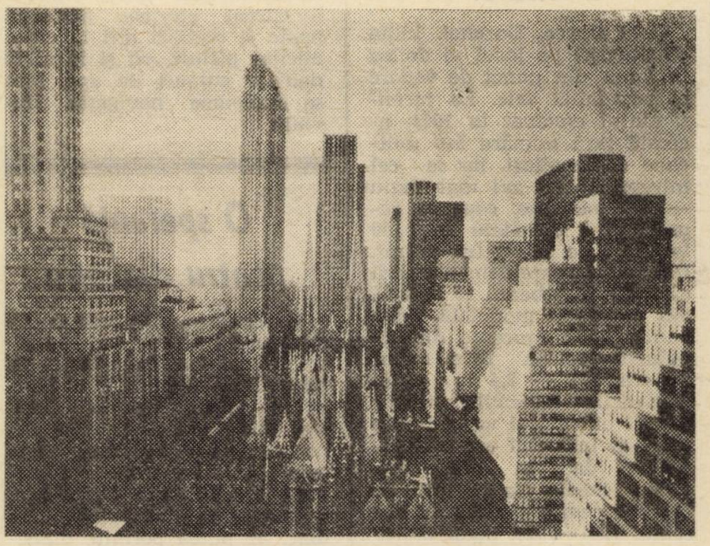

Virgil Dinulescu, Fetești. Cea mai mare gară de triaj din Europa și din lume se află de cinci ani în construcție la Maschen (la sud de Hamburg) și va fi inaugurată la jumătatea anului 1977. Întregul complex are 7 km lungime, 700 metri lățime și o suprafață de 230 hectare ; vor lucra aici 1 700 persoane, din care jumătate personal de mișcare. Gara de la Maschen va primi zilnic 11 000 trenuri de marfă și va cuprinde două sisteme principale — unul destinat traficului nord-sud, celălalt destinat circulației în sens invers. Sistemul nord-sud va avea 16 linii de intrare, trenurile fiind distribuite pe 48 de linii de triere pe direcții. Sistemul sud-nord (va intra în exploatare mai tîrziu, în 1980) va cuprinde 14 linii de intrare și 64 de linii de triere pe direcții. În total : 300 km de șine și 1 000 de macazuri. Gara va scurta distanța dintre portul Hamburg și orașele din R. F. Germania sau alte țări ale Europei cu pînă la 15 ore. Costul construcției — 850 milioane mărci.

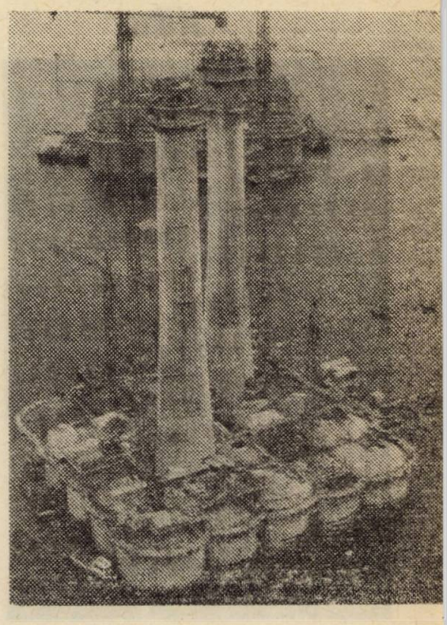

Nic. Nedelcu, Pitești. De mai multe ori am scris, în cadrul acestei rubrici, despre petrolul din Marea Nordului, extras, în sectorul norvegian, de mai mulți ani, și, din acest an, și în sectorul britanic. Companiile petroliere au proiectat și construit, pentru diferitele cîmpuri petrolifere din Marea Nordului, atît platforme de extracție din oțel, cît și din beton, cheltuielile fiind aproximativ egale pentru amîndouă. În **fotografia** pe care o publicăm alăturat : lucrări de finalizare la prima instalație din beton construită în Marea Britanie (la Ardyne Point, în Scoția) pentru cîmpul petrolifer Frigg. În ceea ce privește exploatarea petrolului din Marea Nordului, se știe că, recent, guvernul britanic a hotărît crearea unui nou minister, răspunzător de această problemă. Harold Wilson l-a numit în fruntea ministerului pe John Smith, 37 ani, fost subsecretar de stat la departamentul energiei, scoțian de origine.

Ion Clapă, București. Din guvernul finlandez, despre a cărui formare am scris în nr. 49, fac parte și două femei : Irma Toivanen și Pirkko Työläjärvi — ministrul problemelor sociale și sănătății și adjunctul său.

Dorel Curelariu, Dorohoi. 1. Articolul despre situația din Liban, publicat în nr. 52 al revistei, sperăm să fi răspuns întrebărilor dv.

Ilie Șandru, Toplița, jud. Harghita. Consultați articolul despre situația din Liban din nr. 51.

POSTA REDACTIEI

Kiku

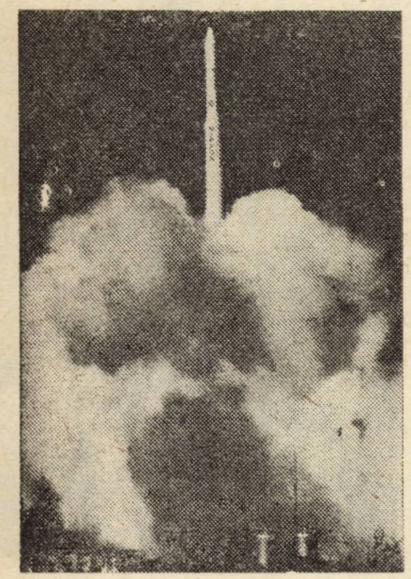

Ion Ursu, Bacău. Al şaptelea satelit japonez a fost lansat pe orbită la 9 septembrie 1975, de la Centrul spaţial din insula Tanegashima. Acest satelit, numit „Kiku" (Crizantema), este primul realizat de Agenţia naţională pentru dezvoltarea spaţială, celelalte şase fiind construite de Institutul de ştiinţă spaţială şi aeronautică al Universităţii din Tokio. Cîntăreşte 82,5 kg şi s-a înscris pe o orbită cu perigeul de 960 km, iar apogeul de 1 090 km. În **fotografie :** momentul lansării.

Din nou despre Nessie

Dorin Dumitrescu, Bucureşti. Am scris despre amînarea colocviului de la Edinburgh în legătură cu existenţa monstrului din Loch Ness în cadrul acestei rubrici, din nr. 51/1975. Fotografiile controversate realizate în iunie trecut de Robert Rines, de la universitatea de ştiinţe aplicate din Boston, arată un animal uriaş, cu pielea brună, lung de 12 metri, cu un cap mic şi plat ; protuberanţele laterale par a fi înotătoare. Rines afirmă că Nessie nu trăieşte singur, ci în clan, cu alţi aproximativ 30 de semeni ai săi. Iată şi răspunsurile la celelalte solicitări ale dv. Se consideră că Nessie ar fi descris pentru prima oară în anul 565 e.n., de călugărul Colomban : în timpul unei băi în lac, unul din tovarăşii călugărului a fost atins de botul unei „bestia aquatica". În cele 14 secole care au urmat, Nessie a avut 4 000 sau 5 000 de martori — călugări, tineri căsătoriţi în voiaj de nuntă, un fost paraşutist (care l-ar fi fotografiat !), simpli localnici ş.a. Şi, bineînţeles, cîteva zeci de savanţi care, în 1960, au creat... „Biroul de cercetări ale fenomenelor din Loch Ness" ! Din acel moment, reclama a invadat totul. Pentru a proteja animalul a fost creat pînă şi un Club al suporterilor internaţionali, suporteri care şi-au imprimat pe spatele cărţilor de vizită un şarpe de mare fosforescent. O echipă japoneză a cheltuit 500 000 dolari, în urmă cu doi ani şi ceva, încercînd să surprindă, cu camerele mobile şi submarine de luat vederi, monstrul. O altă echipă, din Massachusetts, a înregistrat cu un sonar (radar submarin) ultrasunete care ar dovedi existenţa unei reptile marine. Cu toate mărturiile, fotografiile sau afirmaţiile că specii preistorice pot supravieţui (fapt dovedit : în 1935, a fost identificat un celacant, cu înotătoarele atrofiate, care aparţinea unei specii presupusă a fi dispărut în urmă cu 50 milioane de ani), cea mai mare parte dintre savanţi — cf. amintitului răspuns din nr. 51 — nu cred în existenţa monstrului din Loch Ness.

Situaţia demografică a Indiei

Gelu Oprea, Dorohoi. India se situează pe locul al doilea în lume, din punct de vedere al populaţiei sale. La recensămîntul efectuat în 1971, această ţară număra 548 milioane de locuitori, iar la cel întreprins trei ani mai tîrziu — 586 milioane, ceea ce reprezintă o densitate de 190 locuitori pe kilometru pătrat. Datele publicate demonstrează că India înglobează 15 la sută din populaţia mondială, dar numai două procente din ţinuturile locuite. Ritm anual de creştere — 2,4 la sută. Statisticile întocmite pentru ultimii ani indică un puternic recul al indicelui mortalităţii. Astfel, dacă în 1921—1930, vîrsta medie era în jur de 26,6 ani pentru bărbaţi, în deceniul 1961—1970, acest indice s-a ridicat la 47,1 ani. La femei, s-a înregistrat o trecere de la 26,9 la 45,6 ani. Indicele mediu de viaţă a devenit, în 1968—1969, de 48,9 ani la bărbaţi şi, respectiv, 46,2 ani la femei, India fiind una din puţinele ţări ale lumii în care media de viaţă a femeilor este inferioară celei a bărbaţilor. De asemenea, mortalitatea infantilă a diminuat sensibil : de la 178 la mie, în anii 1931—1935, la 66 la mie în perioada 1966—1970.

Ioan Tiriteu, Oradea. Nu se acordă Premiul Nobel în domeniul astronauticii.

Uzina de energie cu apă curgătoare

V. Grosu, Sibiu. Vă referiţi, probabil, la noul sistem de producere a energiei, prezentat, recent, la Salzburg, de doi oameni de ştiinţă austrieci, sistem considerat de specialişti drept o veritabilă senzaţie în domeniul energetic, dat fiind că „doar în cîţiva ani va putea revoluţiona economia energetică internaţională". Ceea ce şi-au propus să realizeze prof. Hermann Oberth, cunoscut expert în tehnica rachetelor şi zborurilor spaţiale, şi ing. Waldomir Markgraf, specialist în construcţiile de maşini, este ingenios şi simplu în acelaşi timp. Este vorba de o instalaţie aptă să producă energie cu ajutorul apei curente. Construită direct în bazinul unui rîu, ea va face superfluă edificarea unor centrale hidroelectrice, contribuind de asemenea la protejarea mediului înconjurător. În esenţă, noul sistem de producere a energiei constă în doi cilindri ce transportă o bandă pe care se montează diverse recipiente pentru absorbirea presiunii apei. Ele menţin banda într-o mişcare continuă. Un generator transformă energia astfel obţinută în curent electric. Sistemul poate fi realizat atît în cazul micilor pîrîuri, cît şi în albia marilor cursuri de apă, fără să împiedice navigaţia fluvială.

O speranţă pentru diabetici

V. Teodoru, Bucureşti. 1. Cercetările despre care ne întrebaţi au fost întreprinse de oamenii de ştiinţă de la Universitatea din Toronto. După mai mulţi ani de intense experienţe, ei au reuşit să realizeze un pancreas artificial care, implantat în organism, asemenea unui stimulator cardiac, ar putea permite diabeticilor să se dispenseze de injecţia zilnică cu insulină. Acest pancreas artificial ar elibera doza exactă, necesară fiecărui diabetic şi ar putea fi aprovizionat pentru aproximativ un an. Din păcate, această nouă speranţă, pentru cei cam 70 milioane de diabetici cîţi există în lume, nu va putea deveni operaţională decît peste patru-cinci ani. Pînă atunci, în afară de eventualitatea unor alte descoperiri, se va utiliza insulina artificială.

2. Este foarte greu de enumerat, cu exactitate, toate speciile pe cale de dispariţie, datorită intervenţiei brutale a omului. De altfel, statisticile, atunci cînd există, nu se ocupă decît de anumite zone ale lumii. În ceea ce priveşte fauna existentă în regiunile arctice, ecologii sînt unanimi în consideraţiile că animalul aflat în cel mai mare pericol de a dispărea este foca. Cîteva specii au dispărut deja. Anual, în acest sezon, mai ales ţărmurile Canadei şi Groenlandei sînt invadate pur şi simplu de vînători canadieni şi norvegieni care ucid un mare număr de foci — numai numărul puilor, uşor de prins, este evaluat la 250 000. Destinaţia blănurilor : haine de damă şi articole de marochinărie. O ultimă ofensivă a organizaţiilor ecologiste „Green Peace" şi „Prietenii pămîntului" pentru salvarea acestor animale fără apărare : sute de „vînători" urmăresc puii de focă pentru a le murdări blana cu vopsea roşie imposibil de curăţat. În acest fel, se speră că blănurile, inutilizabile pentru haine, nu vor mai atrage adevăraţii vînători.

Valeriu Sima, com. Poieni, nr. 57, jud. Cluj. Cod 3535, doreşte să cumpere nr. 9/1966 şi 16/1973 ale revistei „Lumea".

Iosif Mailingen, Oradea. 1. Vă sugerăm consultarea articolelor despre Bangladesh publicate în nr. 34 şi 46 din 1975.

2. În legătură cu întrebarea despre atom, vă sugerăm să vă adresaţi unei reviste ştiinţifice.

Florina Enache, Oraviţa. Vă sugerăm consultarea ultimelor numere ale revistei, în care am publicat informaţii şi documentare despre Angola.

LUMEA

Redacţia şi administraţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10 Internaţional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Abonamentele pentru străinătate: prin „ILEXIM" — Întreprindere de stat pentru comerţul exterior, — serv. Import-Export, Presă, Bucureşti, str. 13 Decembrie nr. 3; P.O.B. — 136—137, telex 226.

C.P.C.S.

LUMEA

Săptămînal de politică externă

1975
Sumar selectiv

(Continuare din nr. 1/1976)

Numărul revistei

America

Nerealismul soluțiilor de forță . . . 3
Caracas. Acte de suveranitate politico-economică. *Val. Păunescu* . . . 3
Mesajul privind Starea Uniunii . . . 4
T.A.S.S. despre declarația lui Kissinger . . . 4
Washington. Bugetul . . . 6
Democratizarea raporturilor interamericane. *Anca Voican* . . . 6
Lima. Revenirea la normal. *M. Ion* . . . 7
Conjunctură chiliană. *Ion Madoșa* . . . 8
Reuniunea Parlamentului latino-american. *V. Păunescu* . . . 9
Caracas. A sosit momentul. *Valentin Păunescu* . . . 11
Lima. Bazele ideologice ale revoluției. *Eugen Pop* . . . 11
Washington. Puternic curent de normalizare a relațiilor cu Cuba. *Constantin Alexandroaie* . . . 12
Congresul și discursul președintelui Ford. *Constantin Alexandroaie* . . . 16
Washington. Opinii în favoarea unor reconsiderări politice. *Constantin Alexandroaie* . . . 17
Washington. O etapă de reevaluări. *Constantin Alexandroaie* . . . 20
Havana. Vizita senatorului McGovern . . . 20
Mexic. Dezvoltarea – opțiune fundamentală. *Ion Madoșa* . . . 20
Brasilia. Preocupări pentru amplificarea relațiilor economice. *Valentin Păunescu* . . . 20
Buenos Aires. Obiectivele mesajului prezidențial. *Eugen Pop* . . . 21
Mexic. Obiective ale politicii agrare. *Luiz Ortiz Monasterio* . . . 21
Brazilia. Marele proiect al integrării Amazoniei. *Ion Madoșa* . . . 21
Inițiative și acțiuni mexicane. *Ioan Donca* . . . 22
O.S.A. Reevaluări și opțiuni noi. *Ion Madoșa* . . . 22
Washington. Înaintea startului electoral. *Constantin Alexandroaie* . . . 27
Renegocierea tratatului americano-panamez. *Constantin Alexandroaie* . . . 28
Între anacronism și adaptare. *Florica Șelmaru* . . . 29
Noua formulă guvernamentală din Argentina. *Eugen Pop* . . . 29
Argentina. Preocupări actuale. *Anca Voican* . . . 30
Peru. „Planul Inca". *Eugen Pop* . . . 30
Statele Unite își pregătesc bicentenarul. *Constantin Alexandroaie* . . . 31
Ecuador. Latitudinea dezvoltării. *Eugen Pop* . . . 32
O.S.A. – vot procedural cu valențe politice. *Anca Voican* . . . 32
Washington. Convorbirile americano-japoneze. *Constantin Alexandroaie* . . . 33
S.E.L.A. *Ion Madoșa* . . . 33
Buenos Aires. Noul guvern. *Anca Voican* . . . 34
Lima. Continuitate în procesul revoluționar. *Eugen Pop* . . . 36
Quito. Eșecul loviturii de stat. *Ion Madoșa* . . . 36
Venezuela. Naționalizarea petrolului. *Ion Madoșa* . . . 36
Lima. Mesajul noului președinte. *Eugen Pop* . . . 37
Petrolul mexican. *Ion Madoșa* . . . 37
Încercarea de atentat de la Sacramento. *Vasile Crișu* . . . 37
Washington. Priorități economice și politice. *Adrian Comănescu* . . . 38
America Latină. Sensul unor noi concepte. *Anca Voican* . . . 39
Mexic. Opțiuni pentru continuitate. *Ion Madoșa* . . . 41
Constituirea S.E.L.A. *Ion Madoșa* . . . 43
Buenos Aires. Continuitatea acțiunilor prezidențiale. *Anca Voican* . . . 43
Washington. Un an pînă la alegeri. *Marcel Negreanu* . . . 44
Remanieri în guvernul american . . . 45
Interviul președintelui Ford. *Cornel Răducanu* . . . 46
Buenos Aires. În perspectiva alegerilor. *Anca Voican* . . . 48
Surinam. *Anca Voican* . . . 49
Turneul asiatic al președintelui Ford. *Marcel Negreanu* . . . 50
Buenos Aires. Succesiunea evenimentelor . . . 52
Panama. Viitorul Canalului. *Anca Voican* . . . 52

Numărul revistei

Africa, Asia, Oceania

Orientul Apropiat. Tur de orizont politic. *Ion Madoșa* . . . 3
Bangladesh. Măsuri de urgență. *Liana Enescu* . . . 3
Arhipelagul Comore. *Dumitru Constantin* . . . 3
Orientul Apropiat. Diplomație și incidente militare. *C. Dumitru* . . . 4
Vietnam. După doi ani. *Liana Enescu* . . . 4
Orientul Apropiat. Declarații și contacte diplomatice. *Dumitru Constantin* . . . 5
Transsaharianul. *Mircea S. Ionescu* . . . 5
Pakistan. Repere ale dezvoltării. *Liana Enescu* . . . 6
Orientul Apropiat. O nouă și intensă rundă diplomatică. *Crăciun Ionescu* . . . 7
Madagascar – schimbare din mers. *Dumitru Constantin* . . . 7
Noua Zeelandă. Tradiții și înnoiri. *Stelian Țurlea* . . . 8
Situația din Pakistan. *L. Nichifor* . . . 8
Tokio. Repere ale politicii economice. *Paul Diaconu* . . . 9
Bangladesh. Semnificația regimului prezidențial. *V. Crișu* . . . 9
Tunis. Mărturii ale progresului economic. *Mircea S. Ionescu* . . . 10
Acordul iraniano-irakian . . . 11
Cambodgia. Ofensivă generalizată. *Liana Enescu* . . . 11
Vietnam. Spiritul luptei de la 19 martie. *Ilie Olteanu* . . . 12
Kuweit. „Aurul negru". *Crăciun Ionescu* . . . 12
Tokio. Programul „Sunshine". *Paul Diaconu* . . . 12
Filipine. *Liana Enescu* . . . 12
Liga Arabă . . . 12
Islamabad. Proiecte economice. *Ion Puținelu* . . . 13
Orientul Apropiat. Suspendarea misiunii . . . 13
Evoluția situației din Etiopia. *Dumitru Constantin* . . . 13
Bangladesh. *N. St. Merișanu* . . . 13
Vietnam. Degringolada regimului Thieu. *Ion Madoșa* . . . 14
Senegal – era marilor proiecte. *Dumitru Constantin* . . . 14
Filipine. „Programul noii societăți". *Gheorghe Săvuică* . . . 15
Indochina. Evoluții ireversibile. *Ion Madoșa* . . . 15
Pakistan. Temelii pentru viitor. *Ion Puținelu* . . . 15
Tanzania. Ce este strategia „ujumaa". *Dumitru Mirileanu* . . . 15
Tunisia. Valențe ale dezvoltării. *Mircea S. Ionescu* . . . 16
20 de ani de la Conferința de la Bandung. *N.N. Lupu* . . . 16
Pnom Penh. Deznodămînt iminent. *Liana Enescu* . . . 16
N'Djamena. Lovitura de stat. *Dumitru Constantin* . . . 16
Răspunsul lui Nguyen Duy Trinh . . . 16
O strălucită victorie a poporului khmer. *Liana Enescu, Vasile Crișu* . . . 17
Bagdad. Bilanțuri, planuri . . . 17
Cairo. Obiectivele noului guvern. *Nicolae N. Lupu* . . . 17
Saigon. Demisia lui Thieu. *Marcel Negreanu* . . . 17
Arabia Saudită. *Dumitru Constantin* . . . 17
Discursul lui Khieu Samphan . . . 18
Vietnamul de sud. Numărătoarea inversă . . . 18
Vietnamul de sud. Epopeea eliberării. *Liana Enescu, Ilie Olteanu, Ion Madoșa* . . . 19
Conferința de la Geneva în problema Orientului Apropiat 19
Indochina – mai 1975. *Liana Enescu* . . . 20
Marea sărbătoare a eliberării depline a Vietnamului. *Liana Enescu* . . . 21
Cairo. Preocupări politico-diplomatice. *Nicolae N. Lupu* . . . 21
Sudanul pe orbita dezvoltării . . . 21
O.U.A. – obiective și realizări. *Dumitru Constantin* . . . 21
Episodul Mayaguez . . . 21
Orientul Apropiat. Exigențele soluției politice . . . 22
Asia de sud-est. Evoluții semnificative. *Marcel Negreanu* . . . 22
Filipine. Dinamica dezvoltării. *Liana Enescu* . . . 24
Canalul Suez. *Nicolae N. Lupu* . . . 24

Numărul revistei

Ciad. Înainte și după lovitura de stat. *Dumitru Constantin* . . . 24
Gabon. Resursele dezvoltării. *Dumitru Constantin* 25
Orientul Apropiat. Contacte politico-diplomatice . . . 25
Mozambic. Încununarea unei lupte eroice. *C. Dumitru* . . 26
Zair. Un deceniu de dezvoltare nouă. *Nicolae Crețu* . . . 26
Angola. Acordul celor trei mișcări. *R. Ionescu* 26
Mozambic. Primele zile ale independenței 27
Algeria. Vast program constructiv. *Mircea S. Ionescu* . . . 27
Insulele Capului Verde. *C. Dumitru* 27
Evenimentele din Liban. *Crăciun Ionescu* 27
India. Cauzele stării de urgență. *Liana Enescu* 27
Arhipelagul Sao Tomé și Principe 28
Kirkuk 28
India. După instituirea stării de urgență. *Liana Enescu* . . 28
Orientul Apropiat : demersuri diplomatice 29
Vietnamul de sud. Obiectivele prioritare. *Liana Enescu* . . 29
Dosarul Saharei occidentale 29
Orientul Apropiat. Elemente noi în evoluția situației . . 30
Cairo. Obiective economice prioritare. *Nicolae N. Lupu* . . 30
Monrovia. *Iosif Socaciu* 30
Conferințele islamice. *Tiberiu Bogdan* 30
Ce este E.C.O.W.A.S. *Constanța Rangheț* 30
Orientul Apropiat. Prelungirea mandatului U.N.E.F. . . 31
Sesiunea O.U.A. *Marcel Negreanu* 32
Nigeria. Noul guvern militar. *Dumitru Constantin* 32
Iran. Repere ale industriei petrolului. *Liana Enescu* . . . 32
India. Direcții ale dezvoltării. *Liviu D. Radu* 33
Pakistan. Mărturii ale civilizației moderne. *N. Șt. Merișanu* 33
Experiența „Pertamina". *L. Nichifor* 33
Orientul Apropiat. Demersuri diplomatice 34
Evenimentele din Angola. *Dumitru Constantin* 34
Dacca. După lovitura de stat. *Liana Enescu* 34
Rhodesia. În discuție : viitorul constituțional. *C. Dumitru* . . 34
Orientul Apropiat. Noile eforturi diplomatice. *C. Ionescu* . . 35
Rhodesia. Convorbirile de la Victoria Falls 35
Nouakchott. Congresul bilanțului și al perspectivei. *Aurel Zamfirescu* 35
Libia. *Victor Stamate* 35
Malayezia. *Liana Nichifor* 35
Orientul Apropiat. De la km 101, la un nou acord de dezangajare în Sinai. *Crăciun Ionescu* 36
Ce se întîmplă în Timor ? *R. Ionescu* 36
Exigențele unor noi eforturi pentru soluționarea situației din Orientul Apropiat. *Crăciun Ionescu* 37
Angola. După suspendarea Acordului. *Marcel Negreanu* . . 37
Khartum. Tentativa de lovitură de stat. *Vasile Crișu* . . . 37
Pnom Penh. Reîntoarcerea prințului Sianuk. *Ilie Olteanu* . . 38
Tokio. Măsurile de relansare a economiei. *Paul Diaconu* . . 38
Papua-Noua Guinee. *Crăciun Ionescu* 38
Angola. Apeluri la reconciliere. *Dumitru Constantin* . . . 39
Incidentele din Liban. *Crăciun Ionescu* 39
Angola. O lună înaintea independenței. *Dumitru Constantin* 41
Laos. „O cotitură istorică". *Liana Enescu* 41
Orientul Apropiat. Evoluții și poziții. *C. Ionescu* 42
Angola. Incertitudinile persistă. *Dumitru Constantin* . . . 42
Situația din Liban. *I. Crăciun* 42
Beirut. Eforturi pentru revenirea la calm. *Crăciun Ionescu* 43
Beirut. Noi confruntări armate. *Crăciun Ionescu* 44
Kabylia. *Mircea S. Ionescu* 44
Dosarul Saharei occidentale. *Eugeniu Obrea* 44
Angola. Înaintea independenței. *Dumitru Constantin* . . . 45
Tailanda. Sensul noilor opțiuni. *Liana Enescu* 45
Angola. Proclamarea independenței 46
Sahara occidentală. Runda negocierilor. *Eugeniu Obrea* . . 46
Bangladesh. Succesiune de schimbări. *Liana Enescu* . . . 46
Canberra. Criza constituțională. *Stelian Țurlea* 47
Beirut. Între normalizare și incertitudine. *Crăciun Ionescu* . . 47
Orientul Apropiat. Demersuri diplomatice. *Ion Madoșa* . . 48
Sri Lanka. „Eliberarea ceaiului". *Liana Enescu* 48
Orientul Apropiat. Dezbaterile din Consiliul de Securitate. *Ion Madoșa* 49
Beirut. Șansele normalizării. *Crăciun Ionescu* 49
Alger. Probleme ale comerțului interafrican. *Mircea S. Ionescu* 49
Evoluții în Timor. *Liana Enescu* 49
Schimbare la Wellington 49
Orientul Mijlociu. Urgența unei soluții politice. *Ion Madoșa* . 50
Laos. Proclamarea republicii. *Liana Enescu* 50
Situația din Timor. *Liana Enescu* 50
Beirut. Escaladarea violenței. *Crăciun Ionescu* 50
Tokio. Probleme stringente în dezbaterea Dietei. *Paul Diaconu* 50
Zile și nopți la Beirut. *Crăciun Ionescu* 51
Victoria liberal-agrarienilor în Australia 51
Tendințe în dezvoltarea economico-socială a țărilor africane. *Aurel Zamfirescu* 51
Beirut. Eforturi pentru normalizare. *Crăciun Ionescu* . . . 52

Numărul revistei

Convorbiri, interviuri

SAMORA MACHEL, președintele FRELIMO 1
MARIO SOARES, ministrul afacerilor externe al Portugaliei . 2
STANISLAW GUCWA, mareșal al Seimului R. P. Polone . . 2
HORST SINDERMANN, președintele Consiliului de Miniștri al R. D. G. 3
ILHAN CEVIK, editorul ziarului „Daily News" (Turcia) . . 3,47
OTELO SARAIVA DE CARVALHO, comandantul adjunct al COPCON 4
JULIO CESAR TURBAY AYALA, președintele Congresului columbian 5
JOZEF TEJCHMA, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. P. Polone 5
ABDUL RAHMAN SALEM AL ATEEQI, ministrul finanțelor și petrolului din Kuweit 5
MARIO CARAFFINI, primarul orașului Perugia 5
MAHMOUD AL-AYOUBI, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Arabe Siriene 5
FRANCISCO SA CARNEIRO, secretar general al P. P. D. Portughez 6
JEAN-CLAUDE DESCHAMPS, PIERRE PARAF, GEORGES CHAMPETIER, JEAN TOUSCOZ, ALAIN POHER . . . 8
NAEEM HADDAD, secretar general al F.N.P. din Irak . . 8
WALLACE EDWARD ROWLING, primul ministru al Noii Zeelande 9
ZOUKAN AL HINDAWI, ministrul iordanian al educației . . 9
DIMITRIOS BITSIOS, ministrul afacerilor externe al Greciei . 9,10
MARGIT ESKMAN, vicepreședinte al P.S.D. din Finlanda . . 9
GEORGE MACOVESCU, ministrul afacerilor externe al României 10
MISAEL ACOSTA SOLIS, președintele Institutului ecuadorian de științe naturale 10,43
GUILLERMO RODRIGUEZ LARA, președintele Republicii Ecuador 11
IVAN ILIEV, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria 11
MANUEL PINTO DA COSTA, secretar general al Mișcării de Eliberare din Sao Tomé și Principe 11
ADAM MALIK, ministrul afacerilor externe al Indoneziei . . 11
SALAH ABU ZEID, ministrul culturii și informațiilor al Iordaniei 11
JERZY OLSZEWSKI, ministrul comerțului exterior și al economiei maritime al R. P. Polone 11
SISSAY HABTE, membru al C.M.A.P. din Etiopia 12
BAHJAT TALHOUNI, președintele Senatului Iordaniei . . 13
ABDUL WAHAB AL NAFISI, ministrul kuweitian al comerțului. 13
SADOK MOKADDEM, președintele Adunării Naționale din Tunisia 13
SHIRO SUZUKI, secretar general al Asociației de prietenie Japonia–România 13
NORODOM SIANUK, președintele F.U.N.C. 13
KIICHI MIYAZAWA, ministrul afacerilor externe al Japoniei . 14
TSUNEO IKEDA, președintele editurii „Kobunsha" . . . 14
LINDEN FORBES SAMPSON BURNHAM, primul ministru al Guyanei 14
GONZALO J. FACIO, ministrul relațiilor externe și cultelor din Costa Rica 14
MUSTAPHA MASMOUDI, secretar de stat al Tunisiei . . 14
MOHAMED M'ZALI, membru al Biroului Politic al P. S. Desturian 14
SHIGESABURO MACO, DAISUKE AKITA, TOSHIO KOMOTO. 15
IVAN NEDEV, ministrul comerțului exterior al R. P. Bulgaria. 15
MOHAMMED TUKAN, primarul orașului Omman 15
ALFONSO GARCIA ROBLES, ambasador al Mexicului la Geneva 19
MAX VAN DER STOEL, ministrul afacerilor externe al Olandei 20
PAUL OKUMBA D'OKWATSEGUE, ministrul afacerilor externe al Gabonului 20
ALAIN POHER, GIANCARLO ELIA VALORI, MICHEL P. HAMELET, PIERRE PARAF – volumul „Ceaușescu" în Franța . 21
KAMAL JUMBLATT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban 21
AHTI KARJALAINEN, ministrul afacerilor externe al Finlandei. 21
GIANCARLO ELIA VALORI 22,33
HEDI NOUIRA, primul ministru al Tunisiei 22
SVEN ANDERSSON, ministrul de externe al Suediei . . . 22
ANTONIO FRANCISCO AZEREDO DA SILVEIRA, ministrul relațiilor externe al Braziliei 22
EMILIO O. RABASA, ministrul relațiilor externe al Mexicului . 23
SADRUDDIN AGA KHAN, înaltul comisiar O.N.U. pentru refugiați 23
LAN VAN LUU, ambasadorul Republicii Vietnamului de Sud la București 23
Noua ordine economică și politică internațională – exigențe

Numărul revistei

și directive. Anchetă cu prilejul colocviului de la București . . . 23
FRANCISCO DA COSTA GOMES, președintele Portugaliei . 24,25
LUIS ECHEVERRIA ALVAREZ, președintele Mexicului . . . 25
KURT WALDHEIM, secretar general al O.N.U. 25
GORDON CARTER, directorul Biroului pentru Europa al UNICEF 26
HELVI SIPILA, secretar general adjunct al O.N.U. . . . 26
ALBERT BERNARD BONGO, președintele Gabonului . . . 27
ALBERTO CECCHETTI, MICHELE RIGHI, căpitani regenți ai Republicii San Marino 27
CARLOS SANSOREZ PEREZ, ALEJANDRO CARRILLO, LUIS DANTON, VICENTE FUENTES, PINDARO MIRANDA, membri ai Congresului Statelor Unite Mexicane . . . 27
THUGAN AL HINDAWI, ministrul învățământului din Iordania 28
KUNALE Y EKLO, secretar general al Uniunii Poporului Togolez 28
VASOS LYSSARIDIS, președintele Partidului Socialist din Cipru 28
RUBEN GONZALES SOSA, subsecretar de stat, Mexic . . 28
WAHID IBRAHIM, adjunct al ministrului muncii din Irak . . 28
BRUNO KREISKY, cancelar federal al Austriei 29
ȘEICUL SABAH AL-AHMED AL-JABER, ministrul afacerilor externe al Kuweitului 29
Ancheta cu șefi ai unor delegații la Geneva 30
JACQUES CHIRAC, primul ministru al Franței 31
BULENT ECEVIT, președintele P.R.P. din Turcia 31
LEOPOLD SEDAR SENGHOR, președintele Senegalului . . 33
AMIR ABBAS HOVEYDA, primul ministru al Iranului . . 33
CARL ALBERT, președintele Camerei Reprezentanților S.U.A. . 33,34
SAYED NOFAL, secretar general adjunct al Ligii Arabe . . 33
ROBERT MICHEL, CLEMENT ZABLOCKI, JOHN BRADEMAS, senatori americani 34
MOHAMED ZAKI EL-SHAFEI, ministrul economiei al R.A. Egipt 34
HUYNH TAN PHAT, președintele Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud 34
SULEYMAN DEMIREL, primul ministru al Turciei . . . 36
IAN MIKARDO, membru al Comitetului Executiv Național al Partidului Laburist din Marea Britanie 36
ROBERT E. A. KOTEI, membru al Consiliului Redeșteptării Naționale din Ghana 36
LUBOMIR STROUGAL, președintele Guvernului R. S. Cehoslovace 37
Membri ai delegației parlamentare elene 37
LEONARD MARKS, președintele Comisiei consultative a S.U.A. pentru problemele internaționale de învățământ și cultură 37
ALBERTO ROSADA CANTON, rectorul Universității din Yucatan 37
JAMES HARRISON, subdirector general al UNESCO . . . 37
HELENA BENITEZ, președinta Consiliului Universității Feminine din Manila 37
TROADIO QUIAZON, ministrul comerțului din Filipine . . 38,47
SABIT OSMAN AVCI, vicepreședinte al Partidului Dreptății din Turcia 38
Participanți la a treia conferință generală a Societății europene de fizică 38
HAROLD WILSON, primul ministru al Marii Britanii . . . 39
CHARLES FERDINAND NOTHOMB, președintele Partidului Social-Creștin (Valon) din Belgia 39
DATO HAMZAH BIN ABU SAMAH, ministrul comerțului și industriei din Malayezia 39
CHEDDI JAGAN, secretar general al P.P.P. din Guyana . . 40
JOHN SELWYN LLOYD, președintele Camerei Comunelor din Marea Britanie 40
GHEORGHIOS MAVROS, președintele Partidului Uniunea de Centru – Noile Forțe (Grecia) 40
RENAAT VAN ELSLANDE, ministrul de externe al Belgiei . . 41
MAMOUN BIHEIRI, ministrul finanțelor și economiei din Sudan 41
PAUL VERGÈS, secretar general al P.C. din Réunion . . 42
ALPHONSE DIBY, membru al Biroului Politic al Partidului Democrat din Coasta de Fildeș 42
EDGARDO MERCADO JARRIN, fost prim-ministru al Perului . 42
SUVANNA FUMA, primul ministru al G.R.U.N. Laos . . . 42
ION PĂTAN, viceprim-ministru al guvernului român, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale 42
PEDRO PIRES, prim-ministru al Republicii Capului Verde . 43
KHALID SALEH AL-GHUNAIM, președintele Adunării Naționale din Kuweit 43
GUYFORD STEVER, consilier al președintelui S.U.A. . . . 43
H. JOHANNES WITTEVEEN, director general al F.M.I. . . 43
JEAN DE LIPKOWSKI, secretar național al UDR (Franța) . 44
S.K. KARUNADASA SURIARACHCHI, secretar general al Partidului Libertății din Sri Lanka 44
AMADOU BABA DIARRA, vicepreședinte al C.M.L.N. Mali . 44
ILIAS ILIOU, președintele E.D.A. (Grecia) 45

Numărul revistei

JEAN TOUSCOZ, PASCAL ARRIGHI, președinții Universităților din Nisa și Toulon 45
DENIZ BAYKAL, secretar general adjunct al P.R.P. Turcia . 45
JEAN MAURICE HERMANN, președintele O.I.Z. 45
ANDRÉ ATCHADE, ministrul industriei din Dahomey . . . 46
GHEORGHIOS BAKATSELOS, deputat elen 46
Anchetă privind rolul tineretului 46
MOUMOUNI DJERMAKOYE ADAMOU, ministrul afacerilor externe din Niger 47
ARTURO FRONDIZI, președintele Consiliului de Administrație al Institutului pentru noua ordine economică internațională 48
VLADIMIR BONEV, președintele Adunării Populare a R.P. Bulgaria 48
PIERRE NZE, secretar al C.C. al Partidului Congolez al Muncii 48
SUZANNE BASTID, președintele Societății Franceze de Drept Internațional 48
KHAMPHAY BOUPHA, delegat al primului ministru al Laosului 49
EVANGHELLOS AVEROFF TOSSITZA, ministrul apărării naționale al Republicii Elene 50
IDHAM CHALID, președintele Adunării Populare Consultative din Indonezia 50
SALAH GHARIB, președintele Federației Egiptene a Muncii . 50
ELOI RAHANDI CHAMBRIER, membru al Biroului Politic al Partidului Democratic Gabonez 50
NORODOM SIANUK, șeful statului Cambodgia 51
KURT WALDHEIM, secretarul general al O.N.U. 51
JORGE CAMPINOS, ministrul comerțului exterior din Portugalia 51
Anchetă la a 13-a întîlnire europeană a studenților . . . 51
MANUEL PINTO DA COSTA, președintele Republicii Democratice Sao Tomé și Principe 52

Reportaj pe glob

Cele două fețe ale Famagustei. *Ion Madoșa* 1
Fado la Lisabona. *Rodica Dumitrescu* 1
Loreley. *Stelian Țurlea* 1
Miniaturi vietnameze. *Ilie Olteanu* 1
Lacrimile așteptării. *Dumitru Constantin* 1
O zi în două Californii 1
Lima-Callao. *Ioan Donca* 2
De la Veliko Tîrnovo la Plovdiv. *Ion Madoșa* 2
24 de ore la Haifong. *Ilie Olteanu* 3
Retrospectivă la Bagdad 3
India. *Radu Budeanu* 4
Iran. *Dumitru Constantin* 4
San Francisco 5
Marea cîmpie a Sirdariei. *Vasile Crișu* 6
Peisajul nou al Scoției. *Nicolae Plopeanu* 6
Budopesta, ziua. *Stelian Țurlea* 7
Sri Lanka. *Gheorghe Dragoș* 7
Amsterdam. *N. Popescu-Bogdănești* 8
Kuweit. *Crăciun Ionescu* 8
Maroc. *Mircea S. Ionescu* 9
Indonezia. *N. St. Merișanu* 9
Ecuador. *Ioan Donca* 10
Filipine. *Liviu D. Radu* 10
Nara – Kyoto – Osaka. *Florea Țuiu* 11
Guyana. *Șerban Bobulescu* 12
Tokio. *Paul Diaconu* 13
Budapesta. *Stelian Țurlea* 14
Manila. *Victor Stamate* 14
Amman. *Crăciun Ionescu* 15
Tunis. *Liana Enescu* 15
Copenhaga. *Stelian Țurlea* 16
Tanzania. *Gheorghe Dragoș* 16
Damasc. *Crăciun Ionescu* 16
Sierra Leone. *Lucian C. Petrescu* 17
Yokohama. *Paul Diaconu* 18
Cehoslovacia. *Constantin Prisăcaru* 19
Innsbruck. *Corneliu Vlad* 20
Imagini ateniene. *Ion Badea* 21
Iordania. *Crăciun Ionescu* 21
Genova. *Radu Bogdan* 22
Brasilia. *Ioan Donca* 23
Ciudad de Mexico. *Anca Voican* 23
Londra. *George Serafin* 24
Lisabona. *Rodica Dumitrescu* 24
Peisaje din Luxemburg. *Stelian Țurlea* 25
Islanda, în pas cu lumea. *George Serafin* 25

Numărul revistei

Itinerar kuweitian. *Crăciun Ionescu* . . . 25
Madagascar. *Gheorghe Dragoș* . . . 26
San Francisco. *Romulus Căplescu* . . . 27
Ora Venezuelei. *Paul Alexandru Georgescu* . . . 27
Însemnări din Ottawa. *Eugen Popa* . . . 27
Avignon, Nîmes, Montpellier. *Sanda Ioan* . . . 28
Linz. *Virginia Stăncescu* . . . 28
Ulan Bator. *Mihai Chebeleu* . . . 28
Namur-Dinant. *Stelian Țurlea* . . . 29
Bogota. *Ioan Donca* . . . 29
Varșovia. *Radu Dobre* . . . 29
Phenian – „orașul sălciilor". *Tudor Prelipceanu* . . . 30
Aurul dulce al Cubei. *Ioan Grigorescu* . . . 30
Geneva – dublă ipostază. *Cornel Răducanu* . . . 31
Aden. *Ștefan Ianc* . . . 31
Düsseldorf. *Stelian Țurlea* . . . 32
Brazzaville. *A. I. Zăinescu* . . . 33
Magdeburg. *Constantin Varvara* . . . 33
Québec și Montréal. *Eugen Popa* . . . 34
Istanbul. *Ion Madoșa* . . . 35
Trinidad-Tobago. *Petre Dănilă* . . . 35
Qatar. *Crăciun Ionescu* . . . 35
San Marino. *Rodica Dumitrescu* . . . 36
Secvențe brasiliene. *Ioan Donca* . . . 36
Costa Rica. *Mircea Moarcăș* . . . 37
Alep. *Crăciun Ionescu* . . . 37
Dialoguri londoneze. *George Serafin* . . . 38
Pekin. *Ilie Tecuță* . . . 39
Ținutul Capadociei. *Ion Badea* . . . 40
Prin locurile legendarului Arthur. *Virginia Cartianu* . . . 40
Wadi Hadramauth. *Leon Talpă* . . . 41
Irak. *Crăciun Ionescu* . . . 42
Orele Vienei. *Corneliu Vlad* . . . 43
Pakistan. *Victor Stamate* . . . 43
Shiraz – km 35. *Dumitru Constantin* . . . 43
Konya. *Ion Badea* . . . 44
Kabylia. *Mircea S. Ionescu* . . . 44
Bratislava. *Constantin Prisăcaru* . . . 44
Burundi. *Gheorghe Dragoș* . . . 45
De la Hanoi la Haifong. *Ilie Olteanu* . . . 46
Zair. *Nicolae Puicea* . . . 47
Iugoslavia. Simboluri pentru viitor. *George Serafin* . . . 48
Imagini din Albania. *Conf. univ. dr. Grigore Brâncuș* . . . 48
Helsinki. *Corneliu Vlad* . . . 49
Abidjan. *V. Cimpineanu* . . . 49
Oslo. *Leon Talpă* . . . 50
Amazonia. *Vasile Oros* . . . 51
Darhan – Erdenet. *Mihai Coruț* . . . 52
Bologna. *Radu Bogdan* . . . 52
Saigon. *Petru Petra* . . . 52

Lumea în cărți și reviste, seriale, reproduceri, diverse

Transportul de arme . . . 2–4
Calendare . . . 4
6 martie 1945. O victorie istorică. *Traian Udrea* . . . 10
Marșul cel lung . . . 11
Continuitatea luptei poporului român. *Dr. Mircea Mușat.* . 14
România – cu toate forțele în slujba victoriei. *General-colonel Ion Coman* . . . 15
P.C.R., inițiatorul și organizatorul luptei întregului popor împotriva fascismului. *Dr. Maria Covaci.* . . . 16
Contribuția întregului popor la victoria împotriva fascismului. *Dr. Aurică Simion* . . . 17
Relații și tradiții internaționale ale P.C.R. *Dr. Olimpiu Matichescu* . . . 18
Mișcarea europeană de rezistență. *Dr. Gheorghe Unc* . . . 18
9 mai 1945–9 mai 1975. *Col. Mihai Inoan* . . . 19
1877 – independența de stat a României. *Dr. Cristian Popișteanu* . . . 19
Ultimul asalt – „Operațiunea Berlin" . . . 19
Interpolul . . . 19,20
375 de ani de la prima unire politică a Țărilor Române. *Mircea Mușat, George G. Potra* . . . 21

Numărul revistei

Întrebări și răspunsuri noi în „cazul Kennedy" . . . 21–23
Mihai Viteazul în conștiința epocii lui. *Ioana Ursu, Valeriu Buduru* . . . 22
Lunga istorie a „afacerii secolului" . . . 25
Edward Kennedy și Partidul Democrat . . . 26–28
Istoria Canalului Suez . . . 26–27
Raportul Comisiei Rockefeller . . . 29
Okinawa. „Marea pe care am dori s-o vedem". *Paul Diaconu* . 30
9–11 iulie 1971 : călătoria surpriză . . . 30
Cum a fost capturat submarinul german U-505 . . . 30–32
Lesseps și „afacerea" Panama . . . 32–35
„Ultra secret" și codul „Enigma". *Stelian Țurlea, Sanda Ioan* . . . 33–37
Insurecția din august 1944. *Dr. Cristian Popișteanu* . . . 34
Opinia publică internațională despre Dictatul de la Viena. *Dr. Olimpiu Matichescu* . . . 35
„U.F.O." și „Triunghiul Bermudelor" . . . 38–39
Cazul Jimmy Hoffa . . . 38
Războiul secret al lui Hans Oster . . . 39
Nautilus sub Polul Nord . . . 40
Automobilul – un zeu imblînzit. *Poul Diaconescu* . . . 41
Arestarea Patriciei Hearst . . . 41
Cum s-a născut „little boy". *William Craig* . . . 44–46
Traficanții operelor de artă . . . 51
Atacul de la sediul O.P.E.C. *Eugeniu Obrea* . . . 52
New York. Declinul unei metropole . . . 52

Profil

MICHAIL STASSINOPOULOS . . . 2
NELSON A. ROCKEFELLER . . . 3
AMADOU MAHTAR M'BOW . . . 4
ANTONIO FRANCISCO AZEREDO DA SILVEIRA . . . 5
WALLACE ROWLING . . . 6
OSKAR FISCHER . . . 7
INDALECIO LIEVANO AGUIRRE . . . 8
KIICHI MIYAZAWA . . . 9
GUILLERMO RODRIGUEZ LARA . . . 10
MARIO SOARES . . . 11
FRANCISCO MORALES BERMUDEZ . . . 13,41
HIROHITO . . . 14
TAKEO MIKI . . . 14
MAHMOUD AL-AYOUBI . . . 14
FERDINAND EDRALIN MARCOS . . . 15
HUSSEIN IBN TALAL . . . 15
HABIB BOURGUIBA . . . 15
KHALID IBN ABDUL AZIZ . . . 15
NORODOM SIANUK, PENN NOUTH, KHIEU SAMPHAN . . . 17
SULEYMAN DEMIREL . . . 18
REGINA IULIANA A OLANDEI . . . 20
WILLIAM ETEKI MBOUMOUA . . . 21
LÁZÁR GYÖRGY . . . 22
ERNESTO GEISEL . . . 23
LUIS ECHEVERRIA ALVAREZ . . . 23
GUSTAV HUSAK . . . 23
KNUD BOERGE ANDERSEN . . . 24
TON DUC THANG . . . 25
FAM VAN DONG . . . 25
CONSTANTIN TSATSOS . . . 26
MUJIBUR RAHMAN . . . 27
SAMORA MOISES MACHEL . . . 28
KUKRIT PRAMOJ . . . 29
ARISTIDES PEREIRA . . . 30
GERALD R. FORD . . . 31
DIDIER RATSIRAKA . . . 32
LÉON MEBIAME . . . 33
MURTALA RAMAT MUHAMMED . . . 35
KHONDAKAR MUSHTAQUE AHMED . . . 37
GASTON THORN . . . 39
JOSÉ PINHEIRO DE AZEVEDO . . . 40
OMAR ARTEH GHALIB . . . 42
ZULFIKAR ALI BHUTTO . . . 43
JULIUS K. NYERERE . . . 45
LE DUAN . . . 46
AGOSTINHO NETO . . . 47
FELIX HOUPHOUET-BOIGNY . . . 48
MAMDOUH SALEM . . . 49
MARTTI MIETTUNEN . . . 50
MANUEL PINTO DA COSTA . . . 51
ROBERT MULDOON . . . 52

COOPERATIVELE:

TEHNOLEMN — Tîrnăveni
MOBILA — Tg. Mureș
NIRAJ — Miercurea Nirăjului
LEMN-METAL — Reghin
DESERVIREA — Sîngiorgiu de Pădure

din cadrul

UNIUNII JUDEȚENE A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI MUREȘ

Execută la comandă pentru populație și pentru export

- **MOBILIER STIL**
- **MOBILIER MODERN**
- **MOBILĂ SCULPTATĂ**
- **MOBILIER PENTRU COPII**

Relații prin serviciul producție din U.J.C.M.–MUREȘ
Str. Kossuth 20; telefon 1 40 10 – 1 40 14, sau direct la cooperative

COMBINATUL CHIMIC

TÎRNĂVENI

produce și livrează :

Carbid ● Bicromat de sodiu ● Bicromat de potasiu ● Sulfat de aluminiu ● Carbonat de bariu ● Sulfat de bariu ● Azotat de bariu ● Clorură de bariu ● Hidroxid de bariu ● Sulfură de sodiu ● Sulf fungicid ● Polisulfură de bariu ● Plăci faianță (albe, colorate, decorate) ● Cărămizi antiacide din gresie ● Articole speciale și metaloceramice ● Alaun de amoniu ● Sulfoaluminat de calciu ● Oxid de zinc

Lei 2

ROMÂNIA ȘI EXIGENȚELE COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VALORIFICAREA MATERIILOR PRIME

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 3 15 ianuarie 1976

CONSILIUL DE SECURITATE

În dezbatere — Orientul Mijlociu

ATENA

Convocarea unei conferințe interbalcanice

●

ROMA

Criza guvernamentală

●

PIAȚA COMUNĂ

Un raport controversat

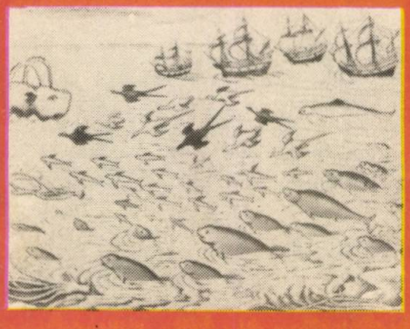

Cele patru călătorii ale lui Cristofor Columb

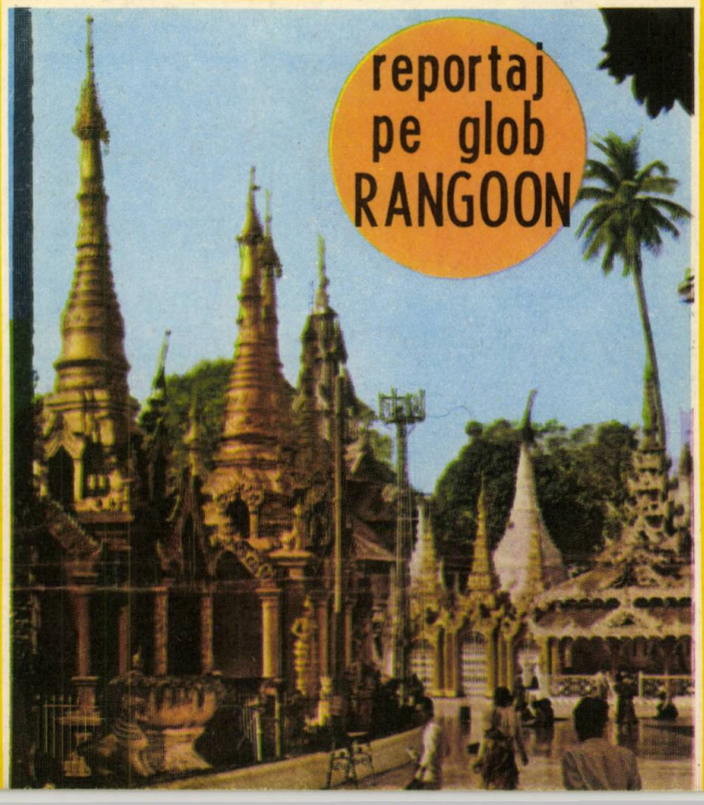

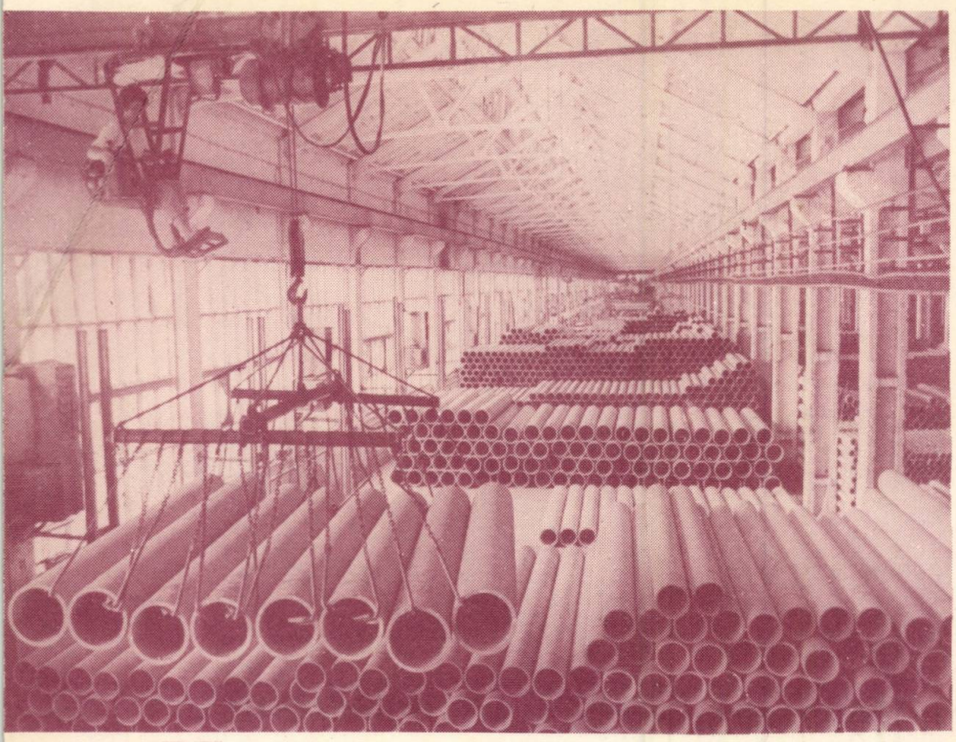

R. P. BULGARIA
Hala de țevi din azbo-ciment, din cadrul Uzinelor de ciment „Vulkan" din Dimitrovgrad, districtul Haskovo

R.P.D. COREEANĂ
Una dintre modernele secții ale uzinei „25 Martie"

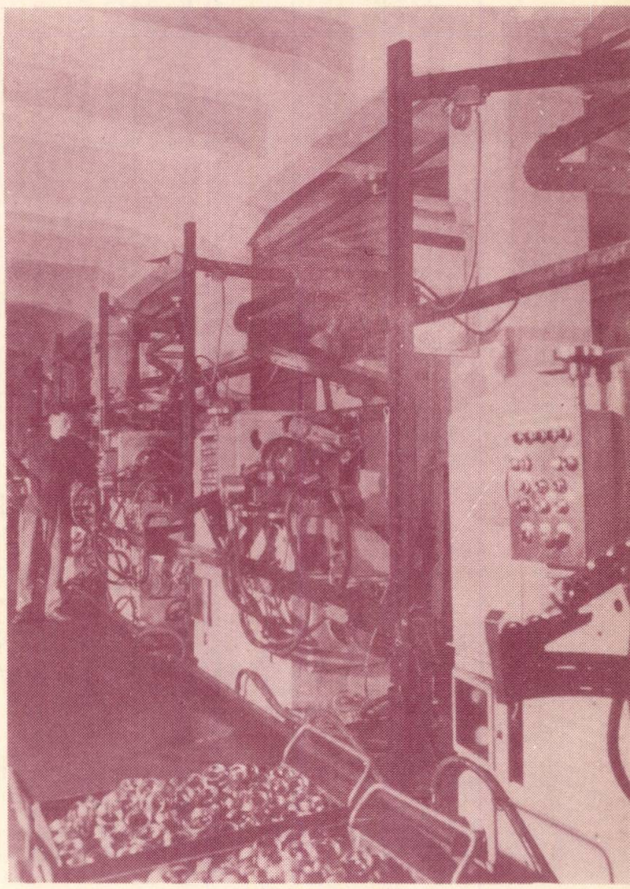

Din țările socialismului

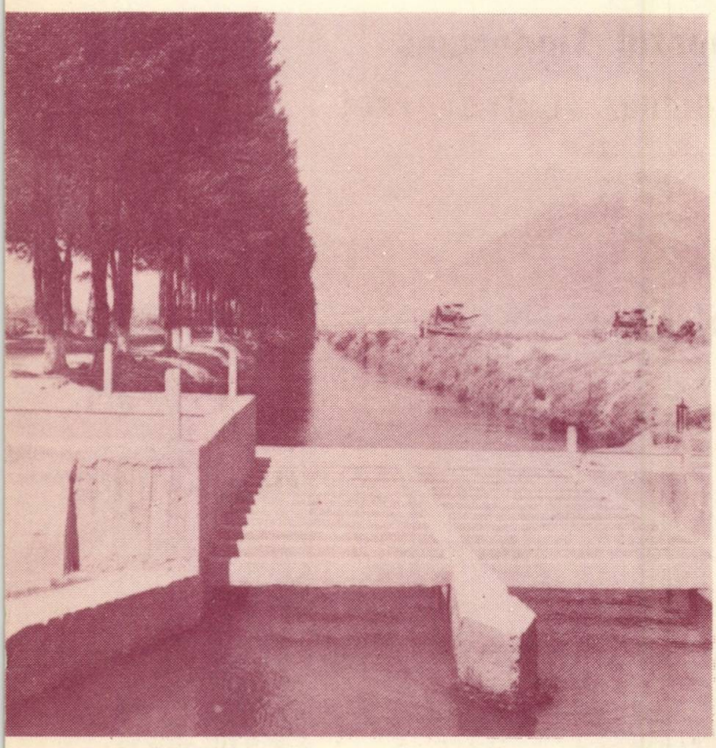

R. P. ALBANIA
Canale de irigații la cooperativa agricolă „Ali Kelmendi" din districtul Korça

R. P. POLONĂ
Instalații de înaltă tehnicitate pe șantierul naval din Gdansk

LUMEA

Săptămînal de politică externă

3 (638)

15 ianuarie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Umanismul politicii noastre. Ion Mărgineanu 2

România și exigențele cooperării internaționale în valorificarea materiilor prime minerale și a resurselor energetice. Prof. dr. docent Bujor Almășan 3

New York. În dezbaterea Consiliului de Securitate — situația din Orientul Mijlociu. Ion Madoșa 5

Atena. Reuniunea interbalcanică a experților în problemele economice. Ion Badea 6

Piața comună. „Raportul Tindemans" sub semnul controversei. Eugeniu Obrea 7

Roma. Semnificația noii crize guvernamentale. Rodica Dumitrescu 8

Beirut. O nouă și serioasă agravare a crizei 9

Lisabona. În prim plan — „recuperarea economică". Marcel Negreanu 10

Ulster. Conflictul fără sfîrșit ? Stelian Țurlea 10

Madrid. „Ofensiva socială" 11

Lichidarea subdezvoltării — imperativ fundamental al lumii contemporane. Ilie Olteanu 12

Cursa înarmărilor — această uriașă și inumană frustrare a umanității. Nicolae Chilie 14

Reykjavik. Alt „război al codului" ? 19

De la rezistența antifascistă la cooperarea mediteraneană. Cristian Popișteanu 21

REPORTAJ PE GLOB

Rangoon. N. S. Merișanu 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

U.R.S.S. „Inima energetică" de la Kursk. Mihai Coruț 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Dosarul Namibiei. Dumitru Constantin 20

1000 + 1 22—23

SERIAL

Cele patru călătorii ale lui Cristofor Columb (II) 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 27

PROFIL

Alfonso Garcia Robles, secretarul de stat al relațiilor externe al Mexicului 29

POȘTA REDACȚIEI 30—32

În acest număr :

UMANISMUL POLITICII NOASTRE

Decalajele economice — o gravă contradicție a lumii contemporane

Cursa înarmărilor — această uriașă și inumană frustrare a umanității

ROMA

Semnificația noii crize guvernamentale

PIAȚA COMUNĂ

„Raportul Tindemans" sub semnul controversei

MADRID

„Ofensiva socială"

BEIRUT

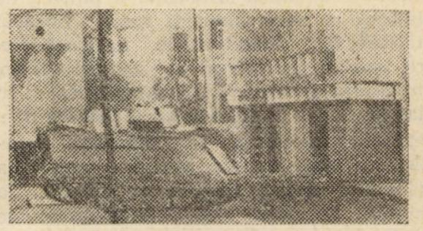

O nouă și serioasă agravare a situației

Răspundem cititorilor

Dosarul Namibiei

UMANISMUL POLITICII NOASTRE

Ion Mărgineanu

Memoria documentelor și a fotografiilor de arhivă nu suferă, din fericire, de eroziunea timpului. Dacă omul, în focul muncii și al creației, al bucuriilor și al greutăților de care este încercat, dă uitării uneori faptele, întîmplările și realitățile dintr-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat, actele și imaginile se constituie în adevărate pagini de istorie, reamintind mereu înfățișarea unor locuri, viața unor întregi generații. Cîți, bunăoară, dintre tinerii bucureșteni, obișnuiți să trăiască, să muncească și să învețe în orașul modern de astăzi, și-ar putea imagina cu ușurință cum arăta Capitala în urmă cu, să zicem, doar patru decenii ? Sau cîți dintre locuitorii satelor din Bărăgan și Dobrogea, născuți în anii Republicii, ascultînd povestirile celor mai vîrstnici ori privind fotografii de pe vremea bordeielor săpate în pămînt și a plugului de lemn, își pot închipui măcar că părinții lor au putut trăi în asemenea condiții dramatice? La noi, se face o adevărată operă de educație cetățenească și patriotică, comparîndu-se mereu trecutul întunecat cu prezentul luminos, înfățișînd lupta grea, plină de sacrificii dusă de clasa muncitoare, de întregul popor, de toți cei cu dragoste de țară, în frunte cu comuniștii, pentru edificarea pe pămîntul României a celei mai drepte și mai umane orînduiri sociale. Dacă harta economică a țării se transformă cu fiecare cincinal și, pe această bază, se dezvoltă puternic învățămîntul, știința, cultura, se îmbunătățesc continuu condițiile de viață materiale și spirituale ale întregului nostru popor, aceasta este o demonstrație limpede că socialismul este sinonim cu libertatea, că tot ceea ce se creează pe pămîntul României, ca urmare a politicii partidului și statului, este pus în slujba omului, a demnității, bunăstării și fericirii sale, această politică fiind, în fapt, esența și scopul final al operei de construcție a societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării României spre comunism.

Înfăptuind Programul partidului de ridicare economică și socială a patriei, de asigurare a unor libertăți reale fiecărui cetățean, fără deosebire de naționalitate, țara noastră își aduce, în același timp, contribuția constructivă la afirmarea, și în relațiile dintre state, a unui umanism nou. România socialistă își dezvoltă relațiile cu toate statele, participă activ la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale pe plan mondial, promovînd constant o politică întemeiată pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu forța. Cînd acționăm pentru lichidarea subdezvoltării și pentru făurirea noii ordini economice internaționale, o facem în numele umanismului. După cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Expunerea prezentată la Marea Adunare Națională : **„Așa cum pe plan național exploatarea și asuprirea, acumularea bogățiilor în mîinile unei clase duc la ascuțirea contradicțiilor sociale, la intensificarea luptei celor dominați și exploatați și, în mod obiectiv, la lichidarea acestor relații și la făurirea unei orînduiri mai drepte — tot astfel și pe plan internațional inegalitatea și asuprirea duc pînă la urmă la ascuțirea contradicțiilor dintre state și la apariția unor grave conflicte între ele. Pentru evitarea unor ciocniri, care pot deveni violente, este necesar ca vechile relații interstatale să fie schimbate și înlocuite cu o politică nouă, de deplină egalitate în drepturi între toate statele lumii".**

Împărțirea lumii în țări bogate, unele foarte bogate, și în țări sărace, unele foarte sărace, termen care, chiar dacă unora nu le place, este o realitate tristă, urmare a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, și pentru lichidarea acestei situații anacronice se impune respectarea dreptului fiecărui popor de a fi deplin stăpîn pe bogățiile sale naționale, de a-și alege liber calea dezvoltării economico-sociale, fără nici un amestec din afară.

Cînd România socialistă militează consecvent, conlucrînd activ cu toate statele, pentru realizarea dezideratului primordial al zilelor noastre — făurirea unei lumi fără arme și fără războaie, o face în numele umanismului, al răspunderii față de propriul popor, dar și față de cauza păcii și colaborării internaționale. Și în acest domeniu vital pentru însăși soarta omenirii, politica partidului și statului nostru este consecventă, principială și activă, desfășurîndu-se în mod limpede, deschis și nu în dosul ușilor capitonate ale unei diplomații secrete, deoarece problema înarmărilor, a consecințelor grave ale acumulării de noi mijloace de distrugere, afectează, în primul rînd, existența tuturor oamenilor, a popoarelor.

Țara noastră, numărîndu-se printre promotorii Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, și-a pus semnătura pe Actul final, prin reprezentantul cel mai fidel al poporului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Apreciind Conferința drept un moment cu adevărat istoric, noi apreciem însă că esențială este, acum, traducerea în viață, prin acțiuni concrete, a principiilor înscrise în documentul de la Helsinki, a tuturor angajamentelor semnate. Există din partea unora tendința de a considera unele prevederi mai importante decît altele și, de aici, se bate multă monedă pe aspectele cu caracter umanitar, pe libera circulație a ideilor.

Depinde însă din ce unghi de vedere este privită această problemă, ce fel de conținut se încearcă să se dea ideii de umanism și de liber acces al ideilor. În fond, viața socială și culturală a fiecărei națiuni nu este o autostradă pe care o pot străbate, cu viteza cailor putere, fenomene nocive, cum sînt folosirea drogurilor, violența, pornografia, propagarea urii față de om, semănarea vrajbei între popoare. După opinia noastră, și nu numai a noastră, ci a tuturor celor de bună credință, faptul că în țările occidentale există peste 17 milioane de șomeri, că din rîndul celor rămași fără lucru fac parte, în primul rînd, muncitorii străini al căror număr, calculat în procente, înseamnă 9,4 la sută din totalul forței de muncă în R.F.G., 9 la sută în Franța, 7,3 la sută în Marea Britanie, 22,8 la sută în Elveția, impune o largă cooperare pentru rezolvarea, într-un spirit cu adevărat umanist, a problemelor sociale care privesc condițiile de muncă și viață, educația și cultura maselor largi de oameni ai muncii. Simpla citare a unor aprecieri din presa occidentală arată cît de gravă este situația a milioane de oameni lăsați pe drumuri, siliți să trăiască în condiții de mizerie, în vreme ce se face mare tapaj pe tema nu știu cărui transfug adept al dictonului latin „patria este acolo unde îmi este bine". „Au venit ca oaspeți, pleacă cerșetori" („Giessner Anzeiger") ; „acum cînd conjunctura este în permanentă scădere, acești străini exploatați și lipsiți de drepturi sînt primii concediați" („Frankfurter Rundschau") ; „societatea industrială occidentală accentuează crunt prăpastia între privilegiați, pe de-o parte, și dezmoșteniții soartei, pe de alta" (L'Express).

O madamă aciuită pe malurile Senei și care și-a păstrat din țara care păcat că a născut-o doar numele, ajunsă acum la o vîrstă cînd inima-i dă ghes spre tot ce ține de tinerețe, încearcă lamentabil să dea lecții tineretului de la noi despre „spirit revoluționar", lupta împotriva „conformismului", vărsînd lacrimi de crocodil că tînăra generație e educată în spiritul umanismului socialist. Vezi doamne, aiurea, tineretul este contestatar, el luptă pentru drepturile sale. Cînd în societatea de consum zeci de mii de asbolvenți de facultate nu găsesc angajamente, cînd studente trebuie să se angajeze pe post de servitoare pentru a-și putea continua studiile, cînd tineri muncitori sînt supuși injustiției sociale, au tot dreptul să lupte pentru dreptate și echitate. Numai că bătrîna doamnă a cam încurcat, iertată să-mi fie expresia, borcanele, confundînd situațiile sau, mai bine-zis, tînjind după vremuri care, la noi, au apus de mult. Cu monedă imprimată peste ocean și scoasă din seifurile C.I.A. pentru a se plăti prețul trădării, iudele moderne au stimulent la vorbire !

În bogatul tezaur al culturii universale, operele naționale se înscriu ca o contribuție de preț la îmbogățirea orizontului spiritual al oamenilor. Noi, românii, sîntem mîndri că, de-a lungul veacurilor și în prezent, creații ale scriitorilor, pictorilor, sculptorilor, muzicienilor, savanților patrioți fac cunoscută omenirii spiritualitatea poporului nostru. După cum, sîntem mîndri că tot ce au făurit mai de preț fiii altor popoare este larg popularizat la noi, îmbogățind inimile și conștiințele cetățenilor României socialiste.

Iată de ce, în numele celor mai nobile idealuri, țara noastră, prin glasul președintelui ei, afirmă necesitatea **„definirii clare de către opinia publică de pe continent, de către oamenii de cultură a noțiunii de umanism și a principiilor sale de bază, precum și a căilor de afirmare, atît în sfera vieții sociale și culturale naționale, cît și în relațiile dintre state, a unui umanism nou, care să pună pe primul plan omul, bunăstarea, demnitatea și fericirea sa".**

Prin tot ceea ce clădim pe pămîntul României socialiste, prin tot ceea ce ne propunem să făurim și în viitor prin întreaga politică externă și activitatea internațională a partidului și statului, slujim omul, progresul, colaborarea între națiuni, pacea.

„Un imperativ al noii ordini economice internaționale este soluționarea judicioasă a problemei materiilor prime și energiei, pe baza respectării dreptului fiecărui popor de a dispune liber de resursele și bogățiile naționale și, totodată, a satisfacerii cerințelor de materii prime ale tuturor țărilor în vederea dezvoltării lor economico-sociale. In acest domeniu se impune, de asemenea, o largă conlucrare a statelor în vederea valorificării superioare a resurselor existente, a eliminării risipei și consumurilor neraționale, a descoperirii de noi resurse, pentru satisfacerea cerințelor de progres ale întregii omeniri".

(Din Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Marea Adunare Națională)

România şi exigenţele cooperării internaţionale în valorificarea materiilor prime minerale şi a resurselor energetice

prof. dr. docent Bujor Almăşan
ministrul minelor, petrolului și geologiei

După ce au caracterizat străvechi civilizații umane (a bronzului, a fierului) și au parcurs, mai bine de două milenii, un drum încărcat de necontenite cuceriri, punctat și de momente dramatice, materiile prime minerale și resursele energetice continuă să fie una din problemele vitale ale lumii contemporane, una din preocupările majore ale politicii economice și comerciale a statelor. Obișnuim încă să spunem că veacul nostru poartă puternica amprentă a petrolului, după ce secolul al XIX-lea a aparținut cărbunelui.

De prisos a mai insista asupra rolului acestor produse pentru mersul înainte al civilizației omenești. Ne vom rezuma să arătăm că singur cărbunele întrebuințat anual la scara globului depășește în greutate întregul consum de alimente (cereale, produse animale, legume, fructe), că extracția mondială de substanțe minerale atinge cca. 20 miliarde tone pe an. De asemenea că, așa cum arată prognozele făcute, cu toată dezvoltarea spectaculoasă a înlocuitorilor și creșterea apreciabilă a gradului de valorificare industrială a bogățiilor minerale ce se extrag, întreaga gamă a resurselor minerale — chiar și cărbunele desconsiderat, în ultimele două decenii, de unele țări dezvoltate — va continua să fie puternic solicitată și în viitor. În următorii 25 de ani, producția mondială a industriei extractive se prevede să crească de cca. 2,6 ori.

Repartizarea inegală pe glob a bogățiilor minerale, nesuprapunerea locurilor de consum peste cele de producție (decît într-un număr redus de cazuri), prețul scăzut, pînă în ultimii ani, al produselor din sectorul extractiv, precum și preocupările de cruțare a rezervelor interne și de protejare a mediului înconjurător, din unele state dezvoltate, au determinat puternice fluxuri de produse ale industriei extractive, în general dinspre țările în curs de dezvoltare spre cele industrializate.

Este suficient să spunem, în acest sens, că :

— peste 50 la sută din producția mondială de petrol și de cupru și peste 60 la sută din cea de bauxită este destinată exporturilor, iar în unele țări, cum sînt cele din Orientul Mijlociu — pentru petrol, Zambia, Chile, Zair și Peru — pentru cupru, Jamaica, Surinam, Guineea — pentru bauxită, 92—99 la sută din producție ia calea exportului ;

— unele țări dezvoltate au o dependență accentuată de piețele externe de materii prime și combustibil — țările vest-europene cca. 65 la sută din combustibilul necesar, iar Japonia 87 la sută ;

— în condițiile complexității economiei moderne, nici o țară, oricît de înzestrată ar fi, nu-și mai poate acoperi necesarul de produse de bază numai din resurse interne ;

— deși valoric importurile — respectiv exporturile — de produse ale industriei extractive reprezintă mai puțin de 1/4 din totalul schimburilor internaționale, ca volum, materiile prime ocupă 2/3 din tonajul flotei comerciale mondiale.

Rezultă că asigurarea aprovizionării cu produse ale industriei extractive implică o vastă cooperare internațională. Această aprovizionare a căpătat dimensiuni noi în condițiile creșterii interdependenței economice dintre țări, dar ea este o problemă veche, căreia omenirea i-a găsit rezolvarea în practicile curente ale comerțului internațional.

În perioada postbelică, deși s-au făcut auzite unele voci alarmate despre „foamea" de metale, despre „setea" de petrol, lumea a înclinat să considere aceste penurii ca fenomene trecătoare și, în fapt, mecanismele clasice au restabilit echilibrul temporar zdruncinat. „Șocul petrolului" din anul 1973 a declanșat criza energetică, extinsă apoi și asupra materiilor prime, iar analiza cea mai sumară a acestor crize a constatat că, departe de a avea cauze conjuncturale, ele au cauze adînci în structura anacronică a economiei mondiale.

Desigur, consumul exagerat la unele produse, rezervele limitate, caracterul lor neregenerator, urcarea mare de prețuri din ultimii ani și alte fapte pot fi invocate drept cauze ale actualei crize, însă ele ating numai în parte fondul problemei. Cauza fundamentală a crizei rezidă în **deteriorarea mecanismelor economice internaționale, în alterarea căilor de cooperare economică dintre state, în perimarea ordinii economice internaționale actuale.**

Este neîndoios că în depășirea stării de criză pot juca un rol important acțiunile fiecărui stat în direcția creșterii potențialului propriu de resurse și, implicit, a reducerii dependenței față de piețele străine. În această direcție sînt de menționat măsurile pentru lichidarea risipei de resurse naturale, extinderea și intensificarea prospecțiunilor și explorărilor geologice pentru punerea în evidență de noi surse, diversificarea consumurilor, aducerea în circuitul economic de zăcăminte cu conținuturi mai sărace, cu condiții mai grele de exploatare și valorificare, eforturi pentru îmbunătățirea tehnologiilor de extracție și de prelucrare ș.a.

Mai mult, prin sporirea eforturilor științifice și tehnice, mai ales în domeniul cercetării de avangardă, se vor putea obține noi surse, în afara celor clasice, care — poate — vor duce chiar la emanciparea omenirii de dependența de unele din resursele cu viață limitată (petrol, gaze naturale etc.).

Realizarea acestor acțiuni, unele de proporții uriașe, necesită timp ; relansarea cărbunelui în unele țări dezvoltate necesi-

tă cca. 10 ani, punerea în evidență și, apoi, în exploatare de noi zăcăminte cer un răgaz de 10 pînă la 15 ani, iar soluțiile tehnologice pentru obținerea de noi surse energetice, de mare amploare, pot întîrzia pînă spre sfîrșitul secolului nostru, începutul mileniului viitor. Pentru perioada ce a rămas din actualul secol, se poate lua în considerare, în mod cert, **creșterea masivă a aportului energiei nucleare și dezvoltarea unor înlocuitori.** Rămîn să joace, în continuare, roluri predominante hidrocarburile printre sursele energetice, aluminiul și alte cîteva metale în sectorul materiilor prime ; de asemenea, urmează să se mențină o solicitare susținută pentru toate produsele minerale — se prevede ca, pînă la sfîrșitul secolului, extracția cărbunelui să se dubleze, producția de cupru și de zinc să crească de 2,5—2,7 ori ș.a., toate acestea determinînd intense schimbări internaționale.

■

Depășirea actualei stări de criză implică măsuri prin care **să fie pusă din nou în stare de funcționare cooperarea economică internațională**, ceea ce nu mai este cu putință pe baza vechilor principii și norme ale relațiilor dintre state. De aici, în concepția partidului și statului nostru, necesitatea de a se **acționa pentru înfăptuirea unei noi ordini economice internaționale.**

Așa cum se știe, la definirea conceptului noii ordini economice internaționale, la stabilirea coordonatelor acesteia, o contribuție esențială au avut-o partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu. Această concepție a fost îmbrățișată de marea majoritate a statelor, s-a bucurat de largă audiență la O.N.U. În sesiunea a VI-a extraordinară, din anul 1974, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat două hotărîri în acest sens, iar în ultima sesiune, în 1975, același for a adoptat o suită de rezoluții semnificative vizînd cooperarea economică internațională. In alte organisme ale O.N.U. se desfășoară eforturi pentru lărgirea cooperării internaționale și dezvoltarea industrială ca parte integrantă a instaurării unei noi ordini economice internaționale (Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare industrială — O.N.U.D.I. ; Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare — U.N.C.T.A.D.; Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare — P.N.U.D. etc. — organisme în cadrul cărora țara noastră desfășoară o amplă activitate).

În Declarația, difuzată la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., în legătură cu poziția României privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale, se subliniază că : **„În epoca noastră, problema materiilor prime și a energiei a devenit vitală, condiționînd însuși viitorul civilizației umane. Rezolvarea concretă a acestei probleme impune o amplă cooperare internațională, care să asigure cele mai eficiente soluții tehnice și economice, pentru punerea în valoare a resurselor de materii prime și energetice cunoscute în prezent, eliminarea risipei și utilizarea lor rațională, asigurîndu-se exercitarea de către fiecare popor a controlului național asupra propriilor bogății, asupra tuturor acțiunilor de cercetare, prospectare și valorificare a acestora".**

Într-adevăr, printre obiectivele majore ale noii ordini economice internaționale se înscriu, alături de eliminarea vechilor relații internaționale, bazate pe inegalitate și inechitate, alături de lichidarea subdezvoltării, **rezolvarea corectă a problemei materiilor prime și a surselor energetice, inclusiv a accesului tuturor țărilor la aceste surse**, precum și promovarea unor largi raporturi între state în domeniul schimburilor comerciale și al cooperării economice.

Calea hotărîtoare pentru lichidarea subdezvoltării — fiind crearea unei industrii naționale, ea **implică punerea în valoare a resurselor naturale ale fiecărei țări**, realizarea unui transfer larg de tehnologii moderne spre țările în cauză, precum și pregătirea de cadre locale, necesare construcției economice și sociale.

În înfăptuirea acestor obiective, un rol deosebit de important revine **promovării de forme superioare** de cooperare economică și tehnico-științifică, care să ducă la crearea unei baze industriale în țările în curs de dezvoltare, la valorificarea resurselor lor naturale, care să nu se limiteze la simpla extracție a acestora, ci și la întemeierea unei industrii producătoare locale.

„Experiența internațională — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la Consfătuirea cu lucrătorii din comerțul exterior — **arată că în raporturile dintre state se impun tot mai puternic noi forme de colaborare, îndeosebi cooperarea în producție, care determină și stimulează diversificarea și lărgirea legăturilor economice, creșterea eficienței lor".**

Creșterea vertiginoasă a numărului acțiunilor de cooperare în producție, în știință și tehnică, în marketing, din ultima vreme, pe toate fluxurile relațiilor internaționale, dezbaterile tot mai extinse din cercurile de specialiști asupra avantajelor cooperării în producție, comparativ cu căile tradiționale ale schimburilor internaționale, duc la concluzia că, într-adevăr, cooperarea în producție a devenit o formă preferată, o formă superioară în relațiile internaționale.

Interesul crescînd pentru cooperare, manifestat de țările socialiste și de cele în curs de dezvoltare, ca formă de promovare a relațiilor dintre ele, conferă cooperării și un semnificativ conținut politic. **„Noi apreciem colaborarea cu țările în curs de dezvoltare de pe toate continentele** — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu — atît ca factor activ în asigurarea progresului economic și social al fiecărei țări, cît și ca o expresie a dezvoltării solidarității în lupta pentru lichidarea subdezvoltării și realizarea unor relații noi pe plan mondial, pentru afirmarea cu putere a noii ordini economice și politice internaționale".**

Intr-adevăr, spre deosebire de schimburile comerciale obișnuite, care afectează mai mult sfera circulației, cooperarea în producție, însoțită de colaborarea în domeniul tehnico-științific, deși încă tînără, și-a învederat pe deplin virtuțile de a adînci relațiile internaționale prin pătrunderea în sfera producției, prin generarea de profunde schimbări în structurile economice, în final prin lichidarea subdezvoltării.

În sectorul extractiv, baza acestei cooperări o constituie :

— necesitatea uneia din părți de a-și explora și valorifica resursele naturale, de a atrage mijloace tehnice, umane și financiare necesare dezvoltării industriale proprii ;

— necesitatea, pentru cealaltă parte, de a obține pe această cale materiile prime de care are nevoie, pentru o perioadă îndelungată, ca și posibilitatea de a-și valorifica potențialul tehnic, industrial și experiența.

Țara noastră, înfăptuind, în ultimii 30 de ani, o politică industrială extractivă clară și fermă, a obținut o dezvoltare remarcabilă în domeniul geologic, minier și petrolier, reușind să-și acopere, din surse proprii, o bună parte din necesitățile de materii prime și combustibili minerali, precum și să-și creeze un potențial ridicat în cercetare, proiectare, construcția de obiective miniere și petroliere, construcția de utilaje specifice, să-și formeze un apreciat fond de cadre de specialitate. Însă, datorită rezervelor interne insuficiente la unele substanțe — la minereuri de fier și neferoase, la cărbuni cocsificabili, fosfați și chiar la țiței —, țara noastră nu-și poate acoperi necesarul numai din producția internă, fiind nevoită să apeleze la importuri. Este vorba de materii prime al căror import se repetă an de an, implicînd un mare efort pentru balanța de plăți și o serie de riscuri cu caracter conjunctural. În aceste condiții, s-a impus cooperarea în producție în domeniile geologic, minier și petrolier care, așa cum s-a văzut, oferă avantaje atît pentru țara noastră cît și pentru partener.

În anul 1975, industria noastră extractivă a participat la peste **70** acțiuni de cooperare, în **46** de țări, și se află în diferite faze de tratare un număr mai mare de noi acțiuni. În centrul acestora se află cooperarea cu țările socialiste membre ale C.A.E.R. și cu celelalte țări socialiste. În același timp, ca țară în curs de dezvoltare, este de înțeles că România promovează pe scară largă conlucrarea cu celelalte țări în curs de dezvoltare, astfel ca, împreună, să lichidăm decalajele care ne despart de țările economic avansate. In același timp, ca țară în curs de dezvoltare, cu experiență în industrializare, România trezește un interes crescînd în țările în curs de dezvoltare care au pășit pe calea dezvoltării independente.

Aceste acțiuni se desfășoară cu aplicarea strictă a principiilor promovate consecvent de partidul și statul nostru în ultimul deceniu în relațiile externe, devenite fundamentale pentru dreptul internațional contemporan.

Pentru realizarea acțiunilor de cooperare în domeniul geologic, minier și petrolier au fost create două întreprinderi specializate — GEOMIN și ROMPETROL, care și-au cîștigat un bun renume în numeroase țări ale lumii.

Formele concrete de cooperare sînt variate :

1. Societățile mixte și formele asociate (asociații în participație) pentru explorarea, exploatarea, prelucrarea și valorificarea industrială a zăcămintelor de substanțe minerale utile. Aportul părții românești la aceste societăți poate consta din cheltuieli efectuate pentru cercetarea geologică a zăcămintelor, elaborarea de cercetări tehnologice, de proiecte, livrarea de utilaje și echipamente industriale, asistența tehnică la construirea obiectivelor, iar în unele cazuri și din mijloace financiare lichide sau credite bancare. Se urmărește ca ponderea livrărilor de utilaje și a lucrărilor de engineering și management să fie cît mai ridicată. Partea română asigură și cadrele de specialitate necesare construirii și conducerii tehnice a unităților ;

Rambursarea aportului părții românești ca și a cotei de beneficii se face, de regulă, prin livrarea de materii prime minerale produse de unitatea respectivă, de alte mărfuri din țara parteneră sau în devize ;

Astfel de societăți mixte au fost create în opt state africane și din America Latină și sînt în curs de organizare alte opt astfel de societăți. Unele din obiectivele industriale realizate în cooperare au intrat în producție în Maroc, Kenya etc.

2. Executarea pe contul propriu al părții românești de lucrări de prospecțiuni și

explorări geologice, pentru punerea în evidență de zăcăminte de substanțe minerale utile. Țara noastră are o tradiție bogată în domeniul cercetărilor geologice și dispune de organizații specializate și de dotarea tehnică pentru a executa astfel de lucrări în orice condiții geografice și climatice, pentru orice tip de zăcăminte. Desfășurăm o activitate de cercetare geologică în numeroase țări, folosind specialiști și dotație proprie. Au fost puse în evidență numeroase zăcăminte în mai multe țări din Africa și America Latină, dintre care se menționează un zăcămînt de cupru și zinc de mare potențial în Peru și două zăcăminte cuprifere în Zambia. În cele mai multe cazuri, se urmărește ca zăcămintele astfel puse în evidență să facă obiect de cooperare în producție între cei doi parteneri, într-o fază următoare.

Participarea la executarea unor astfel de lucrări are și avantajul că ne dă posibilitatea să cunoaștem în detaliu zăcămintele și să elaborăm tehnologiile cele mai adecvate de exploatare.

3. Acordarea de asistență tehnică țărilor în curs de dezvoltare, pe baze contractuale, prin punerea la dispoziție de specialiști români, pentru efectuarea de lucrări de dezvoltare a industriei extractive, sau de clarificare a condițiilor unor zăcăminte, toate urmărind dezvoltarea economică a țării respective. Actualmente, se lucrează în cadrul contractelor de asistență tehnică cu Algeria, Maroc, Libia, Congo și numeroase altele.

Țara noastră mai participă la formarea de cadre tehnice pentru economia țărilor respective, atît prin instruirea practică la fața locului de către specialiști români, cît și prin școlarizare în unități din România.

4. Crearea în alte țări de birouri de engineering, care desfășoară o activitate susținută de consulting și de expertize tehnice asupra unor zone mineralizate, sau asupra unor exploatări existente, lucrări care s-au dovedit a fi eficiente, în unele cazuri conducînd la conturarea unor obiective concrete de cooperare industrială.

5. Livrări de instalații complete și de utilaje de producție românească cu credite, cu asigurarea asistenței tehnice la lucrările de construcții și montaj. Pe lîngă livrarea de utilaje, asigurăm o gamă largă de servicii, lucrări de cercetare tehnologică, de proiectare, asistență tehnică, asigurarea conducerii tehnice în primele perioade de funcționare etc.

Rambursarea livrărilor și serviciilor prestate de partea română se face fie în valută, fie în produse ale obiectivului construit.

S-au realizat astfel de cooperări în Siria, Egipt, Tunisia, Yemen ș.a.

6. Cooperarea în producție pentru fabricarea de utilaje miniere pentru necesitățile partenerilor, cum sînt cele realizate cu U.R.S.S. pentru producția de complexe mecanizate pentru minele de cărbuni, cu R.S. Cehoslovacă pentru stîlpi hidraulici de susținere în subteran ș.a. Alte asemenea acțiuni sînt încheiate sau se află pe cale de definitivare cu alte țări.

Partidul și statul nostru urmăresc o îmbunătățire continuă a activității de cooperare în domeniul industriei extractive, pentru asigurarea pe scară mai mare a necesarului de materii prime ale țării noastre, precum și pentru a aduce o contribuție tot mai însemnată la dezvoltarea industrială a țărilor partenere, la lichidarea subdezvoltării, component esențial al noii ordini economice internaționale.

NEW YORK

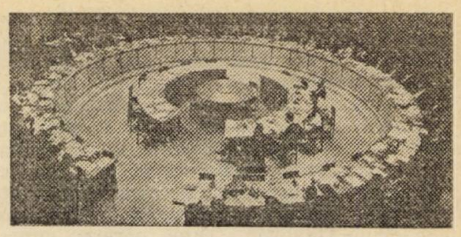

În dezbaterea Consiliului de Securitate — situația din Orientul Mijlociu

Pe baza rezoluției sale din 30 noiembrie 1975, Consiliul de Securitate a început, luni, la ora 21,10 GMT, o dezbatere importantă, așteptată cu interes, asupra situației de ansamblu din Orientul Mijlociu, inclusiv asupra problemei palestiniene. Reuniunea, după cum se știe, a fost convocată pornindu-se de la starea de tensiune care persistă în regiune, și ar urma să țină seama, conform textului adoptat anul trecut, de toate rezoluțiile O.N.U. cu privire la Orientul Mijlociu. De asemenea, o declarație-anexă la rezoluția pe baza căreia se desfășoară actuala sesiune exprima opinia majorității membrilor Consiliului de Securitate cu privire la oportunitatea și necesitatea prezenței Organizației pentru Eliberarea Palestinei la dezbaterile care au început luni seara.

Această poziție, în consens cu vederile unui mare număr de țări ale lumii, a fost salutată ca o evoluție pozitivă pe linia recunoașterii tot mai largi a drepturilor naționale ale poporului palestinean, precum și a reprezentativității indiscutabile a O.E.P. — exponentul aspirațiilor fundamentale ale propriului popor.

Luni seara, la deschiderea reuniunii Consiliului de Securitate, prevederea ca O.E.P. să fie prezentă la actualele lucrări a constituit, totuși, obiectul unei dezbateri preliminare. Supusă aprobării, propunerea respectivă a întrunit 11 voturi favorabile, 1 împotrivă (S.U.A.) și 3 abțineri (Franța, Italia, Marea Britanie). În felul acesta, conform modalităților de funcționare a Consiliului, reprezentanții poporului palestinean au fost invitați și participă, pentru prima dată, la o dezbatere a forului permanent al O.N.U. asupra situației din Orientul Mijlociu, dobîndind noi posibilități de a-și susține și apăra cauza națională justă, inclusiv dreptul de a forma un stat propriu, independent. Totodată, după cum subliniază numeroși comentatori și după cum însuși evoluțiile din ultimul timp o arată, participarea O.E.P. la actualele dezbateri constituie o expresie clară a recunoașterii importanței fundamentale a soluționării problemei palestiniene pentru reglementarea complexelor probleme din Orientul Mijlociu.

De altfel, în declarații care au precedat actuala reuniune, numeroase personalități politice și reprezentanți de guverne, inclusiv secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, au relevat importanța esențială a problemei palestiniene pentru o soluționare deplină, justă și durabilă, a conflictului din regiune. Subliniind, astfel, că sesiunea Consiliului de Securitate asupra situației din Orientul Mijlociu ar putea contribui la soluționarea definitivă a conflictului, Kurt Waldheim a arătat că „necesitatea definirii statutului politic al palestinienilor este din ce în ce mai larg recunoscută". „Această problemă, a spus el, va constitui, fără îndoială, unul din principalele aspecte ale dezbaterii din Consiliul de Securitate" ; iar aceasta — a precizat Waldheim — pentru că rezoluția 242 din noiembrie 1967 „nu tratează chestiunea decît pe latura ei umanitară, referindu-se la palestinieni ca refugiați".

În momentul în care se desfășoară lucrările sale asupra situației din Orientul Mijlociu (lucrări care, potrivit observatorilor, ar putea să dureze două-trei săptămîni), Consiliul de Securitate mai cuprinde, pe lîngă cei cinci membri permanenți (U.R.S.S., S.U.A., Marea Britanie, Franța și R. P. Chineză), următorii zece membri nepermanenți : **România**, Panama, Guyana, Pakistan, Italia, Japonia, Benin (fostul Dahomey), Suedia, Libia și Tanzania. Asistă, de asemenea, în calitate de invitați, reprezentanții statelor arabe implicate în conflictul din Orientul Mijlociu (Egiptul, Siria și Iordania), nu însă și reprezentantul Israelului, care, în conformitate cu poziția adoptată de guvernul său, a refuzat să participe la dezbateri alături de Organizația pentru Eliberarea Palestinei.

La deschiderea lucrărilor, luni seara, reprezentantul Egiptului, care urma să inaugureze dezbaterea, a cedat prioritatea reprezentantului O.E.P., Farouk Kaddumi, șeful Departamentului politic al organizației, în conformitate cu înțelegerea survenită anterior între cele două delegații. Cuvîntul reprezentantului palestinean a fost urmărit, relevă comentatorii, cu cea mai mare atenție de membrii Consiliului de Securitate și de celelalte delegații prezente, el constituind, în fapt, o expunere detaliată asupra originilor, evoluției și stadiului actual al problemei palestiniene și celorlalte aspecte ale crizei din Orientul Mijlociu. Insistînd asupra situației existente și a premiselor de soluționare a conflictului, F. Kaddumi a subliniat, în expunerea sa, necesitatea ca forul permanent al O.N.U. să recunoască „drepturile inalienabile ale poporului palestinean" și să-i ofere „posibilitatea de a-și realiza propriile aspirații naționale".

Reprezentantul O.E.P. a fost singurul vorbitor în prima ședință a Consiliului de Securitate, după care lucrările au fost amînate pentru marți seara, la ora 20,00 GMT. În așteptarea continuării dezbaterilor și a hotărîrilor ce vor fi propuse sau adoptate, factorii direct interesați și observatorii politici manifestă prudență în aprecierea viitorului curs al actualei reuniuni, dar încearcă, totodată, să stabilească o configurație cît mai exactă a diferitelor poziții, pornind de la declarațiile mai noi ale părților interesate sau ale unor membri ai Consiliului. Este relevată, în acest sens, declarația deja amintită a secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, care a subliniat că nu trebuie să se aștepte de la actuala sesiune soluționarea imediată a unui conflict „a cărui complexitate rămîne extremă". Dar, a spus el, „rezultatul sesiunii Consiliului de Securitate va avea o importanță deosebită pentru a se ști dacă o nouă reuniune a Conferinței de la Geneva asupra Orientului Mijlociu va putea sau nu să se țină în viitorul previzibil". Deplîngînd absența Israelului de la dezbaterile în curs, el și-a exprimat speranța că

„toate părțile în conflict vor veni la masa conferinței, fie că aceasta va fi aici, în fața Consiliului de Securitate, sau la Geneva, deoarece numai prin negociere conflictul ar putea să fie soluționat". Guvernul sovietic, în declarația lui din 10 ianuarie, apreciază că rezultatul principal al dezbaterii Consiliului de Securitate ar trebui să fie „crearea condițiilor necesare pentru reluarea și activitatea eficientă a Conferinței de la Geneva". „După părerea guvernului sovietic, adaugă documentul, la dezbaterea problemei privind situația din Orientul Mijlociu, Consiliul de Securitate trebuie să se bazeze pe rezoluțiile sale cunoscute, adoptate după războiul din 1967 și, respectiv, după războiul din 1973, și să țină seama, totodată, în întregime, de hotărîrile Adunării Generale a O.N.U. care au o legătură directă cu problema respectivă". Se relevă, de asemenea, că toate părțile nemijlocit interesate, inclusiv O.E.P., trebuie să participe de la bun început și pe bază de drepturi egale, la lucrările Conferinței de la Geneva.

Alte poziții referitoare la actualele dezbateri au fost expuse sau definitivate, fie în cadrul unor declarații publice ale reprezentanților diferitelor guverne, fie în cadrul unor întîlniri care au precedat deschiderea reuniunii Consiliului de Securitate. Șeful statului egiptean, Anwar Sadat, sublinia, astfel, necesitatea continuării eforturilor pentru a se ajunge la „o soluționare totală a conflictului din regiune, care să garanteze drepturile poporului palestinean — element esențial al crizei."

După întrevederile sale cu ministrul de externe israelian, desfășurate săptămîna trecută, secretarul de stat al S.U.A., H. Kissinger, a declarat că țara sa se va opune „oricărei încercări de modificare a rezoluțiilor 242 și 338" (adoptate în 1967 și, respectiv, în 1973).

Participînd la actualele dezbateri asupra situației din Orientul Mijlociu, în calitate de membru nepermanent al Consiliului de Securitate, România va acționa, pe baza poziției sale cunoscute și principiale, consecvent afirmată, pentru crearea de premise care să faciliteze soluționarea grabnică, deplină și durabilă, a conflictului din regiune, pentru instaurarea unei conviețuiri pașnice între toate națiunile din zonă. Pentru aceasta, după cum a subliniat în repetate rînduri țara noastră, sînt necesare retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate, soluționarea problemei poporului palestinean, conform drepturilor sale naționale legitime, inclusiv crearea unui stat palestinean independent, realizarea unor înțelegeri care să garanteze integritatea și suveranitatea tuturor statelor din zonă și să asigure conviețuirea lor pașnică.

În conformitate cu poziția ei de principiu și cu solidaritatea consecvent manifestată față de cauza poporului palestinean, România salută participarea O.E.P. la actualele dezbateri, considerînd că soluționarea problemei poporului palestinean constituie o componentă esențială a reglementării depline, juste și durabile, a conflictului din Orientul Mijlociu. Participarea O.E.P. la actualele dezbateri din Consiliul de Securitate, apreciază țara noastră, deschide perspective noi pentru realizarea unor progrese în soluționarea conflictului.

Hotărîtă să acționeze pentru întărirea păcii și securității în lume, pentru reglementarea prin mijloace pașnice a conflictelor existente, România va acționa, și în această împrejurare, pentru găsirea unor soluții durabile și juste, care să țină seama de interesele legitime ale tuturor părților.

Ion Madoșa

ATENA

Reuniunea interbalcanică a experților în problemele economice

Corespondență de la Ion Badea

În aceste zile, la Atena se fac ultimele pregătiri pentru reuniunea experților în problemele economice din țările balcanice.

Convenită să debuteze la 26 ianuarie, cu participarea reprezentanților Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei, României și Turciei, reuniunea va fi consacrată discutării unor aspecte economice și tehnice, interesînd cele cinci țări, îndeosebi în domeniile industriei, transporturilor, telecomunicațiilor, energiei electrice, apărării mediului înconjurător, precum și din alte sectoare.

După cum au informat surse guvernamentale ale țării-gazdă, subiectele concrete ale ordinii de zi vor fi definite chiar de reuniune, în cadrul primelor dezbateri generale. Temele astfel stabilite vor fi trimise comisiilor și subcomisiilor pe domenii de activitate, care vor prelucra și coordona propunerile delegațiilor naționale și, pe baza lor, vor redacta proiectele ce vor fi supuse discuțiilor în plenara reuniunii. Hotărîrile vor fi luate după principiul unanimității.

Delegațiile participante vor fi conduse de miniștrii adjuncți sau de directori generali din departamentele planificării și vor include funcționari superiori din diferite ministere economice. Se prevede, de asemenea, posibilitatea ca delegațiile să fie asistate de funcționari diplomatici superiori, în calitate de observatori.

Rezultat al consensului intervenit în cadrul schimburilor de vizite și convorbirilor la nivel înalt, care au avut loc între țările balcanice în cursul anului 1975, reuniunea experților economici ai acestor țări — ce se întrunește, la Atena, din inițiativa primului ministru grec, Constantin Karamanlis — este concepută ca o expresie a eforturilor de lărgire a cooperării în Balcani. Mobilurile și rațiunile sale se află în spiritul consacrat prin Actul final al Conferinței general-europene la nivel înalt, în realitatea istorică și geografică a zonei Balcanilor, în dorința sinceră de a sluji năzuințele de înțelegere, prosperitate și conlucrare pașnică, în deplină egalitate, ale popoarelor balcanice.

„Crearea, de către țările balcanice, a unor unități de cooperare în toate domeniile care se oferă pentru aceasta (construcții, transporturi, energetică, producție industrială, turism etc.) și întărirea lor prin schimburi culturale, de cercetări și tehnologice, prin programe comune — remarcă ziarul grec «Kathimerini» — permite să fie evidențiată dimensiunea avantajelor ce vor rezulta, pentru întreaga regiune și popoarele care o locuiesc, din înfăptuirea colaborării balcanice multilaterale".

Se are în vedere instituționalizarea conferinței pentru colaborarea balcanică multilaterală, iar reuniunea experților, care va începe la 26 ianuarie, la Atena, este considerată drept o primă fază a acesteia. Va urma o a doua fază, la nivel ministerial — după cum au declarat surse guvernamentale grecești, citate de ziarul „Acropolis" — „poate chiar înainte de vara acestui an". Între timp, se are în vedere crearea unui secretariat permanent, care se va ocupa cu elaborarea programelor concrete de cooperare interbalcanică în diverse domenii.

Opinia care prevalează, în acest moment, în cercurile guvernamentale și politice grecești afirmă necesitatea de a se începe colaborarea balcanică multilaterală de la aspectele economice. Se prevede, de asemenea, intrarea în studiu imediat, pentru a fi cuprinse în colaborarea multilaterală, relațiile culturale și pe linie de învățămînt.

Reafirmînd poziția României în problema colaborării balcanice, președintele **Nicolae Ceaușescu** arăta, în recenta Expunere în fața Marii Adunări Naționale: **„Am venit întotdeauna în întîmpinarea inițiativelor constructive de acest fel — cum este, de exemplu, propunerea recentă a Greciei de a se organiza o reuniune economică, la nivel ministerial. Considerăm necesar să fie intensificată activitatea organismelor și organizațiilor de colaborare interbalcanică existente și, totodată, să se creeze altele noi, în scopul abordării unor probleme de interes comun, cum sînt dezvoltarea transporturilor, conlucrarea între camerele de comerț și altele, care să contribuie la întărirea încrederii între state, la amplificarea relațiilor de cooperare și bunăvecinătate, la transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii și colaborării, lipsită de arme nucleare. O asemenea evoluție ar corespunde pe deplin intereselor tuturor națiunilor din Balcani, din Europa, din zona Mediteranei și din Orientul Mijlociu. Este de la sine înțeles că transformarea Balcanilor într-o asemenea zonă a păcii nu poate fi îndreptată împotriva nimănui, nu poate dăuna nici unei țări sau grupuri de țări; dimpotrivă, asemenea colaborare pașnică cu caracter regional constituie o cale sigură de consolidare a destinderii și securității întregului continent, a păcii mondiale".**

Presa ateniană subliniază, în mod explicit, rolul și contribuția României la afirmarea și înfăptuirea ideii de colaborare balcanică. „România — scrie, în acest sens, ziarul «To Vima» — acordă o importanță deosebită dezvoltării relațiilor economice și schimburilor cu toate țările balcanice considerînd că aceasta va influența pozitiv colaborarea și buna vecinătate, va contribui la reglementarea încordărilor, la cauza păcii și securității tuturor statelor din Balcani și din întreaga lume".

PIAŢA COMUNĂ

„Raportul Tindemans" sub semnul controversei

Un document însumînd 75 de pagini a fost transmis de premierul belgian, Leo Tindemans, celor nouă guverne din Piaţa comună. Conducătorul echipei ministeriale de la Bruxelles a îndeplinit, la scadenţa fixată, misiunea ce i-a fost încredinţată de către colegii săi, în decembrie 1974, cînd s-au reunit pe malurile Senei pentru a sonda viitorul comunitar. De altfel, încă din 1972, tot la Paris, cei nouă şi-au fixat drept obiectiv major de a transforma „înainte de sfîrşitul actualului deceniu" ansamblul relaţiilor dintre statele membre ale C.E.E. într-o uniune vest-europeană. Conţinutul formulei rămînea vag. Lunile şi anii care au urmat n-au adus elemente noi, de natură să clarifice perspectivele. Misiunea lui Tindemans a fost aceea de a colecta opiniile unor sectoare diverse din statele ce compun C.E.E., de a le sintetiza şi de a desprinde din mulţimea declaraţiilor ce pot părea convergente dar care se dovedesc, în multe cazuri, ireconciliabile pe planul practic, concluzii capabile să întrunească asentimentul celor în cauză, ducînd la revitalizarea Pieţei comune. Comunicînd conţinutul acestui document, Tindemans a avertizat că nu a avut nici intenţia de a redacta constituţia proiectatei uniuni şi nici de a descrie ceea ce ar trebui să fie „o Europă (a celor nouă) ideală". Potrivit unui ziar belgian, „Le Soir", Tindemans, conştient de dificultăţile şi de sterilitatea ambiţiilor grandioase, s-a limitat să facă apel la „arta posibilului". Premierul belgian şi-a concentrat sugestiile în cîteva capitole esenţiale :

a) *politica externă :* în această materie, Tindemans reactualizează variante „supranaţionale". Tendinţa principală este aceea de a impune o orientare unică sau, cum se exprimă premierul belgian, uniunea vest-europeană să vorbească cu „o singură voce" în problemele vitale. Cu „vocea" cui ? Experienţa — chiar foarte recentă — a demonstrat imposibilitatea de a avea „o singură voce" — fie că este vorba de relaţiile cu S.U.A., fie că problema este cea energetică sau alta. Criticile pe care le-a recoltat raportul vădesc persistenţa acestei realităţi. Tindemans pledează pentru ca angajamentul politic al statelor membre, aflat la fundamentul cooperării politice, să fie transformat într-o obligaţie juridică.

b) *uniunea economică şi monetară :* pornind de la constatarea că „nu există un acord asupra modului de a realiza politica economică şi monetară comună" şi că, în actuala stare de lucruri, „nici un progres real" nu este previzibil, Tindemans apreciază că este imposibil să se prezinte un program de acţiune care să implice parcurgerea tuturor etapelor de către toate statele membre în acelaşi moment. Premierul belgian reia, precaut, ideea fostului cancelar Willy Brandt a unei Europe occidentale „cu două viteze".

c) *structurile instituţionale :* „Consiliului (vest)-european" (compus din şefii guvernelor) i se atribuie rolul de a determina o orientare generală, în timp ce Consiliul miniştrilor de externe va trebui să coordoneze activitatea consiliilor specializate (agricultură, finanţe, energie etc.) Preşedintele Comisiei de la Bruxelles ar urma să fie desemnat de „Consiliul european" — ceea ce va da o nouă dimensiune funcţiei — trebuind să se prezinte, apoi, în faţa parlamentului vest-european (ales, din 1978, prin sufragiu direct şi care va dobîndi nu numai drepturi deliberative, ci şi capacitatea de iniţiativă), pentru a fi confirmat şi pentru a-şi expune programul. Preşedintele desemnează, după aceea, membrii comisiei, consultîndu-se cu guvernele statelor membre şi ţinînd cont de repartiţia naţională. În mecanismul instituţional se propune introducerea votului majoritar, cu obligaţia minorităţii de a se ralia punctului de vedere predominant.

Sugestiile conţinute în document urmează a fi abia discutate. Deocamdată, înregistrăm primele luări de poziţii. Reacţiile contradictorii faţă de documentul pe care l-a elaborat prefigurează o confruntare politică ce promite a nu fi lipsită de accente ascuţite. Desigur, nu exagera „Süddeutsche Zeitung" cînd afirma că „procesul de unificare (vest-european) va necesita nu ani, ci generaţii întregi". Reînnoirea C.E.E., afectată de acumularea crizelor interioare şi de aprofundarea discrepanţelor dintre statele aderente, supusă presiunii intereselor divergente nu se poate realiza prin construcţii iluzorii care fac abstracţie de realităţi politice şi nu numai politice. Fără îndoială, Tindemans nu greşea atunci cînd afirma că „Europa (occidentală) nu merge bine" (interviul din „Le Monde"). Tratamentul pe care îl propune este, însă, discutabil. Chiar dacă în unele capitale — precum era de aşteptat, mai cu seamă, la Bonn — s-a vădit, în sferele oficiale, o notă de satisfacţie, printre frazele elogioase pot fi percepute rezerve.

„France Presse" afirma că, la Paris, observatorii politici apreciază că, dacă toată lumea pare a fi de acord asupra obiectivelor ce trebuie atinse, dificultăţile apar cînd este vorba de a stabili precis mijloacele de a le realiza. Ziarul britanic „Guardian" apreciază documentul „irealizabil pe plan politic şi, de asemenea, foarte puţin util". Organul democrat-creştin italian „Il Popolo", fără a contesta liniile de bază ale raportului, semnalează că acesta nu conţine „nimic spectaculos". Reticenţele se exprimă cu nuanţe diverse, punînd în cauză de la domenii limitate pînă la viziunea globală. Ziarul socialist italian „Avanti" opinează că „partea cea mai discutabilă a raportului priveşte sectorul economic". Organul comunist „L'Unità" subliniază că, „în faţa unei realităţi obiectiv dramatice, raportul Tindemans reflectă sărăcia propunerilor în materie de politică economică comună şi reflexele veleitare pe plan internaţional".

Formulele „supranaţionale" pe care le preconizează documentul, tentativa de a obţine „identitatea (vest)-europeană" în dauna specificităţii naţionale au alimentat observaţii critice. Aceste observaţii pornesc de la premisa că ar fi nerealist să se creadă că slăbiciunile Pieţei comune, fragilitatea structurilor sale, paralizia de care suferă ar putea fi tratate prin ignorarea trăsăturilor distincte şi prin aducerea la un numitor comun cu ajutorul „regulii majorităţii". Premierul danez, Joergensen, a respins încă de mai multe săptămîni ideea de a acorda parlamentului vest-european o putere legislativă, considerînd că această competenţă trebuie să revină Consiliului ministerial al C.E.E. în cadrul căruia este necesară menţinerea dreptului de veto al unei ţări în problemele decisive. După publicarea raportului Tindemans, un purtător de cuvînt al partidului guvernamental danez a precizat dezacordul cu politica de „apărare comună" şi cu „schiţa de supranaţionalitate" pe care o reprezintă recomandarea ca angajamentul politic al statelor să se transforme în obligaţie juridică, însoţită de impunerea votului majoritar. La Haga — semnalau agenţiile — se exprimă aproape aceleaşi reticenţe. Ziarul londonez „Times" crede că guvernul britanic nu va găsi, probabil, pe gustul său propunerea de a se recurge la votul majoritar. „France Presse" menţiona : „caracterul supranaţional pe care dl Tindemans vrea să-l dea comunităţii ridică tot atîtea probleme în Franţa, ca şi între partenerii din C.E.E." Publicaţia pariziană „La lettre de la nation" semnala că propunerile lui Tindemans pot afecta autoritatea guvernelor şi parlamentelor naţionale, reducînd competenţele acestora. Publicaţia scria : „Ce va deveni atunci suveranitatea guvernelor şi parlamentelor naţionale ? Acestea (propunerile) nu sînt, evident, decît sugestii. Însă ele relevă o supărătoare tendinţă de supranaţionalitate". Caracterul inacceptabil al unei asemenea tendinţe este subliniat, în mod deosebit, în legătură cu votul majoritar. Dacă cei opt parteneri ai Parisului din C.E.E. vor decide reintrarea Franţei în structurile N.A.T.O., aceasta va trebui să se supună ? — se întreba „La lettre de la nation". La microfonul postului de radio „France Inter", fostul premier francez, Michel Debré, a respins ideea unor instituţii care să rivalizeze cu guvernele naţionale, evidenţiind că, în împrejurările actualei crize, „unul din resorturile redresării este patriotismul".

La sfîrşitul lui februarie sau începutul lui martie, „Consiliul european" va examina raportul. Cert este că dezbaterea a debutat sub auspiciile controversei.

Eugeniu Obrea

Contacte diplomatice

— Kalevi Sorsa, viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe al Finlandei, a efectuat o vizită oficială la Moscova.

— Jean Sauvagnargues, ministrul francez al afacerilor externe, a avut, la Quai d'Orsay, convorbiri cu omologul său spaniol, Jose Maria Areilza.

— La Ankara, Lubomir Strougal, şeful guvernului cehoslovac, a semnat un acord de cooperare pe termen lung, în domeniile economic, tehnic, industrial şi ştiinţific, cu Suleyman Demirel, primul ministru al Turciei.

— A efectuat o vizită la Paris Oskar Fischer, ministrul afacerilor externe al R.D.G.

— La invitaţia guvernului japonez, Andrei Gromîko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., a efectuat o vizită de cinci zile la Tokio.

— Premierul olandez Joop den Uyl a avut convorbiri, la Stockholm, cu premierul Olof Palme.

— Primul ministru al R. D. Vietnam, Fam Van Dong, l-a primit, în cursul vizitei sale la Hanoi, pe ministrul de externe birmanez, Uhla Phone.

— Premierul panamez Omar Torrijos face o vizită în Cuba.

— Peter Mladenov, ministrul bulgar al afacerilor externe, a sosit la Atena.

— Ministrul portughez al afacerilor externe, Melo Antunes, vizitează Ungaria şi Cehoslovacia.

— Venind din Statele Unite, Yigal Allon, viceprim-ministru şi ministru al afacerilor externe al Israelului, a efectuat o vizită la Londra.

ROMA

Semnificația noii crize guvernamentale

Declanșată, la 7 ianuarie, prin retragerea sprijinului parlamentar al socialiștilor, demisia Cabinetului Aldo Moro pune capăt existenței celui de-al 37-lea guvern italian de după război și al 32-lea de la proclamarea Republicii (iunie 1946).

Amenințarea crizei plutea în aer încă din ultima zi a anului trecut cînd, într-un articol publicat în „Avanti", organul P.S.I., secretarul general al partidului, Francesco De Martino, afirma că și-a pierdut orice speranță în supraviețuirea guvernului Moro pînă la congresele din primăvară a trei din principalele partide politice italiene : socialiștii (4—8 februarie), democrat-creștinii (4—8 martie) și socialist-democrații (11—14 martie). „Avem datoria — scria De Martino — să ne întrebăm dacă n-a sosit momentul să procedăm la o confruntare între toate partidele, conștienți de faptul că actuala majoritate nu mai există". Este vorba de o majoritate ce îi cuprinde pe socialiști și socialist-democrați care, din noiembrie 1974, după cea mai lungă criză guvernamentală din istoria țării, au acordat sprijin extern (în cadrul parlamentului) guvernului bipartit (democrat-creștini și republicani), prezidat de Aldo Moro.

Perioada care a trecut de la constituirea Cabinetului bicolor condus de Aldo Moro a fost marcată de agravarea situației economice a țării, de nesoluționarea unor probleme stringente ale maselor muncitoare. În plus, partidul majorității relative — democrația creștină — neoferind elemente reale pentru clarificarea și soluționarea problemelor economice și politice, s-a găsit în situația de a nu putea face ordine nici în propriile sale rînduri. Disensiunile din interiorul democrației creștine s-au accentuat după scrutinul de la 15 iunie 1975, ale cărui rezultate aveau să demonstreze că poporul italian dorește o schimbare în sensul înnoirilor democratice, înnoiri de structură, cu un pronunțat caracter politic.

Partidul Comunist Italian, pronunțîndu-se pentru o politică de înnoire a țării, pentru realizarea unor prefaceri structurale în cadrul societății italiene, confruntată cu grave fenomene de criză, a reușit să-și atragă, la alegerile administrative de la 15 iunie, adeziunea, nu numai a clasei muncitoare, ci și a păturilor intermediare, a altor straturi și grupări sociale. În lunile ce au urmat votului de la 15 iunie, opinia publică italiană, importante forțe politice ale țării au căpătat conștiința faptului că P.C.I. este un partid fără a cărui participare și contribuție nu pot avea loc asemenea înnoiri.

Iată, deci, rațiunile pentru care problema raporturilor cu comuniștii, a inițierii unui dialog, de multă vreme așteptat și îndelung amînat, a devenit, în aceste zile, problema centrală a vieții politice italiene, preocuparea de fond a principalelor partide politice.

Previzibilă, criza declanșată n-a fost totuși dorită în acest moment, chiar dacă din rațiuni diferite. Nici de democrat-creștini, nici de comuniști, nici de sindicate. Încă din luna noiembrie, Enrico Berlinguer sublinia inutilitatea și riscul declanșării unei crize de guvern „înainte de a se fi creat condițiile pentru ca, în urma căderii guvernului, să ia naștere o evoluție mai adecvată gravității crizei și dimensiunii operei de reînnoire care ar fi necesare".

Cele trei mari centrale sindicale italiene — C.G.I.L. (comunistă), C.I.S.L. (democrat-creștină) și U.I.L. (socialistă și socialist-democrată) consideră, unanim, criza ca „dramatică în contextul gravității situației economice și sociale a Italiei". Într-un comunicat comun, cele trei centrale sindicale au atras atenția asupra „pericolelor crizei" : „Ne îndreptăm spre o paralizare intolerabilă a activităților țării, tocmai acum cînd este nevoie de o largă marjă de intervenții".

Într-adevăr, criza economică și socială prin care trece, astăzi, Italia este apreciată de observatorii politici italieni drept „gravă și profundă". Balanța de plăți deficitară, șomajul în creștere (rata șomajului este din cele mai ridicate din perioada postbelică, afectînd, potrivit cifrelor oficiale, șapte la sută din forța de muncă a țării), investițiile în scădere, inflația și recesiunea, înapoierea economică și socială a Mezzogiorno-ului alimentează, prin cotele ridicate la care au ajuns, una din crizele economice de cele mai mari proporții din istoria țării.

Paralizarea activităților, asupra căreia se atrage atenția în comunicatul celor trei mari centrale sindicale, a și început să se manifeste : Ministerul muncii a anunțat suspendarea negocierilor pentru reînnoirea contractelor colective ale funcționarilor. Același lucru se va întîmpla probabil și cu reînnoirea altor 70 de contracte colective, cuprinzînd un număr de peste 10 milioane de muncitori. Într-un asemenea context, sindicatele se pronunță împotriva alegerilor generale anticipate care, așa cum sublinia secretarul general al C.G.I.L., Luciano Lama, „ar antrena un vid politic și o vacanță a puterii ale căror grele consecințe le-ar suporta țara".

Pentru ieșirea cît mai grabnică din actuala criză, la sediile principalelor formațiuni politice sînt avansate diverse soluții. Socialiștii au propus democrat-creștinilor, prin vocea secretarului general al partidului, Francesco De Martino, „o formulă foarte flexibilă", care comportă un aport al comuniștilor. Prin „formulă flexibilă", socialiștii înțeleg „fie participarea directă a P.C.I. la votul de încredere din Camera deputaților, fie abținerea acestui partid, fie o atitudine pozitivă a P.C.I. asupra anumitor decizii guvernamentale. În acest mod, guvernul s-ar sprijini pe o majoritate foarte largă, cu atît mai necesară cu cît el va fi obligat să ceară noi sacrificii".

Propunerea socialistă de a-i asocia pe comuniști la responsabilitățile guvernamentale a fost respinsă de Direcțiunea partidului democrat-creștin. „Aceasta — afirma secretarul democrației creștine, Benigno Zaccagnini — nu trebuie să împiedice ca, în ce privește problemele de interes general sau special, să se procedeze la o analiză atentă a contribuțiilor pe care opoziția este în măsură să le aducă, în scopul ca acestea să fie eventual acceptate". Pronunțîndu-se împotriva alegerilor anticipate, Benigno Zaccagnini a insistat asupra dorinței partidului său de a ajunge din nou „la un acord de fond și de colaborare cu socialiștii".

Ca și democrat-creștinii, socialist-democrații s-au declarat potrivnici alegerilor legislative anticipate cerînd, într-un comunicat dat publicității, reconstituirea unui guvern de centru-stînga cvadripartit, dar care să aibă un amplu program de măsuri economico-sociale, program care să fie sprijinit de partidele majorității, dar și de toate forțele populare.

Cel de al patrulea partener din cadrul formulei de centru-stînga, partidul republican, nu s-a pronunțat încă.

Întrunită vineri la Roma, Direcțiunea Partidului Comunist Italian a adoptat un document în care se afirmă că „schimbarea politică" provocată de alegerile din iunie 1975 este de neconceput fără participarea comuniștilor la conducerea politică a țării. Numai astfel, precizează documentul, se va putea asigura țării un guvern capabil să facă față gravității situației și să obțină consensul muncitorilor și al marii majorități a poporului. Direcțiunea P.C.I. consideră, însă, că, pentru aceasta, se cuvin eliminate rezervele unor partide democratice și, mai ales, ale partidului democrat-creștin față de partidul comunist. În caz contrar, comuniștii vor exercita „o opoziție riguroasă, însă constructivă" și, ținînd

Enrico Berlinguer: Inutilitatea și riscul declanșării unei crize

Liderul socialist Francesco De Martino

Ex-premierul Aldo Moro părăsind palatul Quirinale, după ce și-a prezentat demisia

seama de obiective, de structura și compoziția guvernului, ar putea fi nevoiți să-și manifeste atitudinea în funcție de responsabilitățile ce consideră că trebuie să și le asume în problemele cele mai importante. Documentul subliniază, totodată, rezerva P.C.I. față de organizarea de alegeri anticipate.

În seara zilei de marți, premierul demisionar, Aldo Moro, a fost însărcinat de președintele Republicii cu misiunea de formare a unui nou guvern. Acceptînd, Moro și-a rezervat însă dreptul de a da un răspuns definitiv după ce va fi procedat la o rundă de convorbiri cu conducerea partidului democrat-creștin și cu liderii altor partide.

Rodica Dumitrescu

În zona marilor hoteluri din Beirut s-au semnalat, din nou, ciocniri violente

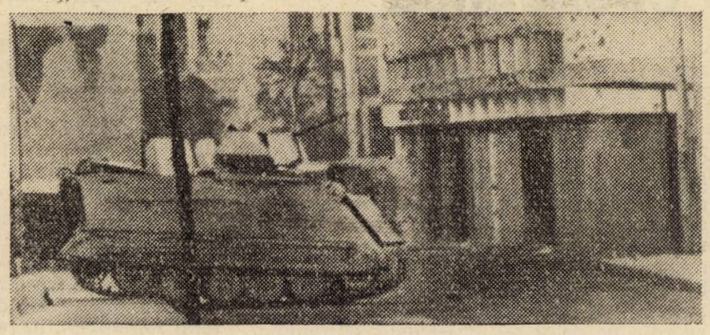

BEIRUT

Agravarea crizei

Situația din capitala libaneză și din împrejurimi cunoaște o nouă și masivă escaladare a violenței. Tirurile puternice de armament greu și ușor, de mortiere, arme automate și tunuri de calibre mici, pierderile considerabile de vieți omenești și distrugerile materiale continuă într-un ritm galopant, configurînd bilanțul întristător a ceea ce comentatorii numesc „bătălia pentru Tall Zaatar" sau cea de-a șasea rundă de incidente sîngeroase a războiului civil din Liban.

Pericolele acestei noi și masive recrudescențe a violențelor pluteau în aer încă din primele zile ale noului an. Într-adevăr, blocada impusă de grupările de dreapta libaneze (falangiști, național-liberali, „gardieni ai Cedrului") în jurul taberei palestiniene de la Tall Zaatar, din periferia de nord-est a Beirutului, prezenta serioase riscuri pentru reluarea neîntîrziată a ostilităților. Unitățile miliției falangiste și ale Partidului Național-Liberal împiedicau sosirea convoaielor cu alimente la această tabără (una dintre cele mai mari din Liban, cu aproximativ 15 000 locuitori). Ca urmare a imposibilității de a se soluționa această problemă, reprezentanții rezistenței palestiniene s-au retras, la 6 ianuarie, din Comitetul superior mixt de coordonare — singurul organism cît de cît eficient în împrejurările actuale, care a reușit să asigure, pe timp limitat, aplanarea divergențelor și tentative de aplicare a numeroaselor acorduri de încetare a focului realizate pe parcurs.

Acestea ar fi, în esență, datele principale ale situației care a condus, în noaptea de 6 spre 7 ianuarie a.c., la o nouă și serioasă agravare a războiului civil din Liban. Pentru înlăturarea blocadei din sectorul de nord-est al capitalei și pentru aprovizionarea normală a taberei de la Tall Zaatar, forțe ale partidelor de stînga, sprijinite de unități ale rezistenței palestiniene, au declanșat o ofensivă împotriva milițiilor înarmate ale grupărilor libaneze de dreapta. Miercuri, *7 ianuarie*, în primele ore ale dimineții, postul de radio Beirut anunța că, „în cursul nopții, situația s-a înrăutățit din nou în capitală". Bilanțul primei zile a noii runde de ostilități : 26 de morți, între care 6 palestinieni.

Într-o declarație radiodifuzată, premierul Rashid Karamé sublinia că „lărgirea guvernului și reconcilierea națională rămîn singura soluție posibilă" a crizei din Liban. El a propus, de asemenea, reluarea ședințelor Comitetului superior de coordonare, pentru reinstaurarea securității, și a declarat că, imediat ce ordinea va fi restabilită, vor trebui desfășurate contacte pentru a se ajunge „la un numitor comun".

Din păcate, apelurile la calm și la rațiune nu s-au făcut auzite. De la 7 ianuarie, deci de mai bine de o săptămînă, situația de la Beirut și din împrejurimi — însoțită, e drept, de palide eforturi spre încetarea ostilităților — n-a contenit să se înrăutățească. În noaptea de *miercuri spre joi* (7 spre 8 ianuarie), lupte violente au avut loc la periferiile de nord-est și de sud-est ale Beirutului.

Ziua respectivă *(8 ianuarie)* a marcat semnificative manifestări ale crizei și pe plan politic. Într-o declarație făcută la Beirut, ministrul libanez de interne, Camille Chamoun, lider al Partidului Național-Liberal, a cerut guvernului să încredințeze armatei sarcina menținerii securității în țară, afirmînd că aceasta este „singura soluție care ar permite supraviețuirea Libanului". Dar, după cum se știe, o asemenea eventualitate a mai fost respinsă și în trecut de șeful guvernului libanez, R. Karamé, care consideră că intervenția celor 18 000 de membri ai forțelor armate ar complica și mai mult situația.

Bilanțul ciocnirilor din noaptea de miercuri spre joi și din cursul zilei de 8 ianuarie : cel puțin 55 de morți și circa 125 de răniți. Adăugate la bilanțul general al luptelor din Liban, noile victime ridicau numărul total al pierderilor de vieți omenești la 8 200, iar al răniților la 17 500.

„Luptele care s-au desfășurat, la *9 ianuarie*, în periferia de nord-est a Beirutului, în jurul taberei palestiniene de la Tall Zaatar — scria, o zi mai tîrziu, agenția France Presse — au fost, probabil, cele mai violente de la începutul războiului civil din Liban, în urmă cu nouă luni".

Sîmbătă, *10 ianuarie*, luptele au atins majoritatea „fronturilor" constituite, cu timpul, la Beirut și în împrejurimi. În plus, a fost semnalată o degradare a situației și în provincie.

Președintele Parlamentului libanez, Kamel El Assad, a întreprins, sîmbătă, o vizită în Siria și a fost primit de președintele Hafez El Assad. Întrevederea — au precizat surse oficiale siriene — a fost consacrată „examinării crizei libaneze, mijloacelor de reglementare și de păstrare a unității Libanului". Înainte de a părăsi Damascul, șeful Parlamentului libanez și-a exprimat speranța că întrevederile sale cu oficialitățile siriene „se vor traduce, în curînd, în rezultate palpabile".

Efectuînd un prim bilanț al noii runde de ostilități, agențiile de presă menționau, în special, numărul deosebit de ridicat al victimelor (peste 225), manifestarea tot mai intensă a crizei pe plan politic și absența speranței imediate de revenire la calm.

Înregistrînd cu amărăciune această nouă și serioasă agravare a situației din Liban, numeroși comentatori insistă asupra marilor daune, materiale, umane și politice, pe care violența și luptele le aduc statului libanez, tuturor locuitorilor săi. Tocmai de aceea, într-un context agravat de celelalte complexe probleme din regiune, sînt necesare susținute eforturi pentru revenirea la calm, pentru încetarea definitivă a ostilităților și reluarea vieții pașnice în Liban.

I. M.

În dezbaterea O. U. A. — situația din Angola

Prevăzută inițial pentru luna decembrie a anului trecut, prima reuniune extraordinară la nivel înalt a Organizației Unității Africane — O.U.A. — s-a desfășurat între 10—12 ianuarie a.c., la Addis Abeba.

Dintre cele 46 de țări membre ale O.U.A., 16 au fost reprezentate la cel mai înalt nivel.

Ordinea de zi a cuprins un singur punct : examinarea problemei angoleze sub dublu aspect : politic și militar. Ca urmare a acestui fapt, la Addis Abeba, au fost invitate cu titlu de observator la lucrările reuniunii extraordinare la nivel înalt și Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei — M.P.L.A., Frontul Național pentru Eliberarea Angolei — F.N.L.A., Uniunea pentru Independența Totală a Angolei — U.N.I.T.A.

Comunicatul adoptat la sfîrșitul reuniunii informează succint că s-a hotărît amînarea examinării, la nivel înalt, a situației angoleze.

Deși comunicatul este laconic, după cum remarcă trimișii agențiilor internaționale de presă, statele africane participante au fost unanime în a sublinia că poporul angolez însuși trebuie să-și hotărască destinele, fără amestec și presiuni din afară. Împărtășind aceeași opinie, secretarul general al Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, își exprima convingerea că O.U.A. va contribui la oprirea vărsării de sînge din Angola și la reglementarea pașnică a conflictului. Totodată, secretarul general al O.N.U. și-a reafirmat opoziția față de orice intervenție străină în conflict.

În numeroase luări de poziții, participanții au subliniat imperativul încetării agresiunii sud-africane împotriva Angolei, a oricărei intervenții străine.

După cum se știe, România a salutat proclamarea independenței Angolei, a stabilit relații diplomatice și de colaborare cu guvernul angolez creat de M.P.L.A., reprezentant legitim al poporului angolez. Totodată, așa cum sublinia recent președintele Nicolae Ceaușescu *în Expunerea prezentată la Marea Adunare Națională :* „Ca prieteni ai poporului angolez, căruia i-am acordat întotdeauna sprijin în lupta de eliberare națională, privim cu îngrijorare situația din această țară și îndeosebi intervenția trupelor străine care încalcă integritatea și suveranitatea Angolei. Ne pronunțăm ferm pentru retragerea din Angola a trupelor Republicii Sud-Africane, pentru încetarea oricărei intervenții străine, astfel ca poporul angolez să-și poată rezolva singur problemele interne, în conformitate cu interesele sale vitale, să-și realizeze întărirea unității naționale, apărarea independenței și integrității teritoriale, dezvoltarea democratică a țării pe calea progresului și civilizației".

LISABONA

În prim plan — „recuperarea economică"

Portughezii au intrat în 1976 cu o sensibilitate sporită față de problemele economice. După luni de zile de dezbateri în esență politice, de evenimente determinate fie de relațiile dintre principalele organizații politice, fie de raporturile dintre acestea și forțele armate, de definiri și formulări de poziții privitoare la structura politică a țării, în ultimele trei săptămîni problemele economice revin în prim plan.

În cercurile guvernamentale s-a solicitat, în repetate rînduri, să se facă uz de realism în aprecierea situației economice. Premierul Azevedo începea această campanie de analiză lucidă și realistă, spunîndu-le compatrioților săi, într-un discurs televizat, că „ar fi greu să le dorească pentru 1976 un an prosper". Amiralul Azevedo a indicat, în expunerea sa, scăderea producției, creșterea șomajului, dificultățile întreprinderilor, dezechilibrul balanței comerciale (39 miliarde de escudos, în perioada ianuarie — octombrie 1975, potrivit Institutului Național de Statistică) etc. O serie de organizații politice consideră că această situație poate fi depășită. Alvaro Cunhal, secretarul general al Partidului Comunist Portughez, arăta că sînt necesare „măsuri concrete, care să permită rezolvarea dificultăților economice", precizînd, însă, că acestea trebuie „să apere interesele muncitorilor și construirea unei societăți mai drepte, pe calea spre socialism". „Gravă, dar nu irecuperabilă", definea situația Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist, sugerînd două premise ale ieșirii din criză: rezervele de aur (suficiente pentru încă doi-trei ani) și faptul că poate fi alcătuit un plan economic de revitalizare a turismului și producției.

La sfîrșitul lui decembrie, guvernul portughez anunța primele măsuri de austeritate, calificîndu-le drept inevitabile. Între cele mai importante măsuri se numără : aprobarea dreptului de control organizat al gestiunii de către muncitori, „destinat să joace un rol de cea mai mare importanță în dezvoltarea economiei naționale și care constituie un pas foarte pozitiv în faza de tranziție spre socialism"; revizuirea unor anume aspecte ale regimului legal de licențieri, „întărindu-se stabilitatea relațiilor de muncă"; suspendarea, pînă în februarie, a negocierilor colective de muncă. Reuniuni ulterioare ale celui de-al șaselea Cabinet și declarațiile unor titulari de ministere economice au pus accentul pe necesitatea limitării consumului și creșterii producției. Salgado Zenha, ministrul de finanțe, anunța, astfel, că va fi lansat un credit pentru reconstrucția națională și că o serie de împrumuturi obținute de Portugalia — în valoare globală de 20 miliarde escudos — vor fi consacrate investițiilor și nu cheltuielilor. „Începem lupta pentru recuperarea economică", declară Zenha.

Paralel cu planul de austeritate pus în acțiune, au fost adoptate și o serie de măsuri menite să tempereze, pentru masele largi, efectul tulburărilor economice. Săptămîna trecută, la sfîrșitul unei reuniuni a Consiliului de Miniștri, a fost anunțată o reglementare a prețurilor majorității produselor alimentare de primă necesitate, cu scopul de a le coborî pînă la limita accesibilă populației. A fost stabilit, de asemenea, un sistem de revizuire a salariilor, ținînd seama de creșterile de prețuri la principalele produse. Măsurile luate, notează comunicatul guvernamental, „au făcut deja posibilă o oarecare recuperare financiară".

Strîns legată de preocupările economice din actualitatea portugheză, reforma agrară a cunoscut, și ea, zilele acestea, o atenție deosebită. Considerată drept una din cuceririle cele mai importante ale clasei muncitoare după 25 aprilie, reforma agrară a fost, în acest interval, subiectul unor dezbateri aprinse în ce privește modalitatea aplicării ei. În acest context, se remarcă acordul de principiu, intervenit săptămîna trecută între P.C.P. și P.S.P. asupra problemei reformei agrare. Un purtător de cuvînt al partidului comunist afirma că succesul fundamental obținut constă în „conținutul politic al reformei agrare care va fi aplicată". În capitala Portugaliei a fost așteptată, de asemenea, cu mult interes conferința de presă a ministrului agriculturii, Lopez Cardoso, care reușise anterior să întrunească, la nivel guvernamental, acordul asupra unui document programatic asupra reformei agrare. Textul prezentat pornește de la ideea „apărării cuceririlor revoluționare în domeniul agriculturii, consolidarea profundelor transformări structurale deja realizate, necesitatea de a se garanta menținerea producției agricole la un nivel care să nu agraveze deficiențele tradiționale". Unul din principalele amendamente aduse legii din 1975, care nu prevedea zone de intervenție specifice, este recunoașterea existenței a două zone diferite din punct de vedere economic și social. „Noile dispoziții — a precizat Lopez Cardoso — delimitează zona din sud pentru aplicarea reformei".

În același timp, consultările cu privire la noul pact constituțional continuă, deși se pare că, față de conjunctura economică portugheză, ele par să antreneze cu mai puțină fervoare dezbaterea. Reuniunea de luni a Consiliului Revoluției nu a adus elemente noi privind negocierile asupra pactului constituțional.

În linii mari, principalele teme ale negocierilor sînt cunoscute. Unul din punctele cele mai importante — precizează agenția de presă portugheză ANOP, într-un comentariu — este forma de alegere a președintelui Republicii, în privința căreia partidele, cu excepția Mișcării Democratice Portugheze, doresc ca ea să fie realizată prin vot universal direct.

Avînd în vedere că lucrările Adunării Constituante sînt dependente, în mod direct, de hotărîrile ce vor fi luate la capătul negocierilor dintre partide și M.F.A. și că guvernul a anunțat că alegerile legislative vor avea loc înainte de 25 aprilie 1976, se așteaptă ca adoptarea noului pact să fie realizată cît de curînd.

Marcel Negreanu

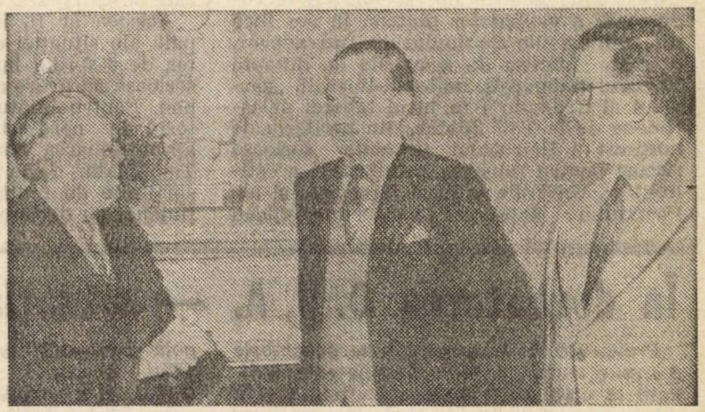

Premierul britanic Harold Wilson împreună cu șeful poliției din Irlanda de Nord, sir Jamie Flanagan, și secretarul de stat pentru Irlanda de Nord, Merlyn Rees, după discuția privind măsurile ce trebuie întreprinse în provincie

ULSTER

Conflictul fără sfîrșit?

Anul nou a semănat întristare în două părți ale Marii Britanii. În sud și răsărit, furtuna dezlănțuită apocaliptic prin Marea Nordului a presărat în urmă pagube și victime ; un fenomen natural care se poate produce oricînd, oriunde, în lume. Dar ceea ce s-a petrecut — și se pare că nu-i decît un alt început — în nord-vestul țării, în Ulster, a provocat o apăsătoare îngrijorare. N-a trecut nici o săptămînă din acest an și un conflict care mocnește de mult timp a răbufnit violent, cu pagube, panică, răniți și morți. Un conflict în care cele 1 390 de morți, din august 1969 pînă la sfîrșitul lui 1975, li s-au alăturat, în numai cîteva zile, alți 17. Momentul culminant al acestor absurde întîmplări — ambuscada din seara lui 5 ianuarie, în comitatul South Armagh, un atentat nemaipetrecut în Ulster de cîțiva ani. Un autocar cu muncitori protestanți de la uzina textilă din Glennane a fost oprit de membri ai Armatei Republicane Irlandeze, zece muncitori împușcați și unul grav rănit, drept represalii pentru moartea, în ziua dinainte, a cinci catolici.

Hotărîrea și urgența cu care guvernul britanic a procedat la cîteva măsuri extreme erau menite să împiedice tocmai convertirea violenței în lupte și mai greu de stăvilit.

Într-adevăr, guvernul de la Londra face noi tentative de a pune capăt acestui conflict cu multiple cauze — economice (în primul rînd), istorice, sociale, etnice și religioase — cauze ce au generat o stare dificil de depășit doar prin schimbarea unor legi. Din august 1969, cînd a izbucnit violent conflictul dintre comunitățile provinciei, a existat un singur scurt interval în care speranțele păreau să se împlinească. Guvernul de la Londra anunța, la sfîrșitul lui martie 1973, printr-o Carte albă, „rețeta finală" : un fel de împărțire a puterii, fiecare parte urmînd să aibă sferele sale de guvernare, în cadrul Cabinetului local care ar fi trebuit să fie un Executiv colegial al unei Adunări

reduse. În iunie 1973, au loc alegerile pentru Adunare, dar formarea Executivului întîrzie multă vreme. La sfîrșitul acelui an, se semnează acordul de la Sunningdale care, între altele, consfințea împărțirea puterilor între cele trei formațiuni politice moderate, prezente în Executivul condus de Brian Faulkner. Și tot atunci, se înființa un Consiliu al întregii Irlande, organism cu rol preponderent economic, prin care și guvernul de la Dublin se putea pronunța asupra problemelor Irlandei de Nord. Catolicii obținuseră o parte din revendicări. Dar extremiștii protestanți, nemulțumiți de stipulațiile acordului și, mai ales, de împărțirea puterilor, declanșează, în mai 1974, o grevă care paralizează întreaga provincie. Șase luni după formarea unui Executiv care nici nu apucase să funcționeze, Brian Faulkner demisionează.

Din nou, Londra se ocupă direct de treburile Ulsterului. O nouă Carte albă, în luna iulie, propune alegerea unei noi Adunări (78 membri) numită „Convenție constituțională", a cărei sarcină urma să fie stabilirea unor noi instituții pentru provincie. Ca și înainte, guvernul britanic insistă permanent asupra necesității împărțirii puterilor între cele două comunități. Într-o atmosferă ceva mai liniștită se desfășoară, la 1 mai, alegerile despre care I.R.A. afirma că sînt „un exercițiu fără folos".

Oricum, s-a ales o Constituantă în care, cum era de prevăzut, majoritatea e protestantă. Din nefericire, această majoritate este formată din intransingenți reuniți în United Ulster Unionist Coalition (U.U.U.C.) și nu din formațiunile politice care, cu doi ani mai înainte, acceptaseră împărțirea puterii.

Convenția constituțională însărcinată cu găsirea unei formule de guvernare a respins categoric, în luna noiembrie, după multe dezbateri, orice formulă de împărțire a puterii între cele două comunități. Guvernul britanic a perseverat, însă, în politica sa de creare a „punților de legătură". Actul cel mai semnificativ : sfîrșitul „internării administrative" (închiderea oricărei persoane bănuită a face parte din I.R.A. și, deci, bănuită de activitate teroristă — măsură introdusă în 1971) și eliberarea tuturor deținuților închiși în lagărul de la Long Kesh. Ca de fiecare dată în urma vreunei măsuri întreprinse în Ulster, cînd extremiștii unei părți sau alteia ripostează, acum, sînt nemulțumiți de hotărîrea Londrei protestanții. Au loc ciocniri intercomunitare și anul înțelegerii de încetare a focului (ciudata încetare a focului cu 245 de victime și cîteva mii de răniți) sfîrșește prin a pregăti evenimentele din 1976 și fulgerătoarea escaladare a violenței.

La începutul anului acesta, guvernul britanic decide să trimită în South Armagh, unde se consideră că I.R.A. provizorie are cei mai mulți simpatizanți, un batalion de șoc (600 oameni — numărul soldaților britanici în Ulster sporește la 15 200) și 150 S.A.S. (Special Air Service), soldați specializați în lupta anticomando. De luni, Camera Comunelor, dezbătînd raportul Convenției din Ulster, încearcă găsirea unei soluții. Premierul Harold Wilson declara, nu de mult, că „soluția situației din Irlanda de Nord trebuie găsită în Irlanda de Nord". Calea politică — se subliniază — rămîne singura de urmat și numai prin ea Irlanda de Nord — provincia cu numărul cel mai mare de șomeri din Marea Britanie, cu producția cea mai scăzută, cu nivelul de dezvoltare cel mai redus — își poate depăși starea de acum. A pune capăt acestui conflict care pare fără sfîrșit este dorința manifestă a majorității populației provinciei.

Stelian Țurlea

MADRID

„Ofensiva socială"

„Conflictele sociale, cu riscurile la care expun un echilibru economic și politic dificil, par a fi preocuparea majoră a primului guvern spaniol al monarhiei, o lună după constituirea sa" — apreciază, într-o corespondență din Madrid, agenția „France Presse". Primele săptămîni ale Spaniei postfranchiste au fost marcate de o prelungită expectativă a guvernului, de declarații de intenții fără acoperire pe planul măsurilor practice, de confruntarea dintre tendința de a impune „continuitatea" și curentul înnoitor, reflectat de afirmarea viguroasă a cerinței amnistiei generale și a efectivei democratizări. Dosarele politice rămîn nesoluționate. Scadențele proiectelor de reforme sînt transferate anilor viitori.

Dar Spania cunoaște mutații în profunzime, cu toate că asemenea mutații n-au echivalent în actele oficiale. Marcelino Camacho, lider al „Comisiilor muncitorești" — care activează în condiții ilegale — aprecia că „dacă regimul este încă același, țara, în schimb, este complet diferită, masele fiind hotărîte acum să cucerească libertatea, și nimic nu le va împiedica". O dovedește amploarea mișcării greviste. Încetarea lucrului — acțiune care sfidează legislația franchistă — a luat proporții. Mai întîi, grevele au avut un caracter izolat, local, apoi ele s-au înmulțit, culminînd, luni, cu o mișcare de dimensiuni deosebite la Madrid („Ziua de luptă" a antrenat zeci de mii de muncitori și funcționari, în mod deosebit în metalurgie și construcții). Un episod spectaculos l-a constituit, fără îndoială, paralizarea metroului din capitală. Această grevă totală a afectat cele două milioane de călători care, zilnic, utilizează liniile sale subterane. Muncitorii au cerut ca mărirea prețului biletului de transport (cu o peseta) să se repercuteze asupra salarizării lor. În seara zilei de 5 ianuarie, aproape două mii de lucrători ai metroului s-au refugiat într-o biserică, după ce poliția i-a alungat din atelierul în care s-au reunit. Alegerea bisericilor drept loc de refugiu al greviștilor și al familiilor lor a devenit o obișnuință. Cutezanța poliției se oprește, de obicei, în fața zidurilor acestor sanctuare. Brutalitatea „apărătorilor ordinii" s-a manifestat, iarăși, împotriva celor ce au încercat să treacă de cordoanele poliției spre a aduce alimente greviștilor. Guvernul a făcut apel la armată pentru a repune în funcțiune cîteva linii, dar madrilenii au preferat să folosească autobuzele și alte mijloace. În final, compania care exploatează metroul a bătut în retragere, acceptînd să satisfacă revendicările muncitorilor și angajîndu-se să nu recurgă la persecutarea participanților la grevă. După patru zile, cei 3 800 de muncitori au decis să reia lucrul. Ei au cîștigat o prețioasă bătălie (iar „Le Monde" constata că „acest conflict a demonstrat forța sindicatelor clandestine").

„Ofensiva socială" nu a avut, însă, un singur front. Surse sindicale au evaluat la 100 000 numărul muncitorilor care, la Madrid, au încetat lucrul datorită grevelor sau **lock-out**-ului impus de patronat. Două mari întreprinderi și-au închis porțile : Chrysler (12 000 muncitori) și Standard Electrica-ITT (14 000 angajați). În suburbiile industriale ale capitalei, numeroase uzine (John Deere, Casa, Kelvinator, Electromecanica, Uralita, Siemens, Erickson)

Metroul din Madrid a fost paralizat de o grevă fără precedent. Autoritățile au făcut apel la armată, pentru a asigura funcționarea unor linii

sînt blocate de greve. Mii de muncitori au defilat pe „Gran Via", artera principală a capitalei, scandînd : „Pîine și muncă", „Muncă da, șomaj nu". Conflictele de muncă s-au intensificat într-o perioadă ce coincide cu reînnoirea contractelor colective în multe mari întreprinderi ale țării. În ianuarie, urmează a fi definitivate, prin negocieri între patronat și sindicate, 600 convenții ce afectează 1 500 000 muncitori. Aceștia refuză să accepte ca povara dificultăților economice să apese doar pe umerii lor. Declarațiile ministrului de finanțe, Juan Miguel Villar Mir, care a pus escalada inflaționistă pe seama creșterii salariilor, au produs o indignare ce a obligat pe colegii săi din guvern să-l dezavueze pentru imprudența manifestată. Asigurările liniștitoare oferite celor ce muncesc n-au fost capabile să risipească îngrijorările. Agenția „United Press International" semnala că, deși recesiunea s-a produs în Spania cu o relativă întîrziere, în comparație cu alte state ale Europei occidentale, efectele ei sînt aceleași, resimțindu-se, prioritar, în sectoarele vulnerabile ale economiei. Ministrul finanțelor a recunoscut: „Situația economică a Spaniei este, într-adevăr, dificilă și problemele sînt cu adevărat foarte serioase". Dificultățile care însoțesc depresiunea economică sînt, totuși, inegal repartizate, ca urmare a dezechilibrului flagrant pe planul distribuirii veniturilor. Să precizăm că, în Spania, 4,14 la sută din familii dispun de... 29,88 la sută din venitul național, iar alte 43,28 la sută din familii obțin abia 16,63 la sută din venitul național.

Renunțînd la aparențele „moderatoare", autoritățile au recurs la arestări, după ce intervenția poliției a reeditat comportări de tristă amintire. 23 de fruntași sindicali au fost arestați pentru a se „preveni" extinderea mișcării greviste. Guvernul pretinde că „nu va permite" greve cu caracter politic. Dar coloanele de demonstranți au răspuns pe străzile Madridului : **„El pueblo esta en lucha"** (Poporul este în luptă). Amplificarea grevelor, produsă marți, cînd încetarea lucrului s-a extins din marile întreprinderi în cele mijlocii (o parte a comercianților, la Getafe, de pildă, s-a solidarizat, închizînd prăvăliile) reflectă profunzimea mișcării în curs de desfășurare. Înfruntarea pe plan social dezvăluie acuitatea problemei schimbării radicale a structurilor actuale. Opoziția cere în continuare, în consens cu sectoare largi ale opiniei publice, măsuri reale de democratizare și, în primul rînd, o amnistie totală. Junta democratică a ținut o adunare care a elaborat propuneri menite să ducă la „realizarea unității organice a opoziției". Concomitent, s-a anunțat că și Platforma convergenței democratice s-a reunit, cerînd eliberarea prizonierilor politici, întoarcerea exilaților, libertate pentru organizațiile politice și sindicale.

E. O.

LICHIDAREA SUBDEZVOLTĂRII — IMPERATIV

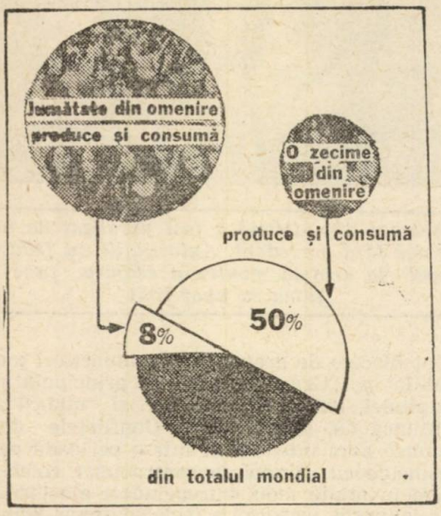

„Una din problemele fundamentale ale epocii contemporane de care depinde nemijlocit destinderea, pacea și colaborarea internațională este lichidarea subdezvoltării. Existența a 2/3 din omenire în stare de subdezvoltare sau în curs de dezvoltare, împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace sînt un rezultat al dezvoltării istorice, consecința relațiilor vechi, imperialiste și colonialiste, de dominație și exploatare, de inegalitate și inechitate. Perpetuarea subdezvoltării are efecte profund negative asupra evoluției economico-sociale a întregii omeniri, asupra progresului și civilizației tuturor popoarelor, asupra păcii generale".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea prezentată la Marea Adunare Națională)

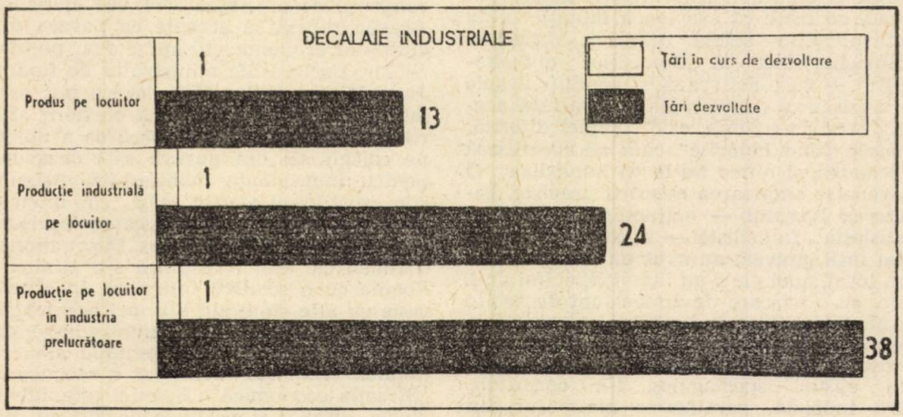

O privire de ansamblu asupra lumii contemporane pune puternic în lumină existența unei marcate discrepanțe în dezvoltarea economică a statelor, la un pol situîndu-se un grup restrîns de țări bogate, industrializate, iar la celălalt, țări sărace subdezvoltate. Să ilustrăm adînca asimetrie în nivelurile economiilor naționale ale acestor state prin cîteva date statistice de proveniență O. N. U. Amplitudinea medie a acestei asimetrii este dată de raportul 13/1, exprimînd decalajul între nivelurile venitului anual pe locuitor în țările dezvoltate și, respectiv, în țările în curs de dezvoltare, iar amplitudinea maximă este dată de raportul 86/1, reprezentînd decalajul dintre cel mai mare și cel mai mic venit național pe locuitor. S-a calculat că jumătate din omenire produce și consumă 8 la sută din produsul anual mondial, în timp ce o zecime din omenire (din țările puternic industrializate, cu un venit pe locuitor de peste 3 000 dolari anual) concentrează jumătate din acest produs, adică tot atît cît celelalte nouă zecimi din omenire. Industria — ramură cheie în propășirea economică — oferă exemple la fel de edificatoare. Țările puternic dezvoltate au o producție pe locuitor de 24 de ori mai mare decît în țările slab dezvoltate, ponderea acestora din urmă în industria prelucrătoare mondială neatingînd nici 7 procente. Țările „sărace" realizează 30 la sută din țițeiul extras pe plan mondial, dar sub 25 la sută din produsele superioare de rafinare, dețin o pondere de peste 30 de procente la minereul de fier și 55 la sută la bauxită, dar contribuie cu sub 5 la sută la producția mondială de oțel și cu aproape 6 la sută la cea de aluminiu. Această situație se repercutează negativ, creînd mari decalaje în comerțul internațional al țărilor respective *(vezi graficul alăturat)*.

Cotate drept „agricole", țările subdezvoltate nu dau nici 2/5 din producția agricolă mondială. În medie, în statele economic dezvoltate, un om ocupat în agricultură reușește, folosind o tehnologie avansată, să hrănească alți 15—20 de oameni, în vreme ce, în țările slab dezvoltate, un agricultor nu reușește, datorită înapoiatei înzestrări tehnice, să hrănească îndestulător nici măcar doi oameni (al doilea fiind el însuși). Aceleași stări grave există în domeniile energetic, alimentar, al locuințelor, asistenței sanitare, învățămîntului ș.a.

Acumularea la un pol a unor bogății uriașe și adîncirea la celălalt pol a sărăciei nu mai pot continua fără grave implicații în toate sferele de activitate umană. Pe plan internațional, inegalitatea și polarizarea bogăției duc, pînă la urmă, la contradicții între state, ceea ce impune, pentru a se evita confruntările și conflictele, înlocuirea vechilor relații interstatale cu o nouă politică de deplină echitate între țări, înfăptuirea practică a unei noi ordini economice și politice internaționale, a unei lumi mai drepte și mai bune.
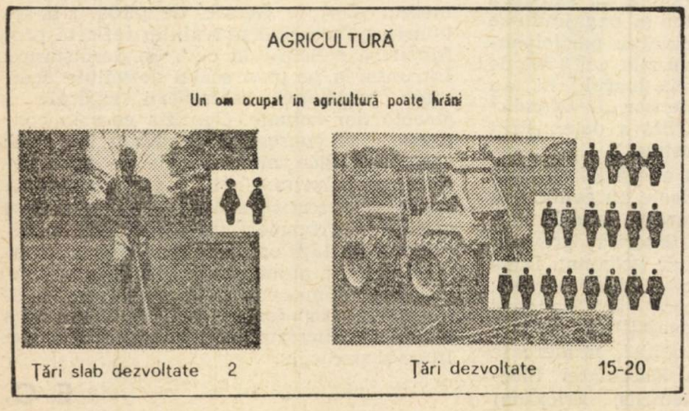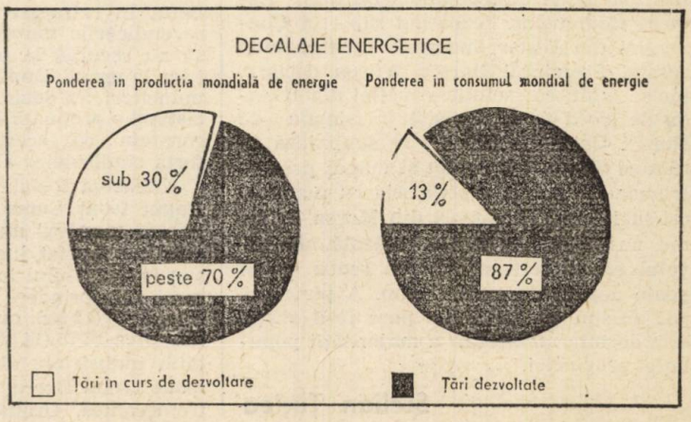
Subdezvoltarea unor vaste regiuni ale globului înseamnă, în fond, îngrădirea pu-